

Nmet - Standardizace komunikace mezi digitálními archivy při předávání archiválií

Konečný uživatel výsledků: **Ministerstvo vnitra České republiky**
Nad Štolou 3, 170 34 Praha 7

Název projektu: Vytvoření standardů pro komunikaci informačního systému digitálního archivu
s jeho okolím

Číslo projektu: TITSMV301

Řešitel projektu: LightComp v.o.s., Marbes s.r.o.

Doba řešení: 1. 10. 2023 – 30. 9. 2024

Důvěrnost a dostupnost: veřejně přístupný

Informace o autorském týmu:

Ing. Petr Pytelka (LightComp v.o.s.)
Ing. Karel Žáček (LightComp v.o.s.)
Jan Vejskal (Marbes s.r.o.)
PhDr. Jakub Doležal (LightComp v.o.s.)
Ing. Tomáš Pytelka (LightComp v.o.s.)

Další informace o projektu:

Metodika definuje postupy a technického standardy (definice výměnných balíčků dat), jejíž cílem je předávání digitálních archiválií, popisných a technických metadat (digitálních a analogových archiválií) mezi jednotlivými digitálními archivy. Typicky digitálním archivem a národním digitálním archivem nebo mezi digitálním bezpečnostním archivem a specializovaným digitálním archivem.

Standard výměnného formátu digitálních archiválií verze 1.0 mezi digitálními archivy v České republice

LightComp v.o.s., Marbes s.r.o.

25.11.2024

1	Účel a užití standardu	1
1.1	Zkratky	1
1.2	Termíny a pojmy	2
1.3	Standards a specifikace	3
1.3.1	OAIS	3
1.3.2	METS	4
1.3.3	PREMIS	4
1.3.4	EAD	4
1.3.5	E-ARK	4
1.3.6	Základní pravidla pro popis archiválií	5
1.4	Struktura metodiky	5
1.4.1	Označení pravidel	6
1.4.2	Odkazování na pravidla z jiných specifikací	6
1.4.3	Odkazování na části z jiných specifikací	6
1.5	Užití a vymezení a standardu	6
1.5.1	Užití standardu	6
1.5.2	Vymezení standardu	7
1.5.3	Výměna archiválií mezi digitálními archivy	7
1.5.4	Metoda a postup přenosu dat	7
2	Struktura a formát balíčku	11
2.1	Principy	11
2.1.1	Obecné principy	12
2.1.2	Identifikace informačních balíčků	12
2.1.3	Struktura balíčku (principy)	13
2.1.4	Formát metadat	14
2.2	Struktura balíčku	14
2.2.1	Struktura složek	15
2.2.2	Struktura XML souborů	16
2.2.3	Předávání schémat	16
2.2.4	Předávání dokumentace	16
2.3	Zápis metadat	17
2.3.1	Obecné požadavky na metadata v informačním balíčku	17
2.3.2	Požadavky na používání metadat	18
2.3.3	Rozsah metadat v informačním balíčku	19
2.4	Použití METS	19

2.4.1	Kořenový element METS	20
2.4.2	Záhlaví METS (element <metshdr>)	21
2.4.3	Popisná metadata (element <dmdSec>)	23
2.4.4	Administrativní metadata (element <amdSec>)	26
2.4.5	Odkazy na soubory (element <fileSec>)	30
2.4.6	Fyzická strukturální mapa (element <structMap>)	35
2.4.7	Logická strukturální mapa (element <structMap>)	40
2.5	Použití PREMIS	43
2.5.1	Způsob použití	44
2.5.2	Identifikátory a jejich použití	44
2.5.3	Zápis datace	45
2.5.4	Reprezentace	45
2.5.5	Událost	46
2.5.6	Agent	46
2.5.7	Řízený slovník	47
2.6	Informace o balíčku	48
2.6.1	Archivní soubor	49
2.6.2	Reprezentace	50
2.6.3	Balíček	50
2.6.4	Agenti - osoby, korporace, archivy	52
2.6.5	Vznik archiválií	53
2.6.6	Vložení do digitálního archivu	54
2.6.7	Přesun a delimitace balíčku	57
2.6.8	Export balíčku	58
2.6.9	Vznik balíčku	60
2.7	Metadata o uchovávání	61
2.7.1	Komponenta (datový soubor)	61
2.7.2	Datové události	63
2.7.3	Metadatové události	67
2.8	Archivní popis	70
2.8.1	Popis od původce	71
2.8.2	Inherentní popis	71
2.8.3	Kontextuální popis	72
3	Data ze spisové služby	75
3.1	Standardy a specifikace	75
3.1.1	Národní standard pro elektronické systémy spisové služby	75
3.2	Začlenění do balíčku	76
3.2.1	Specifická pole v E-ARK:CSIP	76
3.2.2	Původní metadata ze SIPu	76
3.2.3	Začlenění zdrojového SIPu	76
3.3	Logická strukturální mapa	77
3.3.1	Hierarchie jednotek popisu	77
3.4	Inherentní archivní popis	78
3.4.1	Hierarchie	78
3.4.2	Entita	79
3.4.3	Evidence spisů a dokumentů	82
3.4.4	Zatřídění entity	82
3.4.5	Vyřízení entity	83
3.4.6	Subjekty	85
3.4.7	Dokument	87

3.4.8	Komponenta	91
3.4.9	Spis	93
3.4.10	Díl typového spisu	95
3.4.11	Součást	96
3.4.12	Typový spis	97
3.4.13	Věcná skupina	98
3.4.14	Spisový plán	99
3.4.15	Datace	100
4	Volné soubory	103
4.1	Začlenění do balíčku	103
4.1.1	Specifická pole v E-ARK:CSIP	103
4.1.2	Struktura souborů a složek	103
4.1.3	Metadata souborů a složek	104
4.1.4	Doplňující původní metadata	104
4.2	Logická strukturální mapa	104
4.2.1	Hierarchie jednotek popisu	104
4.3	Inherentní archivní popis	105
4.3.1	Hierarchie	105
4.3.2	Balíček	105
4.3.3	Složka	105
4.3.4	Komponenta	106

Účel a užití standardu

Provoz digitálních archivů v České republice vynucuje potřebu vzájemné výměny digitálních archiválií. Důvodem výměny je typicky delimitace digitálních archiválií mezi archivy, může jít ale i o zánik digitálního archivu a převod digitálních archiválií do nástupnického archivu, či jiné důvody. Cílem tohoto standardu je definice výměnného formátu digitálních archiválií, respektive archivních informačních balíčků (AIP) dle referenčního modelu OAIS, mezi jednotlivými archivy. Standard umožní archivům předat a převzít digitální archiválie jednotným a předvídatelným způsobem a přizpůsobit své informační systémy pro tyto přejímky. Digitální archiválie předávané na základě tohoto standardu je možné předat a převzít mezi archivy bez ztráty jejich obsahové a informační hodnoty z pohledu zajištění jejich dlouhodobého uchovávání.

Standardizovaná podoba balíčků, jednotná reprezentace jejich metadat a formát také umožňuje vytvoření jednotného rozhraní pro zpracování archiválií v digitálním archivu. Toto rozhraní a způsob zpracování archiválií je předmětem samostatné navazující metodiky.

1.1 Zkratky

Seznam zkratek použitých ve standardu.

AIP	<i>archivní informační balíček</i> dle referenčního modelu OAIS
DA	<i>digitální archiv</i>
ESSL	elektronický systém spisové služby
LTP	Long Term Preservation / <i>dlouhodobé uchovávání</i>
NAD	Národní archivní dědictví
NSESSS	Národní standard pro elektronické systémy spisové služby
NDA	<i>Národní digitální archiv</i>
OAIS	<i>Open Archival Information System</i>
PREMIS	standard pro zápis metadat, viz <i>PREMIS</i>
SW	software
UUID	Universally Unique Identifier
ZP	<i>Základní pravidla pro zpracování archiválií</i>

1.2 Termíny a pojmy

Seznam významných termínů a pojmů používaných v rámci metodiky.

administrativní metadata

metadata pro zajištění *dlouhodobého uchovávání* archiválií a jejich přístupnosti; zahrnují informace o původu archiválií, formě a způsobu jejich uchování; často jsou uložena ve formátu *PREMIS*, *anglický ekvivalent: administrative metadata*

aplikace pro zpracování

viz *software pro zpracování*

archiv

paměťová instituce pečující a uchovávající archiválie dle platné legislativy (zákon č. 499/2004 Sb. a další zákony)

archivní informační balíček

metadata a data uložená v *digitálním archivu* v jednom informačním balíčku; je složen z *informačního obsahu* a přidružených informací o uchovávání, *anglický ekvivalent: Archival Information Package* nebo také *AIP*

archivní popis

strukturovaný metadatový záznam k dané archiválii nebo skupině archiválií, v *archivním informačním balíčku* je uložen ve formě *popisných metadat*, *anglický ekvivalent: archival description*

archivní zpracování

třídění, zpracování a popis archiválií

balíček

obvykle je myšlen *archivní informační balíček*

digitální archiv

archiv s oprávněním ukládat *digitální archiválie* dle platné legislativy (zákon č. 499/2004 Sb.)

digitální archiválie

vzniká na základě výběru k trvalému uchování vzhledem k její trvalé hodnotě dané politickým, hospodářským, právním, historickým, kulturním, vědeckým nebo informačním významem; je zařazena do evidence archiválií a je uchovávána v *digitálním archivu*; může mít charakter čistě digitální (*anglický ekvivalent: born-digital*) nebo podobu metadat analogové archiválie, a případně i jejich digitalizátů

dlouhodobé uchování

viz *dlouhodobé uchovávání*

dlouhodobé uchovávání

trvalý proces zajišťující přístupnost a srozumitelnost *informačního obsahu* archiválií po dlouhou dobu; termín dle (ČSN ISO 14721/OAIS), *anglický ekvivalent: long-term preservation* nebo také *LTP*

informační obsah

veškeré informace uložené a *dlouhodobě uchovávané* prostřednictvím *archivního informačního balíčku* uloženého v *digitálním archivu*; informační obsah zahrnuje *digitální archiválie*, informace potřebné pro jejich interpretaci a metadata k nim se vztahující, *anglický ekvivalent: content information*

inherentní archivní popis

archivní popis zpravidla automatizovaně vytvořený na základě *popisných metadat* předaných původcem (*popis od původce*), případně je tento popis obohacen archivářem při převjímce archiválií; vztahuje se vždy výhradně k obsahu samotného *balíčku*

komponenta

počítačový soubor tvořící *digitální archiválii*, je uložena v *archivním informačním balíčku*

kontextuální archivní popis

archivní popis vytvářený při *zpracování* archiválií za účelem zpřístupnění a využití archiválií. Tento popis odpovídá relevantní části archivního popisu v archivní pomůcce a je vytvářen dle metodiky *Základní pravidla pro popis archiválií*

Národní digitální archiv

digitální archiv, jehož provoz zajišťuje Národní archiv dle zákona č. 499/2004 Sb. §15 a dalších

pečující archiv

archiv v jehož péči jsou předmětné archiválie; archiv v rámci péče o archiválie mimo jiné provádí jejich *archivní zpracování*

počítačový soubor

uspořádaná a pojmenovaná sekvence bytů známá operačnímu systému (definice dle standardu *PRE-MIS*), *anglický ekvivalent: file*

popisná metadata

část metadat popisující archiválie, za účelem jejich efektivního vyhledání a identifikace, a usnadňující porozumění jejich obsahu, *anglický ekvivalent: descriptive metadata*; v *archivních informačních balíčcích* jsou rozlišovány tři druhy popisných metadat: *popis od původce*, *inherentní archivní popis*, *kontextuální archivní popis*

popis od původce

strukturované metadatové záznamy, které jsou převzaty od původce dokumentů během výběru archiválií; obsahují informace o dokumentech, které byly vytvořeny nebo přijaty původcem

reprezentace

seskupení *počítačových souborů* tvořících datovou část *balíčku*, které mají obvykle logickou či časovou souvislost; součástí reprezentace mohou být i doplňující metadata, *anglický ekvivalent: representation*

software pro zpracování

specializovaná aplikace umožňující *zpracování* archiválií, při tomto zpracování je vytvářen jejich metadatový popis, tzv. *archivní popis*

technická metadata

metadata, která popisují technické vlastnosti jednotlivých digitálních objektů a *komponent*, jako jsou formát, struktura, rozlišení a další technické aspekty, *anglický ekvivalent: technical metadata*

zpracování

viz *archivní zpracování*

1.3 Standardy a specifikace

Soupis obsahuje související standardy a technické specifikace, které jsou východiskem pro tento standard, jsou jím dále rozvíjeny či jiným způsobem s ním souvisí.

1.3.1 OAIS

Open Archival Information System / Otevřený archivační informační systém.

ISO 14721 / ČSN ISO 14721

Norma je konceptuální model dlouhodobého archivu, který popisuje základní komponenty dlouhodobého archivu, definuje jejich postavení a model archivních balíčků (SIP, AIP, DIP).

1.3.2 METS

Metadata Encoding & Transmission Standard

Verze: 1.12.1

Ke stažení: `mets.xsd`

Odkaz na stránky se specifikací: <http://www.loc.gov/standards/mets/>

1.3.3 PREMIS

Datový slovník PREMIS pro metadata uchovávání je mezinárodní standard pro metadata, který podporuje uchovávání digitálních objektů a zajišťuje jejich dlouhodobou použitelnost. PREMIS byl vyvinut mezinárodním týmem odborníků, je implementován v projektech ochrany digitálních dat po celém světě a podpora systému PREMIS je začleněna do řady komerčních i open-source nástrojů a systémů pro ochranu digitálních dat. Redakční výbor PREMIS koordinuje revize a implementaci standardu, který se skládá z datového slovníku, schématu XML a podpůrné dokumentace.

Verze: 3.0

Ke stažení: `premis-v3-0.xsd`

Odkaz na stránky se specifikací: <https://www.loc.gov/standards/premis/>

Řízený slovník typů událostí v PREMIS

Typy událostí jsou akce prováděné v rámci úložiště nebo mimo něj, které mají vliv na *dlouhodobé uchovávání* digitálních objektů. Seznam typů akcí a jejich základních definic je předmětem tohoto řízeného slovníku.

Ke stažení: `preservation-events-revision1.pdf`

Odkaz na stránky s typy událostí: <http://id.loc.gov/vocabulary/preservation/eventType.html>

1.3.4 EAD

Výměnný formát pro uložení popisných metadat ve verzi 3.

Profil EAD pro ČR

Způsob uložení popisných metadat v souladu se schválenými pravidly zpracování archiválií.

Odkaz na stránky se specifikací: <https://stands.nacr.cz/ead/>

1.3.5 E-ARK

Soustava specifikací podoby balíčků v digitálním archivu, resp. jejich dílčích variant a částí. Tento standard využívá konkrétní verze specifikací E-ARK dostupných v době jeho přípravy.

Odkaz stránky se specifikací E-ARK: <https://dila.eu/>

Common Specification for Information Packages

Společná část specifikace E-ARK.

Verze: 2.2.0 (May 17, 2024)

Ke stažení: PDF

Odkaz na stránku specifikace: <https://dilcis.eu/specifications/common-specification>

Archival Information Package

Specifikace pro AIP dle E-ARK.

Verze: 2.2.0 (May 17, 2024)

Ke stažení: PDF

Odkaz na stránku specifikace: <https://dilcis.eu/specifications/aip>

Profil pro METS dle E-ARK

V rámci *E-ARK CSIP* je definován profil pro soubory *METS*.

Verze: 2.2.0 (*tag v2.2.0*)

Ke stažení: E-ARK-CSIP.xml

Zdroj: <https://github.com/DILCISBoard/E-ARK-CSIP/blob/v2.2.0/profile/E-ARK-CSIP-v2-2-0.xml>

Použití PREMIS dle E-ARK

Způsob zápisu metadat o uchování s využitím standardu PREMIS.

Verze v1.0.1, May 17, 2024

Ke stažení: PDF

Odkaz na stránku specifikace: <https://dilcis.eu/content-types/cits-premis>

1.3.6 Základní pravidla pro popis archiválií

Základní pravidla pro zpracování archiválií ver. 3.1

Verze: 3.1 (Metodický pokyn č. 4/2022 odboru archivní správy a spisové služby,)

Ke stažení: PDF

Odkaz na stránku pravidel: <https://stands.nacr.cz/zp>

1.4 Struktura metodiky

Metodika je tvořena soustavou pravidel a principů. Každé pravidlo má přiřazeno *označení* a vysvětlující popis. Popis vždy obsahuje klíčové slovo dle **RFC 2119**¹ (MUST/MUST NOT, SHOULD/SHOULD NOT, MAY – české ekvivalenty: MUSÍ, NESMÍ, MĚL BY, NEMĚL BY, MŮŽE), které označuje úroveň požadavku. Za krátkým popisem každé zásady (principu) následuje zdůvodnění, které popisuje důvod a pozadí zásady.

¹ <https://datatracker.ietf.org/doc/html/rfc2119.html>

1.4.1 Označení pravidel

Za účelem jasného čtení standardu, jeho implementace a kontroly jsou jednotlivá pravidla označena identifikátorem. Tento identifikátor je možné využívat při implementaci standardu a jeho částí. Pravidlem se rozumí jednotlivé principy, stanoviska a technické definice.

Kódy pravidel v základních částech standardu mají pevnou strukturu a pevnou délku. Kód je složen z prefixu (CZDAX-), identifikace části standardu (1 znak), identifikace kapitoly v rámci části (2 znaky), číslem kapitoly (2 čísla) a číslem pravidla v dané kapitole.

Příklad kódu: CZDAX-PPR0101

Tabulka 1: Způsob číslování pravidel

Část kódu	Význam
CZDAX	Prefix, význam prefixu: Czech Digital Archive Exchange
-	Pomlčka oddělující prefix a vlastní kód pravidla
P	Část popisující strukturu balíčku, P = package
PR	Identifikace kapitoly v rámci dané části, PR = principy
číslo (2 znaky)	Číslo kapitoly
číslo (2 znaky)	Číslo pravidla

1.4.2 Odkazování na pravidla z jiných specifikací

Pokud jsou odkazována pravidla z jiných specifikací a standardů, tak jsou vždy uváděna ve formátu `specifikace:pravidlo`.

Příklad odkazu do specifikace E-ARK, na pravidlo v části CSIP: `EARK:CSIPSTR5`

1.4.3 Odkazování na části z jiných specifikací

Odkazy na části z jiných souvisejících specifikací umístěných na veřejných odkazech je problematické z důvodu nejisté dostupnosti těchto odkazů. Z tohoto důvodu jsou všechny odkazy na externí elementy sumarizovány v této kapitole. Při změně dostupnosti URL je tak vždy zaručena významová jasnost daného odkazu.

1.5 Užití a vymezení a standardu

1.5.1 Užití standardu

Digitální archivy v České republice mají za povinnost při vzájemném předání *digitálních archiválií* mezi sebou používat tento standard. Každý *digitální archiv* musí při své akreditaci dle zákona č. 499/2004 Sb. „Zákon o archivnictví a spisové službě a o změně některých zákonů“ prokázat implementaci tohoto standardu při předávání digitálních archiválií do *Národního digitálního archivu*. V rámci akreditace a „zkušebního přenosu z/do NDA“ musí být digitální archiv schopen převzít AIP vygenerovaný dle tohoto standardu a zároveň z jakéhokoli AIP evidovaného v digitálním archivu vygenerovat přenosový AIP dle tohoto standardu.

Jedním z kroků posouzení při akreditaci DA bude ověření předávaných AIP pomocí softwarové komponenty validátoru, která zajistí ověření předávaných AIP, zda odpovídají tomuto standardu. Validátor bude využíván při běžném provozním procesu výměny AIP mezi archivy a zároveň bude použit i při vlastní akreditaci digitálních archivů pro ověření vygenerovaného přenosového AIP. Příkladem validátoru umožňujícího ověření souladu balíčku s tímto standardem je Validátor ZAF, odkaz na GitHub: <https://github.com/validatorzaf/zaf>.

1.5.2 Vymezení standardu

Předmětem výměny je *archivní informační balíček* (AIP). Každý AIP obsahuje *digitální archiválie* určitého typu *informačního obsahu*. Tento standard popisuje výměnu AIP s typem informačního obsahu *data ze spisové služby* (odpovídající Národnímu standardu pro ESSL) nebo *volné soubory* (soubory bez specifikovaného typu). Uvedené typy informačního obsahu AIP byly zvoleny v době vzniku standardu (rok 2024) s ohledem na aktuálně nejpoužívanější typy uchovávaných archivních dat. Ostatní typy (např. geoprostorová data, databáze ...) informačního obsahu nejsou touto verzí standardu podporovány. AIP těchto zatím standardem nepodporovaných typů informačního obsahu bude možné předat dle popisu standardu pro *volné soubory*, pokud *archiv* dodrží pro něj definované principy. V opačném případě bude nutné tyto AIP předávat a přebírat ve formátu, na kterém se shodnou předávající a přebírající *archiv*. Tento standard ve své obecné rovině počítá s tím, že bude v budoucnu rozšiřován, mimo jiné i o další typy informačního obsahu archivních dat, případně další principy a specifikace vyplývající z dostupných zkušeností a nových poznatků.

Standard ve své specifikaci obsahuje i omezení na velikost předávaného AIP, a to především z důvodu možného bezproblémového technologického zpracování, tedy vygenerování AIP pro přejímku a převzetí AIP do cílového *digitálního archivu*. V případě překročení tohoto omezení je nutná vzájemná dohoda předávajícího a přejímajícího archivu na způsobu předání.

Standard definuje podobu, strukturu a obsah předávaných dat, nedefinuje způsob přenosu těchto dat. Vlastní přenos dat AIP je řešen vzájemnou dohodou předávajícího a přejímajícího archivu.

1.5.3 Výměna archiválií mezi digitálními archivy

Digitální archivy předávající si archiválie mezi sebou budou toto činit na základě uzavřené dohody. Dohoda o vzájemném předávání *digitálních archiválií* bude obsahovat pravidla a informace o tom, jakým způsobem budou data předávána a přebírána. Jedná se zejména o upřesnění iniciace předání dat, způsobu přenosu dat a zdokumentování výměny.

AIP balíčky s typy *informačního obsahu* definovaných tímto standardem a podporované velikosti budou vždy předávány v souladu s tímto standardem. Ostatní balíčky s jinými typy informačního obsahu nebo AIP větších rozsahů mohou být předávány odlišným způsobem s tím, že forma jejich předání bude vždy zdokumentována. Každá iniciace předání archivních dat bude zdokumentována, včetně seznamu a popisu předávaných AIP, výsledku validace a vlastního předání. V případě „záchranného“ převzetí digitálních archiválií, kdy protistrana předávajícího není dostupná nebo nespolupracuje, je převzetí archiválií řešeno dle konkrétní situace a nijak nepodléhá tomuto standardu.

1.5.4 Metoda a postup přenosu dat

Tento standard nedefinuje technické prostředky předání balíčků. Při předání a přenosu archivních balíčků musí být dodržena pravidla zaručující datovou neporušenost předávaného obsahu.

Doporučený postup při předání balíčků:

1. Předávající → Přejímající: Návrh na předání balíčků ze strany předávajícího *archivu*.
2. Přejímající → Předávající: Odpověď na návrh, a to jeho akceptace nebo odmítnutí
3. Předávající → Přejímající: Předání dohodnutých balíčků ve výměnném formátu
4. Přejímající → Předávající: Odpověď na předání dohodnutých balíčků

Návrh na předání balíčků

Návrh na předání balíčků BY MĚL obsahovat:

- důvod předání
- souhrnnou informaci o počtu balíčků
- souhrnnou informaci o velikosti předávaných dat
- typy informačního obsahu v balíčcích
- informaci o případných odchylkách balíčků od tohoto standardu

Odpověď na návrh o předání

Odpověď na návrh o předání balíčků je formálním krokem na jehož základě je možné zahájit vlastní předání.

V případě akceptace návrhu BY MĚL obsahovat:

- informaci o potvrzení návrhu
- doplňující informace v souvislosti s případnými odchylkami od standardu a vzájemně dohodnuté řešení
- identifikaci přenosu ze strany přejímajícího
- metodu předání dat (datový přenos, předání fyzického média apod.)

V případě odmítnutí návrhu BY MĚLO obsahovat:

- informaci o odmítnutí
- doplňující zdůvodnění odmítnutí návrhu

Předání balíčků

Předání balíčků je možné realizovat formou fyzického předání přenosového média nebo zaslání zabezpečeným přenosovým kanálem. Způsob předání záleží na rozsahu předávaných dat, technických možnostech obou stran a jejich vzájemné dohodě.

Předání MUSÍ obsahovat:

- identifikátor předání přejímajícího
- předání seznamu identifikátorů balíčků a kontrolních součtů kořenových METS.xml každého balíčku. Předání této informace umožňuje garantovat neporušenost dat v průběhu přejímky. Variantně je možné předávat kontrolní součty celých balíčků, pokud jsou samostatně zabaleny.
- vlastní předávané archivní informační balíčky

Odpověď na předání dohodnutých balíčků

Odpověď obsahuje potvrzení o převzetí balíčků nebo odmítnutí jejich převzetí.

Odpověď MUSÍ obsahovat:

- identifikátor předání přejímajícího
- informaci, zda došlo k převzetí balíčků nebo jejich odmítnutí

- případné zdůvodnění odmítnutí

Dokud předávající *digitální archiv* nedostane potvrzení o úspěšném převzetí balíčků druhou stranou jsou tyto považovány za nepředané.

Předávající pečující *archiv* přistoupí k odstranění předaných balíčků z *digitálního archivu* až na základě přijetí pozitivní odpovědi o předání balíčků.

Struktura a formát balíčku

Kapitola standardu výměnného formátu *digitálních archiválií* mezi *digitálními archivy* v České republice popisuje principy výměnného formátu AIP.

Specifikace formátu a struktury *balíčku* je definována na více úrovních. V základní podobě vychází ze specifikace *E-ARK CSIP*.

Struktura balíčku a jeho formát je popsán v několika rovinách:

- základní principy (*Principy*)
- rozložení souborů a složek tvořících balíček, jejich pojmenování (*Struktura balíčku*, *Zápis metadat*)
- formát jednotlivých metadatových souborů tvořících balíček (*Použití METS*, *Použití PREMIS*, *Informace o balíčku*, *Metadata o uchovávání*, *Archivní popis*)
- způsob realizace vazeb a propojení popisovaných dat (*Zápis metadat*)
- způsob reprezentace zdrojových dat uvnitř balíčku (*Data ze spisové služby*, *Volné soubory*)

Popis balíčku má podobu pravidel. Označení pravidel je v souladu s definicí *Označení pravidel*, jako prefix pravidel se užívá hodnota CZDAXP.

U každého pravidla je popsáno, zda je převzato beze změny, zda je upřesněno, či významněji změněno. U přímo přebíraných technických pravidel je ponechán jejich anglický původní název z důvodu zachování trasovatelnosti k jejich originálnímu znění, případný český dovětek má charakter stručné anotace. V případě úpravy či upřesnění původního pravidla je uvedeno jeho úplné znění.

2.1 Principy

Metodika vychází z obecných principů, které jsou níže popsány. Tyto principy jsou dále rozvedeny formou jednotlivých pravidel.

2.1.1 Obecné principy

CZDAX-PPR0101: Balíček MUSÍ umožnit přenášet data, která jsou předmětem *dlouhodobého uchovávání*.

Výměnný *archivní informační balíček* je určen pro přenos dat mezi *digitálními archivy* realizovanými v souladu s normou *OAI*s. Balíček musí umožnit přenos dat, která jsou předmětem *dlouhodobého uchovávání* (LTP).

CZDAX-PPR0102: Formát balíčku MUSÍ být dle specifikace *E-ARK*.

Standard výměnného balíčku vychází z doporučení pracovní skupiny DILCIS, zejména z publikovaných specifikací pro formát balíčku E-ARK. Vycházíme ze specifikace E-ARK dostupné k polovině roku 2024 (verze 2.2.0, May 17, 2024), konkrétní verze jednotlivých částí specifikace jsou uvedeny v kapitole *specifikace E-ARK*.

Pokud dochází k odlišnosti mezi doporučením E-ARK a touto specifikací, má přednost podoba formátu v této specifikaci.

CZDAX-PPR0103: Formát balíčku MUSÍ respektovat principy uvedené ve specifikaci *E-ARK*.

Způsob uložení dat respektuje principy definované v části 3 General principles specifikace E-ARK.

CZDAX-PPR0104: Pravidla a doporučení specifikace *E-ARK* BY MĚLA být v maximální míře respektována.

Pokud to je možné, jsou v maximální míře využívána pravidla ze specifikace E-ARK. Pokud to není možné, je pravidlo příslušným způsobem upraveno a definováno pro potřeby této specifikace.

CZDAX-PPR0105: Specifikace MUSÍ být jednoznačná a určitá.

Specifikace je určena pro přenos balíčků dat mezi digitálními archivy. V tomto smyslu musí zaručovat přenos dat plně definovaným způsobem, a to při zachování jejich významu a zajištění shodného výkladu přenosového formátu.

CZDAX-PPR0106: MUSÍ být definována místa rozšiřitelnosti pro předávání doplňujících metadat a reprezentací nad rámec základních.

Předávající strana má možnost, po dohodě s přejímající stranou, doplnit předávaná data o další doplňující informace. Těmi mohou být jiné reprezentace dat, rozšířená podoba metadat apod. Toto doplnění musí být realizováno definovaným způsobem.

2.1.2 Identifikace informačních balíčků

CZDAX-PPR0201: Předávaný balíček MUSÍ být označen jako AIP.

Specifikace *E-ARK* nedefinuje transportní podobu balíčku, definuje společnou část a je dále specializována pro SIP, AIP a DIP. Balíček sám o sobě je ucelený a samonosný. Současně jeho datová podoba má nejbližší specifikaci pro AIP.

CZDAX-PPR0202: Každý balíček MUSÍ mít určený a rozpoznatelný typ *informačního obsahu*.

Informační obsah přenášený v balíčku je vždy určitého typu. Tento typ musí být uveden. Pro každý přenášený typ informačního obsahu je definována samostatná specifikace, která podrobněji určuje jeho vnitřní strukturu a vlastnosti. V rámci tohoto standardu jsou definovány tyto typy informačního obsahu:

- *Data ze spisové služby*
- *Volné soubory*

CZDAX-PPR0203: Každý předávaný balíček MUSÍ mít jednoznačný identifikátor ve formátu UUID dle **RFC 4122**², verze 4.

Identifikátor předávaného balíčku musí být jednoznačný a nezaměnitelný. Takové vlastnosti má UUID. S jeho pomocí lze jednoznačně identifikovat každý přenášený balíček. Identifikátory je možné dále používat v předávacích protokolech, při validaci balíčků apod. UUID je verze 4 (dle **RFC 4122 Section 4.1.3**³), tj. jedná se o náhodný nebo pseudo-náhodně generovaný identifikátor.

2.1.3 Struktura balíčku (principy)

Struktura balíčku vychází ze základních premis formulovaných v kapitole „3.3. Structure of the Information Package“ standardu *E-ARK:CSIP*. Nad rámec tam definovaných principů jsou doplněny následující:

CZDAX-PPR0301: Balíčky MUSÍ být samostatné.

Jednotlivé balíčky jsou samostatné a neobsahují vazby na jiné balíčky archiválií s výjimkou popisných metadat. Přímou související informace je nutné předávat v rámci jednoho balíčku. Například metadata spisu ze spisové služby a související dokumenty je nutné předávat formou jednoho balíčku.

CZDAX-PPR0302: Struktura balíčku MUSÍ být srozumitelná i bez použití technických nástrojů.

Struktura balíčku MUSÍ být srozumitelná, a to i bez použití specializovaných nástrojů. XML dokumenty BY MĚLY být vhodným způsobem formátovány. Metadata NESMÍ být kódována a uchovávána nestandardním způsobem. Data v balíčku NESMÍ být dodatečně šifrována, jejich ochranu je nutné řešit na úrovni přenosového protokolu.

CZDAX-PPR0303: Balíčky MUSÍ mít technicky zpracovatelnou velikost balíčků.

Výchozí limit pro maximální velikost balíčku je stanoven na 10 GB. Výchozí limit pro velikost metadataového souboru je 10 MB.

Balíčky do uvedených velikostí a velikosti souborů musí být přijímající systém připraven zpracovat bez dodatečných opatření. Velikost limitu lze dle dohody stran navýšit.

CZDAX-PPR0304: Balíčky MUSÍ mít technicky zpracovatelné množství souborů.

Výchozí limit pro balíček je stanoven na 50 000 souborů. Tj. balíčky do tohoto počtu souborů musí být přijímající systém připraven zpracovat bez dodatečných opatření. Velikost limitu lze dle dohody stran navýšit.

CZDAX-PPR0305: Metadata reprezentací MUSÍ být uvedena na kořenové úrovni ve složce metadata.

Metadata reprezentací jsou uchovávána přímo na kořenové úrovni. Důvodem je jednodušší struktura balíčku, dostupnost všech identifikátorů na jednom místě a možnost přímé identifikace jejich vzájemných vazeb.

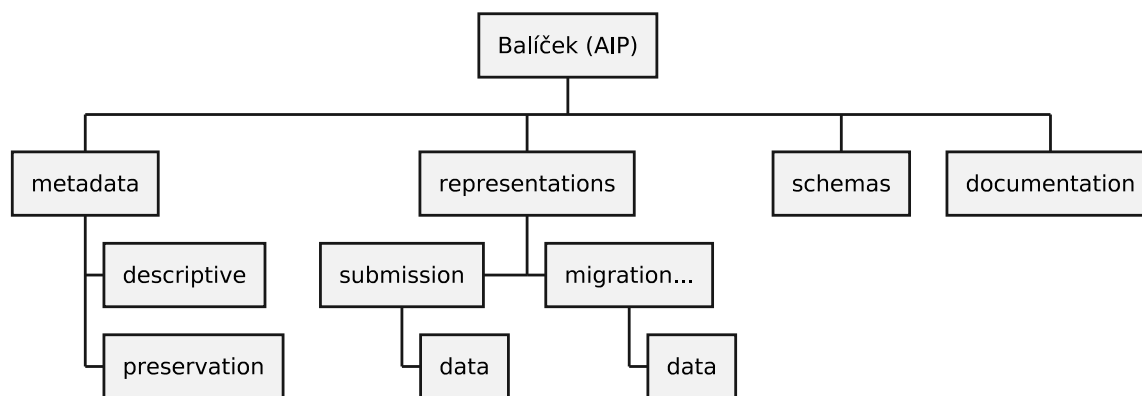
V případě individuální dohody mezi archivy o předání jiných reprezentací je možné metadata takovýchto rozšiřujících reprezentací uvést na úrovni reprezentace.

CZDAX-PPR0306: Fyzická struktura balíčku MUSÍ odpovídat logické podobě balíčku.

Na základě principů 3.1 – 3.5 popsanych *E-ARK:CSIP* je vytvořena logická podoba balíčku a požadavky na ní kladené. Fyzická reprezentace balíčku, tj. rozdělení do složek, jejich pojmenování a obsah musí přímo odpovídat této logické struktuře, jak je definována v rámci *E-ARK*. Například jednotlivé reprezentace, resp. jejich složky jsou uloženy přímo ve složce pojmenované *representations* a není nutné dále definovat mapování logické složky *representations* na její fyzický název.

² <https://datatracker.ietf.org/doc/html/rfc4122.html>

³ <https://datatracker.ietf.org/doc/html/rfc4122.html#section-4.1.3>

Obr. 1: Struktura balíčku

CZDAX-PPR0307: Odkazy na soubory MUSÍ přesně odpovídat fyzickým názvům souborů včetně velikosti písmen.

Pokud jsou uváděny názvy souborů a cest v metadatových souborech, tak se musí uvádět velká a malá písmena v názvech souborů shodně s jejich reprezentací na disku.

CZDAX-PPR0308: Balíček BY NEMĚL obsahovat soubory a složky, jejichž názvy se vzájemně liší jen velikostí písmen.

Téměř shodně pojmenované soubory se od sebe špatně odlišují a není možné je na některé souborové systémy uložit. Je vhodné se těmito situacím vyhnout, soubory přejmenovat a původní název uchovat v rámci metadatového popisu.

2.1.4 Formát metadat

CZDAX-PPR0401: Soubory s metadaty MUSÍ být samostatné bez vnoření.

Metadata jsou obvykle uložena v souborech ve formátu XML. Vytváření komplexních XML souborů, jejich validace a kontrola je složitější než v případě samostatných datových souborů.

CZDAX-PPR0402: Pro metadata MUSÍ být využívány oborové standardy.

Metadata jsou uchovávána v k tomu určených datových formátech. Zejména se jedná o formáty *METS*, *PREMIS*, *EAD 3*. Popisná archivní metadata se zapisují ve standardu EAD 3 dle jeho českého profilu (*Profil EAD pro ČR*), metadata o uchování se zapisují ve standardu PREMIS v rozsahu definovaném v této a návazných specifikacích.

CZDAX-PPR0403: Metadata v informačním balíčku MUSÍ umožňovat jednoznačný výklad.

CZDAX-PPR0404: Na všechny datové komponenty a intelektuální entity uchovávané v informačním balíčku MUSÍ být možné se odkázat v rámci archivního popisu.

Archivní popis je možné přidávat k jednotlivým komponentám, které jsou v balíčku uchovány nebo k jejich logickým celkům, tzv. intelektuálním entitám. Tyto vyšší celky jsou popsány v podobě logické strukturální mapy.

2.2 Struktura balíčku

Kapitola popisuje základní strukturu balíčku, uložení a pojmenování jednotlivých souborů tvořících balíček. Základním východiskem je specifikace *E-ARK CSIP*, kapitola 4 **CSIP structure**.

2.2.1 Struktura složek

Převzatá pravidla z E-ARK:CSIP: 4.1. Folder structure of the CSIP

CZDAX-PSP0101 (E-ARK:CSIPSTR1, převzato beze změny): Každý balíček je uložen v samostatné (jediné) složce.

CZDAX-PSP0102 (E-ARK:CSIPSTR2, upraveno): Název kořenové složky balíčku MUSÍ odpovídat hodnotě atributu @OBJID z kořenového elementu v METS.xml.

CZDAX-PSP0103 (E-ARK:CSIPSTR3, upraveno): Pokud je jednotlivý balíček předáván v zabalené/komprimované podobě, MUSÍ v tomto kontejneru (TAR nebo ZIP) být jedna složka nejvyšší úrovně, v níž jsou umístěny všechny další podsložky a soubory vytvářející tento balíček. Název této kořenové složky MUSÍ odpovídat hodnotě atributu @OBJID z kořenového elementu v METS.xml.

CZDAX-PSP0104 (E-ARK:CSIPSTR4, převzato beze změny): Balíček MUSÍ obsahovat kořenový METS.xml.

CZDAX-PSP0105 (E-ARK:CSIPSTR5, upraveno): Kořenová složka informačního balíčku MUSÍ obsahovat složku s názvem metadata, která MUSÍ obsahovat metadata týkající se celého balíčku.

CZDAX-PSP0106 (E-ARK:CSIPSTR6, upraveno): Metadata popisující uchovávání (preservation) MUSÍ být uložena v podsložce preservation.

CZDAX-PSP0107 (E-ARK:CSIPSTR7, upraveno): Popisná metadata MUSÍ být uložena v podsložce descriptive.

CZDAX-PSP0108 (E-ARK:CSIPSTR8, převzato beze změny): Pokud jsou k dispozici další metadata, MOHOU být zařazena do samostatných podsložek, například do další složky s názvem other.

CZDAX-PSP0109 (E-ARK:CSIPSTR9, upraveno): Pokud informační balíček obsahuje data či metadata reprezentací, MUSÍ obsahovat k tomu určenou složku pojmenovanou representations.

CZDAX-PSP0110 (E-ARK:CSIPSTR10, upraveno): Složka reprezentací MUSÍ obsahovat podsložku pro každou jednotlivou reprezentaci. Každá složka reprezentace musí mít jedinečný název. Vhodnými kandidáty na název podsložky reprezentace může být například název reprezentace a/nebo datum jejího vytvoření.

Originální data reprezentace převzaté v rámci přejímky balíčku musí být povinně uložena ve složce sub-mission.

CZDAX-PSP0111 (E-ARK:CSIPSTR11, upraveno): Pokud je reprezentace tvořena daty (nikoliv jen metadaty), MUSÍ být uložena v podsložce pojmenované data.

CZDAX-PSP0112 (E-ARK:CSIPSTR12, upraveno): Struktura celého balíčku MUSÍ být popsána v kořenovém METS.xml. Složky reprezentací obsahující komponenty NESMÍ obsahovat samostatný METS.xml. Samostatný soubor MEST.xml MŮŽE být uveden jen v případě reprezentací obsahujících rozšiřující data či metadata. Požadavky na formát takovýchto složek MUSÍ strany individuálně dohodnout a odsouhlasit.

CZDAX-PSP0113 (E-ARK:CSIPSTR13, upraveno): Složka reprezentace bez METS.xml NESMÍ obsahovat složku metadata. Složka reprezentace s METS.xml by MĚLA obsahovat podsložku pojmenovanou metadata, která MŮŽE obsahovat metadata k dané reprezentaci.

CZDAX-PSP0114 (E-ARK:CSIPSTR14, upraveno): Informační balíček NESMÍ obsahovat žádné dodatečné složky, které nejsou popsány v rámci této či doplňující specifikace výměnného balíčku. Pravidlo CZDAX-PSP0108 <czdax-psp0108> definuje, jakým způsobem lze balíček rozšiřovat o doplňující metadata, avšak ta musí být před přidáním nejprve potvrzena doplňující specifikací schválenou předávajícím i přejímajícím archivem.

CZDAX-PSP0115 (E-ARK:CSIPSTR15, upraveno): Pokud daný typ předávaného obsahu vyžaduje doplňující schémata dat pro strukturovaná metadata, MUSÍ být umístěna ve složce `schemas` v kořenové složce.

CZDAX-PSP0116 (E-ARK:CSIPSTR16, upraveno): Pokud daný typ předávaného obsahu vyžaduje doplňující dokumentaci předávaných a uchovávaných dat, MUSÍ být umístěna ve složce `documentation` v kořenové složce.

2.2.2 Struktura XML souborů

CZDAX-PSP0201: XML soubory s metadaty MUSÍ odpovídat XML ve verzi 1.0. Jako kódování souborů musí být povinně nastaveno UTF-8.

CZDAX-PSP0202: V metadatových souborech MUSÍ být přímo užíván výchozí jmenný prostor.

Z důvodu snazší čitelnosti a neopakování informací je v jednotlivých metadatových XML využíván primárně výchozí jmenný prostor pro uvádění elementů. Explicitně pojmenované jmenné prostory jsou využívány až pro sekundární schémata použita v rámci daného metadatového souboru. Konkrétní podmínky mohou být dále stanoveny pro jednotlivé typy souborů.

CZDAX-PSP0203: Předávané metadatové soubory NESMÍ obsahovat další atributy či elementy nad rámec tohoto standardu.

Cílem výměnného formátu balíčku je plnohodnotné přenesení úplné informace, a to takovým způsobem, aby byla shodně vnímána na straně tvůrce balíčku i jejího příjemce. V případě nutnosti doplňujících informací je nutná jejich samostatná explicitní definice, případně umístění v k tomu určených strukturách.

2.2.3 Předávání schémat

CZDAX-PSP0301: Schémata k definovaným oborovým standardům BY se NEMĚLA předávat.

Není důvod předávat schémata k uznávaným oborovým standardům, obzvlášť pokud se na nich dohodnou obě strany. Další schémata se mohou uvést v závislosti na předávaném typu dat a jejich specifikaci.

CZDAX-PSP0302: Schémata vybraných standardů se NESMÍ předávat.

NESMÍ se předávat schémata oborových standardů, zejména:

- *METS*
- *PREMIS*
- *NSESSS*
- *EAD*

U uvedených standardů se nepředávají ani novější ani starší verze těchto standardů nežli ty, které jsou uvedené v tomto dokumentu.

2.2.4 Předávání dokumentace

Dokumentace se uvádí v závislosti na předávaném typu dat a jejich specifikaci. Předaná dokumentace by měla svou podstatou napomáhat ke zpracování daného informačního balíčku a schopnosti interpretovat jeho obsah. Není důvod předávat dokumentaci k uznávaným oborovým standardům, obzvlášť pokud se na nich dohodnou obě strany.

CZDAX-PSP0401: MĚLA by se předávat dokumentace k méně obvyklým způsobům uložení dat a jejich formátům. Dokumentace formátu souborů a jiných oborových standardů obecně známých BY se NEMĚLA předávat.

Pokud se obě strany dohodnou na předávání dat či metadat nad rámec tohoto standardu, je nutné takováto rozšíření náležitě zdokumentovat a vzniklou dokumentaci uchovat.

CZDAX-PSP0402: Formát dat a metadata předávané nad rámec tohoto standardu na základě vzájemné dohody obou stran MUSÍ být přesně popsány a zdokumentovány. Takováto dokumentace MŮŽE být součástí daného balíčku. Pokud se dokumentace týká shodným způsobem většího množství balíčků, NEMĚLA BY být uvedena u každého balíčku opakovaně, ale MĚLA BY být předána jiným způsobem. U daného balíčku MUSÍ být vhodným způsobem vyznačeno, že má vlastnosti nad rámec tohoto standardu.

CZDAX-PSP0403: Dokumentace k obvyklým souborovým formátům se NESMÍ předávat, zejména se jedná o formáty textových souborů, grafických souborů a jiných dobře popsáných standardů a specifikací.

Jedná se o nadbytečnou zátěž přijímajícího archivu, která navíc vyžaduje nutnost interpretace takové dokumentace. Za dobře zdokumentované soubory lze považovat ty, jejichž formát je popsán ve zveřejněné a dostupné technické specifikaci. Průvodními znaky dobře popsáných formátů je například uvedení formátu ve formátové databázi *PRONOM*, užití formátu napříč více organizacemi a obzvláště v mezinárodním prostředí. Zachování technického popisu takového formátu může patřit mezi samostatné role archivu nad rámec této specifikace.

2.3 Zápis metadat

2.3.1 Obecné požadavky na metadata v informačním balíčku

Obecné požadavky na metadata vychází z *E-ARK:CSIP:5.1. General requirements for metadata in a CSIP Information Package*.

Stejně jako u ostatních částí této specifikace je hlavním hlediskem u metadat interoperabilita. Konkrétně se jedná o technickou interoperabilitu na vysoké úrovni a požadavky, které umožňují přípravu, přenos a příjem informačního balíčku bez ohledu na zapojené archivy nebo nástroje. Tyto požadavky zahrnují:

- jednoznačnou identifikaci informačního balíčku a jeho *komponent*
- validace informačního balíčku a jeho obsahu
- zajištění věrohodnosti původu archivního informačního balíčku (viz archivní zákon č. 499/2004 Sb. §3, odst. 5)
- zpřístupnění informačního obsahu balíčku.

Z technického hlediska se definuje specifikace pravidel pro metadata, a to tak, aby uživatelé pomocí nástrojů mohli:

- procházet datové a metadatové komponenty v rámci balíčku;
- ověřit, že při přenosu nebo dlouhodobém uchovávání nedošlo k poškození žádné komponenty (fixity information);
- porozumět procesům při vytváření a dosavadním uchovávání balíčku (tj. metadata o původu a uchovávání);
- porozumět, jakým způsobem je možné data v archivním balíčku zpřístupnit (tj. popisná metadata, případně jiné reprezentace).

Na rozdíl od specifikace *E-ARK* tato specifikace podrobněji určuje způsob uchovávání popisných i technických metadat, a to tak, aby je bylo možné přenášet mezi jednotlivými systémy a využívat je. Současně MUSÍ mezi předávajícím a přijímajícím systémem panovat na základě tohoto standardu důvěra ve správnost těchto předávaných metadat.

Základní požadavky na metadata jsou popsány pomocí *METS*. Ve standardu je přesně popsán způsob a rozsah použití jednotlivých prvků.

Pro účely této specifikace jsou rozlišovány následující typy metadat:

administrativní metadata

Zahrnují informace nezbytné pro zajištění *dlouhodobého uchovávání* v digitálním archivu, tj. jeho příslušnost k archivnímu souboru, způsob akvizice, informace o životním cyklu jeho částí, zajištění formátové ochrany a integrity dat.

popisná metadata

Poskytují podrobné informace o obsahu a kontextu digitálních objektů, což umožňuje uživatelům pochopit a efektivně využívat archivované materiály.

technická metadata

Metadata popisující technické vlastnosti a charakteristiky jednotlivých komponent tvořících datovou část archivního balíčku.

ostatní metadata

V závislosti na uchovávaném obsahu v rámci digitálního archivu, jeho vnitřní implementaci se mohou vyskytovat další typy metadat, například v souvislosti s právními otázkami, extrakcí obsahu jednotlivých datových komponent apod.

Tato specifikace upravuje způsob reprezentace vybrané podmnožiny metadat a definuje jejich výměnný formát.

2.3.2 Požadavky na používání metadat

Před podrobným popisem požadavků na používání *METS* a *PREMIS* je třeba zdůraznit některé obecné otázky týkající se metadat, které by měly být důsledně řešeny.

Používání identifikátorů

CZDAX-PMD0101: Pro identifikátory v rámci výměnného balíčku MUSÍ být využíváno UUID v definovaném tvaru včetně prefixu `uuid-`.

UUID se skládá z hexadecimálních znaků a pomlček (např. hodnota `906F4F12-BA52-4779-AE2C-178F9206111F`), má pevnou datovou délku.

Jak *METS*, tak i další metadata standardy hojně využívají datový typ XML ID (viz: <https://www.w3.org/TR/xml-id/>). Platné XML ID musí rovněž splňovat omezení NCName (viz: <https://www.w3.org/TR/REC-xml-names/#NT-NCName>), musí začínat písmenem nebo znakem podtržítka („_“) a nesmí obsahovat jiné znaky než písmena, číslice, pomlčky, podtržítka, tečky a některé rozšiřující a kombinované znaky. Hodnoty NCName a `xml:id` nemohou začínat číselnými znaky. Řešením je přidání předpony `uuid-` před hodnotu každého identifikátoru.

Příklad:

```
<dmdSec ID="uuid-906F4F12-BA52-4779-AE2C-178F9206111F" CREATED=
→ "2018-04-24T14:37:49.609+01:00">
```

Používání data a času

CZDAX-PMD0102: Schéma *METS* vyžaduje několik atributů `CREATEDATE` či `LASTMODDATE`, které se používají k zaznamenání časových údajů o vytvoření a změně souborů balíčků. Ačkoli jsou tyto atributy jednoduše pojmenovány `DATE`, ve skutečnosti se jedná o data ve schématu XML a musí obsahovat jak čas, tak datum. V mnoha případech nebudou mít implementátoři k dispozici přesný čas, pouze datum. V těchto případech se použije čas půlnoci a příslušné časové pásmo. Příklad: `2021-10-12T00:00:00+01:00`.

Kontrolní součty

CZDAX-PMD0103: Pro každý datový a metadatový soubor vyjma kořenového `METS.xml` MUSÍ být uveden kontrolní součet. Kontrolní součet MUSÍ být vypočtený pomocí funkce `SHA512`.

Ve specifikaci E-ARK se obvykle vyžaduje požadavek na `SHA256`, v rámci tohoto standardu je závazné užití `SHA512`.

2.3.3 Rozsah metadat v informačním balíčku

V informačním balíčku jsou přenášena metadata vztahující se k celému balíčku, k jeho obsahu i ke konkrétní komponentě či její části.

CZDAX-PMD0201: Administrativní metadata MUSÍ být předávána ve formátu *PREMIS*, a to v souladu s technickými požadavky formulovanými v části *Použití PREMIS*. Typy předávaných administrativních metadat jsou:

- *Informace o balíčku*, tj. informace o celém balíčku, jeho zařazení do archivní evidence, informace o souvisejících vnějších či vnitřních změnách v evidenci
- *Metadata o uchovávání*, tj. informace o jednotlivých komponentách, jejich uchování, formátových migracích a dalších souvisejících událostech

CZDAX-PMD0202: Popisná metadata MUSÍ být předávána ve formátu *EAD*, dle *profilu pro ČR*.

Rozeznáváme následující typy popisných metadat archiválií:

Popisná metadata od původce

Popisná metadata předávaná původcem při přejímce do digitálního archivu, která jsou součástí prvotního SIP. Ukládají se společně s daty a nejsou uložena v samostatných metadatových strukturách balíčku. Jejich vymezení je provedeno v rámci jednotlivých formátů uchovávaných dat.

Inherentní archivní popis

Popisná metadata vycházející primárně z dat v digitálním archivu, metadat od původce, doplňujícího archivního popisu v rámci přejímky nebo při následných změnách AIP.

Kontextuální archivní popis

Archivní popis vzniklý při zpracování archiválií archiváři v software pro zpracování archiválií.

2.4 Použití METS

CZDAX-PMT0001: Základní požadavky na kořenový `METS.xml` jsou definovány v kapitole *E-ARK:CSIP:5.3. Use of METS*. V této části jsou dále upřesněny a prohloubeny.

CZDAX-PMT0002: Soubor `METS.xml` v informačním balíčku MUSÍ odpovídat oficiálnímu schématu *METS*, verze *1.12.1*.

Hlavním požadavkem na soubory `METS.xml` v informačním balíčku dle *E-ARK:CSIP* je soulad se schématem *METS*, a dále s rozšiřujícími schémata publikovanými pro *E-ARK:CSIP* a zveřejněnými výborem DILCIS, tj. *Profil pro METS dle E-ARK*.

CZDAX-PMT0003: Soubor `METS.xml` NESMÍ obsahovat uvnitř vložené metadatové části dle jiných schémat.

Standard *METS* umožňuje vkládání metadat i odkazování na ně. Samotný *E-ARK:CSIP* umožňuje vkládání metadat do souboru `METS.xml`. Z důvodu škálovatelnosti je však i zde doporučeno pouze odkazování. Pro účely tohoto standardu je podporováno jen odkazování a vkládání metadat není možné.

CZDAX-PMT0004: Soubor `METS.xml` NESMÍ obsahovat žádné atributy a elementy, které jsou možné dle standardu *METS*, avšak nejsou blíže definovány v tomto standardu.

Dodatečné elementy by mohly nést informaci, která je významná a nebyla by zpracována přijímající stranou. Pokud je nutné takovouto dodatečnou informaci přenést, je nutná samostatná dohoda mezi předávající a přijímající stranou.

Následující popis je určen pro kořenový *METS* balíček. Používání *METS* v rámci reprezentací je možné jen po vzájemné dohodě institucí a jeho podoba zde není standardizována.

Všechny níže uvedené názvy elementů a atributů jsou vyjádřeny pomocí notace *XPath* (tj. `element/sub-element/@atribut`).

2.4.1 Kořenový element METS

Kořenový element dokumentu *METS* (`<mets>`) popisuje kontejner pro ukládané a/nebo přenášené informace. Element `<mets>` dokumentu *METS*, který je v souladu s *E-ARK:CSIP*, používá atributy ze specifikace *METS* a další atributy definované ve schématu rozšíření *CSIP*.

CZDAX-PMT0101: Na úrovni kořenového elementu MUSÍ být definována všechna použitá schémata včetně jejich standardních umístění.

Příklad - viz *E-ARK:CSIP* 5.3.1.

Konkrétní požadavky na kořenový prvek a jeho atributy jsou popsány v následující tabulce.

Tabulka 1: Kořenový element METS

ID	Název, umístění a popis	Kardinalita a úroveň
CZDAX-PMT0102 E-ARK:CSIP1 (upraveno)	Package Identifier <code>mets/@OBJID</code> Identifikátor předávaného balíčku. Jedná se o UUID, uvádí se samotné UUID (bez prefixu)	1..1 MUSÍ
CZDAX-PMT0103 E-ARK:CSIP2 (převzato)	Content Category <code>mets/@TYPE</code>	1..1 MUSÍ

continues on next page

Tabulka 1 – pokračujte na předchozí stránce

ID	Název, umístění a popis	Kardinalita a úroveň
CZDAX- -PMT0104 E-ARK:CSIP3 (převzato)	Other Content Category <code> mets [@TYPE='OTHER']/@csip:OTHERTYPE</code>	0..1 MĚL BY
CZDAX- -PMT0105 E-ARK:CSIP4 (převzato)	Content Information Type Specification <code> mets /@csip:CONTENTINFORMATIONTYPE</code>	0..1 MĚL BY
CZDAX- -PMT0106 E-ARK:CSIP5 (převzato)	Other Content Information Type Specification <code> mets [@csip:CONTENTINFORMATIONTYPE='OTHER']/ @csip:OTHERCONTENTINFORMATIONTYPE</code>	0..1 MŮŽE
CZDAX- -PMT0107 E-ARK:CSIP6 (upraveno)	METS Profile <code> mets /@PROFILE</code> Adresa URI profilu METS, kterému informační balíček odpovídá. Hodnota musí být: <code>https://stands.nacr.cz/da/2023/aip.xml</code> . Uvedené URI také určuje verzi výměnného balíčku. V případě změny verze standardu dojde k úpravě uvedeného URI.	1..1 MUSÍ

2.4.2 Záhloví METS (element <metsHdr>)

Účelem části záhlaví METS je popsat samotný dokument METS, například informace o jeho tvůrci a době vytvoření. Požadavky na prvek <metsHdr>, jeho dílčí prvky a atributy jsou uvedeny v následující tabulce.

Tabulka 2: Záhloví METS (element <metsHdr>)

ID	Název, umístění a popis	Kardinalita a úroveň
CZDAX- -PMT0201 E-ARK:CSIP117 (převzato)	Package header <code>mets/metsHdr</code>	1..1 MUSÍ
CZDAX- -PMT0202 E-ARK:CSIP7 (převzato)	Package creation datetime <code>mets/metsHdr/@CREATEDATE</code>	1..1 MUSÍ
CZDAX- -PMT0203 E-ARK:CSIP8 (upraveno)	Package last modification datetime <code>mets/metsHdr/@LASTMODDATE</code> Atribut nemá definován pevný význam a nepoužívá se.	0..0 NESMÍ
CZDAX- -PMT0204 E-ARK:CSIP9 (upraveno)	OAIS Package type information <code>mets/metsHdr/@csip:OAISPACKAGETYPE</code> Uvádí se povinně hodnota AIP.	1..1 MUSÍ
CZDAX- -PMT0205 E-ARK:CSIP10 (převzato)	Agent <code>mets/metsHdr/agent</code>	1..n MUSÍ
CZDAX- -PMT0206 E-ARK:CSIP11 (převzato)	Agent role <code>mets/metsHdr/agent [@ROLE= 'CREATOR']</code>	1..1 MUSÍ
CZDAX- -PMT0207 E-ARK:CSIP12 (převzato)	Agent type <code>mets/metsHdr/agent [@TYPE= 'OTHER']</code>	1..1 MUSÍ

continues on next page

Tabulka 2 – pokračujte na předchozí stránce

ID	Název, umístění a popis	Kardinalita a úroveň
CZDAX- -PMT0208 E-ARK:CSIP13 (převzato)	Agent other type <code> mets / metsHdr / agent [@OTHERTYPE = ' SOFTWARE ']</code>	1..1 MUSÍ
CZDAX- -PMT0209 E-ARK:CSIP14 (převzato)	Agent name <code> mets / metsHdr / agent / name</code>	1..1 MUSÍ
CZDAX- -PMT0210 E-ARK:CSIP15 (převzato)	Agent additional information <code> mets / metsHdr / agent / note</code>	1..1 MUSÍ
CZDAX- -PMT0211 E-ARK:CSIP16 (převzato)	Classification of the agent additional information <code> mets / metsHdr / agent / note [@csip : NOTETYPE = ' SOFTWARE VERSION ']</code>	1..1 MUSÍ

2.4.3 Popisná metadata (element <dmdSec>)

Účelem části popisných metadat v *METS* je vložit soubory obsahující popisná metadata nebo na ně odkázat. V rámci *E-ARK:CSIP* a tohoto standardu se používá pouze odkazování na soubory obsahující popisná metadata.

E-ARK:CSIP nepředepisuje ani nepředpokládá používání konkrétních popisných schémat metadat. V tomto standardu jsou však pevně stanoveny včetně jejich významu. Nad rámec zde uvedených typů metadat se může předávající archiv s přijímajícím dohodnout na rozšíření této množiny.

Definováno je užití dvou typů popisných metadat:

- **inherentní popisná metadata** - vycházejí a vznikají obvykle z metadat samotné archiválie, mohou být dále prohlubována
- **kontextuální popisná metadata** - vznikají při zpracování archiválie v samostatné aplikaci a měla by být uložena do digitálního archivu

Konkrétní elementy, jejichž přesné použití je stanoveno v rámci této specifikace, jsou uvedeny v následující tabulce.

Tabulka 3: Popisná metadata (element <dmdSec>)

ID	Název, umístění a popis	Kardinalita a úroveň
CZDAX-PMT0301 E-ARK:CSIP17 (převzato)	Descriptive metadata mets/dmdSec	0..n MĚL BY
CZDAX-PMT0302 E-ARK:CSIP18 (převzato)	Descriptive metadata identifier mets/dmdSec/@ID	1..1 MUSÍ
CZDAX-PMT0303 E-ARK:CSIP19 (převzato)	Descriptive metadata creation datetime mets/dmdSec/@CREATED	1..1 MUSÍ
CZDAX-PMT0304 E-ARK:CSIP20 (upraveno)	Status of the descriptive metadata mets/dmdSec/@STATUS Stav archivního popisu musí mít hodnotu: CURRENT nebo SUPERSEDED. Nanejvýš jeden archivní popis daného druhu může mít stav CURRENT.	1..1 MUSÍ
CZDAX-PMT0305	Druh a účel popisných metadat mets/dmdSec/@GROUPID Druh popisných metadat, musí být: INHERENT nebo CONTEXTUAL.	1..1 MUSÍ
CZDAX-PMT0306 E-ARK:CSIP21 (převzato)	Reference to the document with the descriptive metadata mets/dmdSec/mdRef	1..1 MUSÍ
CZDAX-PMT0307 E-ARK:CSIP22 (převzato)	Type of locator mets/dmdSec/mdRef [@LOCTYPE='URL']	1..1 MUSÍ

continues on next page

Tabulka 3 – pokračujte na předchozí stránce

ID	Název, umístění a popis	Kardinalita a úroveň
CZDAX- -PMT0308 E-ARK:CSIP23 (převzato)	Type of link <code>mets/dmdSec/mdRef[@xlink:type='simple']</code>	1..1 MUSÍ
CZDAX- -PMT0309 E-ARK:CSIP24 (převzato)	Resource location <code>mets/dmdSec/mdRef/@xlink:href</code>	1..1 MUSÍ
CZDAX- -PMT0310 E-ARK:CSIP25 (převzato)	Type of metadata <code>mets/dmdSec/mdRef/@MDTYPE</code>	1..1 MUSÍ
CZDAX- -PMT0311 E-ARK:CSIP26 (převzato)	File mime type <code>mets/dmdSec/mdRef/@MIMETYPE</code>	1..1 MUSÍ
CZDAX- -PMT0312 E-ARK:CSIP27 (převzato)	File size <code>mets/dmdSec/mdRef/@SIZE</code>	1..1 MUSÍ
CZDAX- -PMT0313 E-ARK:CSIP28 (převzato)	File creation datetime <code>mets/dmdSec/mdRef/@CREATED</code>	1..1 MUSÍ
CZDAX- -PMT0314 E-ARK:CSIP29 (převzato)	File checksum <code>mets/dmdSec/mdRef/@CHECKSUM</code>	1..1 MUSÍ

continues on next page

Tabulka 3 – pokračujte na předchozí stránce

ID	Název, umístění a popis	Kardinalita a úroveň
CZDAX-PMT0315 E-ARK:CSIP30 (převzato)	File checksum type mets / dmdSec / mdRef / @CHECKSUMTYPE viz <i>CZDAX-PMD0103</i>	1..1 MUSÍ

Výpis 1: Příklad inherentních popisných metadat

```
<dmdSec ID="uuid-98564a30-1a03-4819-bea7-a8ffb56c0618"
  CREATED="2023-09-06T11:21:10+01:00"
  STATUS="CURRENT" GROUPID="INHERENT">
  <mdRef LOCTYPE="URL" MDTYPE="EAD" MIMETYPE="application/xml"
    SIZE="5892"
    CHECKSUM="B9EFEBD41....763A"
    CHECKSUMTYPE="SHA-512"
    xlink:type="simple" xlink:href="metadata/descriptive/
    →pruvodka.xml" />
</dmdSec>
```

2.4.4 Administrativní metadata (element <amdSec>)

METS definuje sekci administrativních metadat, která se používá k vložení metadat nebo odkazů na soubory obsahující metadata pro obsah informačního balíčku. V rámci *E-ARK:CSIP* a tohoto standardu se používá pouze odkazování na soubory obsahující administrativní metadata.

Součástí administrativních metadat jsou tzv. metadata o uchovávání (preservation metadata). Ta musí být uložena ve formátu *PREMIS* dle definice v části *Použití PREMIS*.

CZDAX-PMT0401: Element <amdSec> MUSÍ obsahovat odkazy na všechna metadata umístěná ve složce metadata/preservation. Soubor METS.xml na úrovni balíčku MUSÍ odkazovat pouze na metadata o uchovávání na úrovni balíčku. Případné soubory METS.xml na úrovni reprezentace MUSÍ odkazovat pouze na metadata pro uchovávání na úrovni reprezentace a jejich použití MUSÍ být potvrzeno oběma stranami, dále viz *CZDAX-PSP0112*.

Specifické požadavky na element <amdSec>, elementy na nižších úrovních a atributy jsou uvedeny v následující tabulce.

Tabulka 4: Administrativní metadata (element <amdSec>)

ID	Název, umístění a popis	Kardinalita a úroveň
CZDAX- -PMT0402 E-ARK:CSIP31 (převzato)	Administrative metadata mets/amdSec	0..n MĚL BY
CZDAX- -PMT0403 E-ARK:CSIP32 (upraveno)	Digital provenance metadata mets/amdSec/digiprovMD Pro uložení metadat o uchovávání MUSÍ být využíván standard PREMIS. Každý samostatný PREMIS soubor MUSÍ být popsán v samostatném elementu < digiprovMD >. Způsob použití PREMIS je popsán v kapitole <i>Použití PREMIS</i> .	1..n MUSÍ
CZDAX- -PMT0404 E-ARK:CSIP33 (převzato)	Digital provenance metadata identifier mets/amdSec/digiprovMD/@ID	1..1 MUSÍ
CZDAX- -PMT0405 E-ARK:CSIP34 (upraveno)	Status of the digital provenance metadata mets/amdSec/digiprovMD/@STATUS Stav metadatového souboru z pevného slovníku. Uvádí se jen platná administrativní metadata, tj. stav MUSÍ mít hodnotu CURRENT.	1..1 MUSÍ
CZDAX- -PMT0406	Druh a účel administrativních metadat mets/amdSec/digiprovMD/@GROUPID Druh administrativních metadat, musí být: PRESERVATION.	1..1 MUSÍ
CZDAX- -PMT0407 E-ARK:CSIP35 (upraveno)	Reference to the document with the digital provenance metadata mets/amdSec/digiprovMD/mdRef Odkaz na soubor s metadaty o uchování ve složce metadata/preservation.	1..1 MUSÍ

continues on next page

Tabulka 4 – pokračujte na předchozí stránce

ID	Název, umístění a popis	Kardinalita a úroveň
CZDAX- -PMT0408 E-ARK:CSIP36 (převzato)	Type of locator <code>mets/amdSec/digiprovMD/ mdRef [@LOCTYPE='URL']</code>	1..1 MUSÍ
CZDAX- -PMT0409 E-ARK:CSIP37 (převzato)	Type of link <code>mets/amdSec/digiprovMD/ mdRef [@xlink:type='simple']</code>	1..1 MUSÍ
CZDAX- -PMT0410 E-ARK:CSIP38 (převzato)	Resource location <code>mets/amdSec/digiprovMD/mdRef/@xlink:href</code>	1..1 MUSÍ
CZDAX- -PMT0411 E-ARK:CSIP39 (převzato)	Type of metadata <code>mets/amdSec/digiprovMD/mdRef/@MDTYPE</code>	1..1 MUSÍ
CZDAX- -PMT0412 E-ARK:CSIP40 (převzato)	File mime type <code>mets/amdSec/digiprovMD/mdRef/@MIMETYPE</code>	1..1 MUSÍ
CZDAX- -PMT0413 E-ARK:CSIP41 (převzato)	File size <code>mets/amdSec/digiprovMD/mdRef/@SIZE</code>	1..1 MUSÍ
CZDAX- -PMT0414 E-ARK:CSIP42 (převzato)	File creation datetime <code>mets/amdSec/digiprovMD/mdRef/@CREATED</code>	1..1 MUSÍ

continues on next page

Tabulka 4 – pokračujte na předchozí stránce

ID	Název, umístění a popis	Kardinalita a úroveň
CZDAX- -PMT0415 E-ARK:CSIP43 (převzato)	File checksum mets/amdSec/digiprovMD/mdRef/@CHECKSUM	1..1 MUSÍ
CZDAX- -PMT0416 E-ARK:CSIP44 (převzato)	File checksum type mets/amdSec/digiprovMD/mdRef/@CHECKSUMTYPE	1..1 MUSÍ
CZDAX- -PMT0417 E-ARK:CSIP45 (upraveno)	Rights metadata mets/amdSec/rightsMD Předání metadat v elementu <rightsMD> není možné.	0..0 NESMÍ

CZDAX-PMT0418: Jiné typy administrativních metadat, než jsou záznamy o uchovávání, NESMÍ být součástí elementu [mets/amdSec](#). Záznamy o uchovávání se předávají v podřízeném elementu [mets/amdSec/digiprovMD](#).

V důsledku uvedeného pravidla se neuplatní původní pravidla z E-ARK, týkající se předání jiných typů administrativních metadat v části *E-ARK:CSIP*, konkrétně se jedná o pravidla:

- *E-ARK:CSIP*:CSIP46 Rights metadata identifier
- *E-ARK:CSIP*:CSIP47 Status of the rights metadata
- *E-ARK:CSIP*:CSIP48 Reference to the document with the rights metadata
- *E-ARK:CSIP*:CSIP49 Type of locator
- *E-ARK:CSIP*:CSIP50 Type of locator
- *E-ARK:CSIP*:CSIP51 Resource location
- *E-ARK:CSIP*:CSIP52 Type of metadata
- *E-ARK:CSIP*:CSIP53 File mime type
- *E-ARK:CSIP*:CSIP54 File size
- *E-ARK:CSIP*:CSIP55 File creation datetime
- *E-ARK:CSIP*:CSIP56 File checksum
- *E-ARK:CSIP*:CSIP57 File checksum type

Výpis 2: Příklad metadat o uchovávání

```
<amdSec>
  <digiprovMD ID="uuid-7900a1cd-5316-48c2-906a-6f236ab174d6" STATUS=
    ↪ "CURRENT"
      GROUPID="PRESERVATION">
        <!-- Muze se skladat z vice souboru, doporuzeni: PREMIS.xml -->
        <mdRef LOCTYPE="URL" MDTYPE="PREMIS" MIMETYPE="application/xml"
          SIZE="5892"
          CHECKSUM="B9EFEBD41....763A"
          CHECKSUMTYPE="SHA-512"
          xlink:type="simple" xlink:href="metadata/preservation/
    ↪ PREMIS.xml"
        />
      </digiprovMD>
    </amdSec>
```

2.4.5 Odkazy na soubory (element <fileSec>)

Každý soubor, který je součástí balíčku a není uveden v části *Popisná metadata (element <dmdSec>)* nebo *Administrativní metadata (element <amdSec>)*, musí být v části **<fileSec>**. U všech uvedených souborů musí být uvedena jejich cesta, kontrolní součet a další základní metadata.

Část umožňuje kontrolu úplnosti balíčku, zjištění informací o souborech, které ho tvoří, a také ověření integrity jednotlivých souborů pomocí kontrolních součtů.

CZDAX-PMT0501: Popis souborů je rozdělen do skupin, které jsou tvořeny pomocí elementu **<fileGrp>**. Dle standardu METS je možné elementy **<fileGrp>** vzájemně zanořovat, ale dle této specifikace NESMÍ BÝT skupiny souborů vzájemně zanořené.

CZDAX-PMT0502: Samostatné skupiny souborů **<fileGrp>** MUSÍ být vytvořeny pro schémata, dokumentaci a každou jednotlivou reprezentaci souborů. Výjimkou je případná nadstavbová reprezentace s vlastním METS.xml, v němž by byly popsány případné soubory, které ji tvoří.

CZDAX-PMT0503: Názvy reprezentací, resp. adresářů, v nichž jsou uloženy, BY MĚLY být významové. Příkladem mohou být názvy jako *submission* pro složku s převzatými daty od původce, nebo *migrace-2024* pro migrace formátů provedené v roce 2024. Smyslem je snazší porozumění obsahu balíčku i bez čtení doplňujících metadatových souborů.

CZDAX-PMT0504: Soubory přímo převzaté od původce v rámci přejímky tvořící obsah balíčku MUSÍ být uloženy v reprezentaci označené jako *submission*. Součástí této reprezentace NESMÍ být jiné soubory, které vznikly později (například výsledek formátové migrace apod.).

Konkrétní požadavky na prvky, dílčí prvky a atributy jsou uvedeny v následující tabulce.

Tabulka 5: Odkazy na soubory (element <fileSec>)

ID	Název, umístění a popis	Kardinalita a úroveň
CZDAX- -PMT0505 E-ARK:CSIP58 (upraveno)	File section <code>mets/fileSec</code> Nanejvýše jeden element <fileSec> může být použit. MUSÍ obsahovat odkazy na všechny datové soubory tvořící obsah balíčku.	0..1 MUSÍ
CZDAX- -PMT0506 E-ARK:CSIP59 (převzato)	File section identifier <code>mets/fileSec/@ID</code> Identifikátor xml:id musí být povinně uveden na elementu fileSec.	1..1 MUSÍ
CZDAX- -PMT0507 E-ARK:CSIP60 (upraveno)	Documentation file group <code>mets/fileSec/fileGrp[@USE='Documentation']</code> Všechna dokumentace k předávanému informačnímu obsahu MUSÍ být v jedné sekci fileGrp s hodnotou atributu <code>mets/fileSec/fileGrp/@USE Documentation</code> a MUSÍ odpovídat fyzické složce se soubory v balíčku.	0..1 MUSÍ
CZDAX- -PMT0508 E-ARK:CSIP113 (upraveno)	Schema file group <code>mets/fileSec/fileGrp[@USE='Schemas']</code> Všechna schémata k předávanému informačnímu obsahu MUSÍ být v jedné sekci fileGrp s hodnotou atributu <code>mets/fileSec/fileGrp/@USE Schemas</code> a MUSÍ odpovídat fyzické složce se soubory v balíčku.	0..1 MUSÍ
CZDAX- -PMT0509 E-ARK:CSIP114 (upraveno)	Representations file group <code>mets/fileSec/fileGrp[@USE=[starts-with('Representations']</code> Odkazy na jednotlivé reprezentace a jejich obsah. Hodnota atributu <code>mets/fileSec/fileGrp/@USE</code> MUSÍ začínat Representations následována lomítkem a názvem složky s reprezentací. Například: Representation/submission a Representations/migration1.	0..n MUSÍ

continues on next page

Tabulka 5 – pokračujte na předchozí stránce

ID	Název, umístění a popis	Kardinalita a úroveň
CZDAX- -PMT0510 E-ARK:CSIP61 (převzato)	Reference to administrative metadata <code> mets / fileSec / fileGrp / @ADMID </code> Uvedou se administrativní metadata, pokud se vztahují k celé reprezentaci.	0..1 MŮŽE
CZDAX- -PMT0511 E-ARK:CSIP62 (upraveno)	Content Information Type Specification <code> mets / @csip:CONTENTINFORMATIONTYPE="MIXED" mets / fileSec / fileGrp [@USE=[starts-with ('Representations ' @csip:CONTENTINFORMATIONTYPE </code> Uvádět typ informačního obsahu na úrovni reprezentace se NESMÍ.	0..0 NESMÍ
CZDAX- -PMT0512 E-ARK:CSIP63 (upraveno)	Other Content Information Type Specification <code> mets / fileSec / fileGrp [@csip:CONTENTINFORMATIONTYPE='OTHER @csip:OTHERCONTENTINFORMATIONTYPE </code> Uvádět jiný typ informačního obsahu na úrovni reprezentace se NESMÍ.	0..0 NESMÍ
CZDAX- -PMT0513 E-ARK:CSIP64 (upraveno)	Description of the use of the file group <code> mets / fileSec / fileGrp / @USE </code> Hodnota v <code> mets / fileSec / fileGrp / @USE </code> je tvořena slovem z řízeného slovníku udávající význam složky a mající hodnotu <code> Documentation </code> , <code> Schemas </code> nebo <code> Representations </code> . V případě reprezentací následuje název složky s celou reprezentací.	0..1 MUSÍ
CZDAX- -PMT0514 E-ARK:CSIP65 (převzato)	File group identifier <code> mets / fileSec / fileGrp / @ID </code> Identifikátor <code> xml:id </code> MUSÍ být povinně uveden na elementu <code> fileGrp </code> pro interní odkazování.	1..1 MUSÍ

continues on next page

Tabulka 5 – pokračujte na předchozí stránce

ID	Název, umístění a popis	Kardinalita a úroveň
CZDAX- -PMT0515 E-ARK:CSIP66 (převzato)	File mets / fileSec / fileGrp / file Skupina souborů (<fileGrp>) obsahuje elementy popisující jednotlivé soubory.	1..n MUSÍ
CZDAX- -PMT0516 E-ARK:CSIP67 (převzato)	File identifier mets / fileSec / fileGrp / file / @ID Identifikátor xml:id MUSÍ být povinně uveden na elementu file pro interní odkazování.	1..1 MUSÍ
CZDAX- -PMT0517 E-ARK:CSIP68 (převzato)	File mimetype mets / fileSec / fileGrp / file / @MIMETYPE MUSÍ být uveden mimetype dle IANA odkazovaného souboru.	1..1 MUSÍ
CZDAX- -PMT0518 E-ARK:CSIP69 (převzato)	File size mets / fileSec / fileGrp / file / @SIZE Velikost odkazovaného souboru v byte.	1..1 MUSÍ
CZDAX- -PMT0519 E-ARK:CSIP70 (převzato)	File creation datetime mets / fileSec / fileGrp / file / @CREATED Datum a čas vytvoření odkazovaného souboru.	1..1 MUSÍ
CZDAX- -PMT0520 E-ARK:CSIP71 (upraveno)	File checksum mets / fileSec / fileGrp / file / @CHECKSUM Kontrolní součet odkazovaného souboru vypočtený funkcí SHA-512.	1..1 MUSÍ
CZDAX- -PMT0521 E-ARK:CSIP72 (upraveno)	File checksum type mets / fileSec / fileGrp / file / @CHECKSUMTYPE Identifikátor funkce pro výpočet kontrolního součtu, MUSÍ být: SHA-512.	1..1 MUSÍ

continues on next page

Tabulka 5 – pokračujte na předchozí stránce

ID	Název, umístění a popis	Kardinalita a úroveň
CZDAX- -PMT0522 E-ARK:CSIP73 (upraveno)	File original identification <code>mets/fileSec/fileGrp/file/@OWNERID</code> Neuvádí se.	0..0 NESMÍ
CZDAX- -PMT0523 E-ARK:CSIP74 (převzato)	File reference to administrative metadata <code>mets/fileSec/fileGrp/file/@ADMID</code> Volitelný odkaz na administrativní metadata souboru.	0..1 MŮŽE
CZDAX- -PMT0524 E-ARK:CSIP75 (upraveno)	File reference to descriptive metadata <code>mets/fileSec/fileGrp/file/@DMDID</code> Neuvádí se.	0..0 NESMÍ
CZDAX- -PMT0525 E-ARK:CSIP76 (převzato)	File locator reference <code>mets/fileSec/fileGrp/file/FLocat</code> Umístění souboru se uvádí v elementu <FLocat>.	1..1 MUSÍ
CZDAX- -PMT0526 E-ARK:CSIP77 (převzato)	Type of locator <code>mets/fileSec/fileGrp/file/ FLocat[@LOCTYPE='URL']</code> Povinná hodnota URL.	1..1 MUSÍ
CZDAX- -PMT0527 E-ARK:CSIP78 (převzato)	Type of link <code>mets/fileSec/fileGrp/file/ FLocat[@xlink:type='simple']</code> Povinná hodnota simple.	1..1 MUSÍ
CZDAX- -PMT0528 E-ARK:CSIP79 (upraveno)	Resource location <code>mets/fileSec/fileGrp/file/FLocat/ @xlink:href</code> Cesta k odkazovanému souboru. Jako oddělovač se použije lomítko (/).	1..1 MUSÍ

Výpis 3: Příklad odkazů na datové soubory

```
<fileSec ID="uuid-2828842b-f6b3-414e-91cb-4155f470410f">
  <fileGrp ID="uuid-a13c7fb3-caad-4505-8a3e-144fc6dca744" USE=
  ↪ "Representations/submission">
    <file ID="uuid-440a295f-c1ed-4d85-a737-57f1042d5a37" CREATED=
    ↪ "2023-09-06T11:21:10+01:00" MIMETYPE="application/xml"
      SIZE="18264"
      CHECKSUM="09FA6976F....2E2B"
      CHECKSUMTYPE="SHA-512">
      <FLocat LOCTYPE="URL" xlink:type="simple" xlink:href=
      ↪ "representations/submission/data/mets.xml" />
    </file>

    <file ID="uuid-8e78c90f-21e6-4799-a77a-2700c34bc9b2" CREATED=
    ↪ "2023-09-06T11:21:10+01:00" MIMETYPE="application/pdf" SIZE="44056
    ↪ "
      CHECKSUMTYPE="SHA-512" CHECKSUM="88DF182D9....FF94">
      <FLocat LOCTYPE="URL" xlink:type="simple" xlink:href=
      ↪ "representations/submission/data/komponenty/pruvodka.pdf"/>
    </file>
  </fileGrp>
</fileSec>
```

2.4.6 Fyzická strukturální mapa (element <structMap>)

Element strukturální mapy v METS je jediným povinným ve specifikaci METS. Poskytuje přehled částí popsaných v dokumentu METS. Může také propojovat prvky struktury s přidruženými soubory obsahu a metadaty. V *EARK:CSIP* popisuje fyzická strukturální mapa <structMap> strukturu veškerého obsahu v balíčku a může odkazovat na jednotlivé reprezentace.

CZDAX-PMT0601: Balíček dle této specifikace MŮŽE obsahovat právě dvě strukturální mapy:

- MUSÍ obsahovat fyzickou strukturální mapu balíčku (popsána v této kapitole)
- MŮŽE obsahovat logickou strukturální mapu balíčku (viz *Logická strukturální mapa (element <structMap>)*)

Konkrétní požadavky na prvky, dílčí prvky a atributy jsou uvedeny v následující tabulce.

Tabulka 6: Fyzická strukturální mapa (element <structMap>)

ID	Název, umístění a popis	Kardinalita a úroveň
CZDAX- -PMT0602 E-ARK:CSIP80 (upraveno)	Structural description of the package <code>mets/structMap</code> Balíček obsahuje minimálně fyzickou mapu, měl by také obsahovat logickou mapu.	1..2 MUSÍ
CZDAX- -PMT0603 E-ARK:CSIP81 (převzato)	Type of structural description <code>mets/structMap</code> [@TYPE= 'PHYSICAL'] Uvádění hodnoty PHYSICAL.	1..1 MUSÍ
CZDAX- -PMT0604 E-ARK:CSIP82 (převzato)	Name of the structural description <code>mets/structMap</code> [@LABEL= 'CSIP'] Uvádění hodnoty CSIP.	1..1 MUSÍ
CZDAX- -PMT0605 E-ARK:CSIP83 (převzato)	Structural description identifier <code>mets/structMap</code> [@LABEL= 'CSIP'] / @ID Použití identifikátoru strukturální mapy.	1..1 MUSÍ
CZDAX- -PMT0606 E-ARK:CSIP84 (převzato)	Main structural division <code>mets/structMap</code> [@LABEL= 'CSIP'] / <code>div</code> Použití kořenového <div>.	1..1 MUSÍ
CZDAX- -PMT0607 E-ARK:CSIP85 (převzato)	Main structural division identifier <code>mets/structMap</code> [@LABEL= 'CSIP'] / <code>div</code> / @ID Použití identifikátoru kořene strukturální mapy.	1..1 MUSÍ

continues on next page

Tabulka 6 – pokračujte na předchozí stránce

ID	Název, umístění a popis	Kardinalita a úroveň
CZDAX- -PMT0608 E-ARK:CSIP88 (převzato)	Metadata division <code>mets/structMap[@LABEL='CSIP']/div/ div[@LABEL='Metadata']</code> Společný odkaz na metadata (popisná i administrativní). Pokud je balíček tvořen jen metadaty, je toto jediná položka ve strukturální mapě.	1..1 MUSÍ
CZDAX- -PMT0609 E-ARK:CSIP89 (převzato)	Metadata division identifier <code>mets/structMap[@LABEL='CSIP']/div/ div[@LABEL='Metadata']/@ID</code> Unikátní identifikátor metadat.	1..1 MUSÍ
CZDAX- -PMT0610 E-ARK:CSIP90 (převzato)	Metadata division label <code>mets/structMap[@LABEL='CSIP']/div/ div[@LABEL='Metadata']</code> Hodnota atributu LABEL pro Metadata.	1..1 MUSÍ
CZDAX- -PMT0611 E-ARK:CSIP91 (upraveno)	Metadata division references administrative metadata <code>mets/structMap[@LABEL='CSIP']/div/ div[@LABEL='Metadata']/@ADMID</code> Odkaz na všechna platná administrativní metadata v balíčku. Jedná se o seznam mezerou oddělených identifikátorů elementů <code><amdSec></code> .	1..1 MUSÍ
CZDAX- -PMT0612 E-ARK:CSIP92 (upraveno)	Metadata division references descriptive metadata <code>mets/structMap[@LABEL='CSIP']/div/ div[@LABEL='Metadata']/@DMDID</code> Odkaz na všechna platná popisná metadata. Jedná se o seznam mezerou oddělených identifikátorů elementů <code><dmdSec></code> .	1..1 MUSÍ
CZDAX- -PMT0613 E-ARK:CSIP93 (upraveno)	Documentation division <code>mets/structMap[@LABEL='CSIP']/div/ div[@LABEL='Documentation']</code> Pokud je v balíčku uložena samostatně dokumentace, musí na ni být odkazováno ze strukturální mapy.	1..1 MUSÍ

continues on next page

Tabulka 6 – pokračujte na předchozí stránce

ID	Název, umístění a popis	Kardinalita a úroveň
CZDAX- -PMT0614 E-ARK:CSIP94 (převzato)	Documentation division identifier <code>mets/structMap[@LABEL='CSIP']/div/div[@LABEL='Documentation']/@ID</code> Povinné uvedení identifikátoru.	1..1 MUSÍ
CZDAX- -PMT0615 E-ARK:CSIP95 (převzato)	Documentation division label <code>mets/structMap[@LABEL='CSIP']/div/div[@LABEL='Documentation']</code> Hodnota atributu LABEL musí být pro dokumentaci Documentation.	1..1 MUSÍ
CZDAX- -PMT0616 E-ARK:CSIP96 (převzato)	Documentation file references <code>mets/structMap[@LABEL='CSIP']/div/div[@LABEL='Documentation']/fptr</code> Všechny skupiny souborů (fileGrp) tvořící dokumentaci musí být referencovány pomocí svého identifikátoru. Z elementu <fptr> je odkazováno na vždy jednu z těchto skupin.	0..n MUSÍ
CZDAX- -PMT0617 E-ARK:CSIP116 (převzato)	Documentation file group reference pointer <code>mets/structMap[@LABEL='CSIP']/div/div[@LABEL='Documentation']/fptr/@FILEID</code> Způsob uložení odkazu na <fileGrp> s dokumentací.	1..1 MUSÍ
CZDAX- -PMT0618 E-ARK:CSIP97 (upraveno)	Schema division <code>mets/structMap[@LABEL='CSIP']/div/div[@LABEL='Schemas']</code> Pokud jsou v balíčku uložena samostatně schémata, musí na ně být odkazováno v jednom podelementu <div>.	1..1 MUSÍ
CZDAX- -PMT0619 E-ARK:CSIP98 (převzato)	Schema division identifier <code>mets/structMap[@LABEL='CSIP']/div/div[@LABEL='Schemas']/@ID</code> Povinné uvedení identifikátoru.	1..1 MUSÍ

continues on next page

Tabulka 6 – pokračujte na předchozí stránce

ID	Název, umístění a popis	Kardinalita a úroveň
CZDAX- -PMT0620 E-ARK:CSIP99 (převzato)	Schema division label <code>mets/structMap[@LABEL='CSIP']/div/ div[@LABEL='Schemas']</code> Hodnota atributu LABEL musí být pro schémata Schemas.	1..1 MUSÍ
CZDAX- -PMT0621 E-ARK:CSIP100 (převzato)	Schema file reference <code>mets/structMap[@LABEL='CSIP']/div/ div[@LABEL='Schemas']/fptr</code> Všechny skupiny souborů (fileGrp) se schémata musí být referencovány pomocí svého identifikátoru. Z elementu <fptr> je odkazováno vždy na jednu z těchto skupin.	0..n MUSÍ
CZDAX- -PMT0622 E-ARK:CSIP118 (převzato)	Schema file group reference <code>mets/structMap[@LABEL='CSIP']/div/ div[@LABEL='Schemas']/fptr/@FILEID</code> Způsob uložení odkazu na <fileGrp> se schémata.	1..1 MUSÍ
CZDAX- -PMT0623 E-ARK:CSIP101 (upraveno)	Content division <code>mets/structMap[@LABEL='CSIP']/div/ div[@LABEL='Representations']</code> Pokud v balíčku existují reprezentace, musí být uvedeny pod společným vrcholovým elementem <div>.	1..1 MUSÍ
CZDAX- -PMT0624 E-ARK:CSIP102 (převzato)	Content division identifier <code>mets/structMap[@LABEL='CSIP']/div/ div[@LABEL='Representations']/@ID</code> Povinné uvedení identifikátoru.	1..1 MUSÍ
CZDAX- -PMT0625 E-ARK:CSIP103 (převzato)	Content division label <code>mets/structMap[@LABEL='CSIP']/div/ div[@LABEL='Representations']</code> Hodnota atributu LABEL musí být pro reprezentace Representations.	1..1 MUSÍ

continues on next page

Tabulka 6 – pokračujte na předchozí stránce

ID	Název, umístění a popis	Kardinalita a úroveň
CZDAX-PMT0626 E-ARK:CSIP104 (převzato)	Content division file references <code>mets/structMap[@LABEL='CSIP']/div/div[@LABEL='Representations']/fptr</code> Všechny skupiny souborů (fileGrp) reprezentací musí být referencovány pomocí svého identifikátoru. Z elementu <code><fptr></code> je odkazováno vždy na jednu reprezentaci.	0..n MUSÍ
CZDAX-PMT0627 E-ARK:CSIP119 (převzato)	Content division file group references <code>mets/structMap[@LABEL='CSIP']/div/div[@LABEL='Representations']/fptr/@FILEID</code> Způsob uložení odkazu na <code><fptr></code> s reprezentací.	1..1 MUSÍ

V důsledku nepoužívání dílčích METS.xml pro jednotlivé reprezentace se neuplatní některá pravidla z části *E-ARK:CSIP*, konkrétně se jedná o pravidla:

- *E-ARK:CSIP*:CSIP105 Representation division
- *E-ARK:CSIP*:CSIP106 Representations division identifier
- *E-ARK:CSIP*:CSIP107 Representations division label
- *E-ARK:CSIP*:CSIP108 Representations division file references
- *E-ARK:CSIP*:CSIP109 Representation METS pointer
- *E-ARK:CSIP*:CSIP110 Resource location
- *E-ARK:CSIP*:CSIP111 Type of link
- *E-ARK:CSIP*:CSIP112 Type of locator

2.4.7 Logická strukturální mapa (element `<structMap>`)

Logická strukturální mapa umožňuje definovat tzv. intelektuální entity. Jedná se obvykle o entity definované na vyšší úrovni, než jsou jednotlivé fyzické soubory tvořící archiválii. Příkladem takové entity může být úroveň spisu, která v sobě zahrnuje úroveň dokumentu a ty jsou tvořeny z jednotlivých fyzických komponent.

Účelem logické strukturální mapy je umožnit tvorbu archivního popisu na dalších úrovních, než jsou jen jednotlivé soubory a propojování s dalšími metadatovými záznamy v balíčku. Pro konkrétní typy obsahu může být logická mapa pevnou součástí balíčku. Rozsah této mapy může vycházet z metadat původce, ale může vznikat i na jiném základě. Použité identifikátory v archivním popisu však musí vždy odkazovat na záznamy do fyzické nebo této logické strukturální mapy.

Podoba logické strukturální mapy vychází z obsahové specifikace pro jednotlivé typy dat. Digitální archiv může měnit rozsah logické strukturální mapy svými prostředky nad rámec této specifikace. Musí však být zachována konzistence archivního popisu, a to jak inherentního, tak i kontextuálního.

CZDAX-PMT0701: Pokud existuje inherentní archivní popis, MUSÍ každá jeho úroveň mít svůj obraz v logické strukturální mapě. Propojení mezi jednotkou popisu a záznamem ve strukturální logické mapě je zajištěno pomocí uvedení shodného ID v obou místech. Pokud je v inherentním popisu na dané úrovni připojen spisový plán, MŮŽE být ve strukturální mapě uveden tento spisový plán namísto jednotky popisu (využíváno zejména u balíčků ze *systémů elektronické spisové služby*).

CZDAX-PMT0702: Logická strukturální mapa MŮŽE obsahovat i další záznamy, které nemají svůj obraz v inherentním archivním popisu. Tento mechanismus umožňuje vznik dalších intelektuálních entit za účelem odkazování z kontextuálního archivního popisu nad rámec inherentního popisu.

CZDAX-PMT0703: Pokud jednotka popisu je rodičem jiné jednotky popisu v inherentním archivním popisu, MUSÍ být tento rodič uveden na stejné nebo vyšší úrovni v logické strukturální mapě. Pravidlo zaručuje zachování hierarchie, ale je možné ji tímto dále rozšiřovat a vkládat do ní dodatečné úrovně.

Konkrétní požadavky na prvky, dílčí prvky a atributy jsou uvedeny v následující tabulce.

Tabulka 7: Logická strukturální mapa (element <structMap>)

ID	Název, umístění a popis	Kardinalita a úroveň
CZDAX- -PMT0704	Uvedení typu pro logickou strukturální mapu <code> mets / structMap [@TYPE= ' LOGICAL ']</code> Logická strukturální mapa MUSÍ mít uveden typ LOGICAL.	1..1 MUSÍ
CZDAX- -PMT0705	Jméno logické strukturální mapy <code> mets / structMap [@LABEL= ' CZDAX-LOGICAL-STRUCTURE ']</code> Uvádění hodnoty CZDAX-LOGICAL-STRUCTURE.	1..1 MUSÍ
CZDAX- -PMT0706	Identifikátor log. strukt. mapy <code> mets / structMap [@LABEL= ' CZDAX-LOGICAL-STRUCTURE '] . @ID</code> Použití identifikátoru strukturální mapy.	1..1 MUSÍ
CZDAX- -PMT0707	Hlavní část struktury <code> mets / structMap [@LABEL= ' CZDAX-LOGICAL-STRUCTURE '] . div</code> Použití kořenového <div>.	1..1 MUSÍ

continues on next page

Tabulka 7 – pokračujte na předchozí stránce

ID	Název, umístění a popis	Kardinalita a úroveň
CZDAX- -PMT0708	Identifikátor kořenového a podřízených <div> <code> mets /</code> <code> structMap [@LABEL = ' CZDAX-LOGICAL-STRUCTURE '] .</code> <code> /div / @ID</code> Každý <div> MUSÍ mít identifikátor.	1..1 MUSÍ
CZDAX- -PMT0709	Pojmenování úrovně/entity <code> mets /</code> <code> structMap [@LABEL = ' CZDAX-LOGICAL-STRUCTURE '] .</code> <code> /div / @LABEL</code> Každý <div> MUSÍ mít atribut LABEL, kde je uvedeno pojmenování intelektuální entity.	1..1 MUSÍ
CZDAX- -PMT0710	Uvádění typu úrovně <code> mets /</code> <code> structMap [@LABEL = ' CZDAX-LOGICAL-STRUCTURE '] .</code> <code> /div / @TYPE</code> Pro úroveň může být uveden její typ. Možné hodnoty jsou uvedeny v definici konkrétního typu obsahu, viz: <i>Data ze spisové služby, Volné soubory.</i>	0..1 MŮŽE
CZDAX- -PMT0711	Odkaz na soubor <code> mets /</code> <code> structMap [@LABEL = ' CZDAX-LOGICAL-STRUCTURE '] .</code> <code> /div / fptr</code> Z dané úrovně je možné odkazovat na jednotlivý soubor. Tímto je vyjádřena vazba souboru k intelektuální entitě.	0..n MŮŽE
CZDAX- -PMT0712	Hodnota odkazu na soubor <code> mets /</code> <code> structMap [@LABEL = ' CZDAX-LOGICAL-STRUCTURE '] .</code> <code> /div / fptr / @FILEID</code> Způsob uložení odkazu na <fileptr> , případně <fileGrp> .	1..1 MUSÍ

Výpis 4: Příklad logické strukturální mapy

```
<structMap ID="uuid-4ab9adfb..." TYPE="LOGICAL" LABEL="CZDAX-  
→ LOGICAL-STRUCTURE">  
  <!-- Nemuze byt soucasne balicek i spisovy plan !!!! -->  
  <div ID="uuid-82f42018..." LABEL="Spisový plán_název" TYPE=  
→ "spisový plán">  
    <div ID="uuid-ac73f202..." LABEL="HOSPODÁŘSKÉ PROVOZY, SLUŽBY"_  
→ TYPE="věcná skupina">  
      <div ID="uuid-89a2ecb1..." LABEL="Dokumentace o převzetí a_  
→ výdeji věcí a finančních hotovostí do úschovy" TYPE="věcná skupina  
→ ">  
        <div ID="uuid-082a283c..." LABEL="Věc: doručený dokument"_  
→ TYPE="dokument">  
          <!-- Odkaz ze zakladni entity na původcovská metadata_  
→ (mets.xml z předaného SIPu) -->  
          <fptr FILEID="uuid-440a295f..." />  
          <div LABEL="pruvodnidopis.pdf" TYPE="komponenta" ID="uuid-  
→ 2163b9ff...">  
            <fptr FILEID="uuid-8e78c90f..." />  
          </div>  
          <div LABEL="priloha.pdf" TYPE="komponenta" ID="uuid-  
→ 30fe3d95...">  
            <fptr FILEID="uuid-e7b6beea-1006-4ed0-9424-33d3491c2bc5  
→ " />  
          </div>  
        </div>  
      </div>  
    </div>  
  </div>  
</structMap>
```

2.5 Použití PREMIS

Účelem tohoto dokumentu je popsat specifikaci způsobu uložení a předání metadat o uchovávání. Pro zaznamenání metadat o uchovávání je v souladu s E-ARK zvolen formát *PREMIS*.

Tento dokument definuje základní implementaci PREMIS, přičemž propracovanější implementace může a měla by být provedena v rámci implementace digitálního archivu a komponenty pro uchovávání dat. Specifikace by měla být rozšířena o další požadavky v souvislosti s uchováváním a péčí o digitální objekty, i když ty, které jsou zde představeny, jsou minimálním avšak solidním základem.

Účelem této specifikace je zachování pravosti a integrity digitálních objektů v digitálním úložišti. Neslouží k zjišťování informací o digitálních objektech pro jiný účel než k jejich uchovávání. Specifikace je určena k použití pro přenos do archivů a výměnu informací mezi různými systémy, které vyžadují metadata pro uchovávání digitálních objektů přenosu.

Způsob užití formátu *PREMIS* v E-ARK je rámcově popsán v samostatné specifikaci *Použití PREMIS dle E-ARK*. Tato specifikace vychází ideově z uvedeného dokumentu, avšak plně jej nahrazuje zde definovanými pravidly.

Hlavní případy užití formátu *PREMIS* jsou:

- Zaznamenání původu *archivního infromačního balíčku*
- Zaznamenání historie změn uložení balíčku v *digitálním archivu*, změny příslušnosti k archivnímu souboru a změny v *pečujícím archivu*.
- Zaznamenání původu a vývoje všech datových *komponent*, které vytvářejí balíček, a to včetně migrace formátů
- Zaznamenání informací o akcích a agentech souvisejících s *dlouhodobým uchováváním* (LTP) komponent jako jsou kontrolní součty, podrobné informace o jejich formátech
- Zaznamenání informací o extrahovaných technických metadatech

Uvedené případy užití jsou definovány v této specifikaci. Další typy informací formou metadat je možné v PREMIS předávat jen v rámci individuálních rozšíření a nejsou součástí této specifikace.

Použití formátu PREMIS staví na jeho definovaném schématu a využívá slova z řízeného slovníku.

2.5.1 Způsob použití

CZDAX-PMS0101: Metadata o uchovávání MUSÍ být ve formátu *PREMIS*, verze 3.0.

CZDAX-PMS0102: Všechna relevantní metadata o uchovávání balíčku a vztahující se k jeho obsahu BY MĚLA být zahrnuta do metadat ve formátu PREMIS.

CZDAX-PMS0103: Popis typů (událostí, identifikátorů a dalších) v *PREMIS* MUSÍ být dle řízeného slovníku *Řízený slovník typů událostí v PREMIS*. Pokud je v řízeném slovníku uveden kód pro dané slovo a jeho popis, používá se kód.

Například pro lokální identifikátor (viz <https://id.loc.gov/vocabulary/identifiers/local.html>) z řízeného slovníku se použije hodnota `local` a nikoliv `Locally defined identifier`.

CZDAX-PMS0104: Metadata o uchovávání MOHOU být popsána v jednom nebo několika souborech. Popis událostí a objektů MUSÍ být jednoznačný a zcela shodná sémantická jednotka NESMÍ být uváděna opakovaně.

2.5.2 Identifikátory a jejich použití

V rámci metadat, resp. popisu objektů a událostí dochází k odkazování a propojování s objekty definovanými v rámci kořenového METS .xml.

Sémantická jednotka identifikátoru v *PREMIS* je tvořena jeho typem a hodnotou. Pro odkazování uvnitř balíčku se používá jako typ identifikátoru hodnota `local` (viz: <https://id.loc.gov/vocabulary/identifiers/local.html>) a uvede se hodnota identifikátoru dle *Používání identifikátorů*.

CZDAX-PMS0201: Identifikátory uvnitř balíčku MUSÍ být tvořeny uvedením typu identifikátoru s hodnotou `local` a jeho vlastní hodnotou. Tato musí být zcela shodná při použití v METS .xml i při použití v rámci PREMIS.

CZDAX-PMS0202: Pokud je v rámci zápisu metadat nutné odkazovat na celý objekt předávaného balíčku, MŮŽE být použita speciální hodnota identifikátoru `_THIS`. Tato hodnota zastupuje identifikátor celého balíčku. Jako typ identifikátoru se uvede `local`.

Výpis 5: Příklad odkazů na celý balíček

```
<object xsi:type="file">
  <objectIdentifier>
    <objectIdentifierType>local</objectIdentifierType>
    <objectIdentifierValue>_THIS</objectIdentifierValue>
  </objectIdentifier>
  ...
</object>
```

CZDAX-PMS0203: Pro vzájemné odkazování z PREMIS (ať již z elementů událostí, či jiných odkazů) MUSÍ být pro danou komponentu, intelektuální entitu či metadatový soubor použit identifikátor, který je přímo uveden v METS.xml. Tj. v případech, kdy je možné **<object>** identifikovat pomocí více identifikátorů, použije se primárně ten z METS.xml.

2.5.3 Zápis datace

Ve vybraných sémantických jednotkách se uvádí čas a datum. Zejména se jedná o sémantickou jednotku u události `eventDateTime`, resp. element **<eventDateTime>**. V souladu s doporučením ve specifikaci *PREMIS* se uvádí strojově zpracovatelná hodnota. Samotná časová hodnota se uvádí ve formátu dle ISO 8601, a to buď formou samotné datace, nebo včetně času s možností uvedení časové zóny. Je možné reprezentovat časový interval, a to uvedením dvou hodnot oddělených lomítkem.

CZDAX-PMS0301: Datace MUSÍ být uváděna v souladu s definicí v tomto dokumentu. Pro uvedení samostatné hodnoty, resp. zápis horní či spodní meze intervalu se použije zápis datace dle ISO 8601.

CZDAX-PMS0302: Interval u datace MUSÍ být zapsán jako dvě datace oddělené lomítkem.

CZDAX-PMS0303: Uvedená přesnost datace archiválií a událostí MUSÍ odpovídat zjištěným faktům. Pokud je známa datace archiválií s přesností na den, tak NESMÍ být uvedena doplňující časová informace.

CZDAX-PMS0304: Pokud nelze za účelem zápisu události dataci zjistit a uvést správný časový rozsah, MUSÍ být uvedena speciální hodnota pro vyjádření nezjištěné datace, a to konstanta: NA. Jedná se o zkratku termínu *Not Available*.

Výpis 6: Příklad uvádění datace

```
2020-10-12
2020-10-12T00:00:00+01:00
2020-10-12/2022-08-15
2020-10-12T00:00:00/2020-10-14T14:00:00
```

2.5.4 Reprezentace

Každá reprezentace je uvedena v souboru METS.xml (viz *Použití METS*). Pro odkazování na reprezentaci je možné používat přímo její příslušný identifikátor. Nastávají však situace, kdy jednotlivý PREMIS metadatový soubor vystupuje samostatně jako manifest obsahu balíčku (viz *Informace o balíčku*). Pro tyto případy je nutné mít možnost objekt reprezentace uvést formou intelektuální entity a tím zajistit samostatnost takového metadatového souboru. U reprezentace se uvede její identifikátor a název, resp. název složky, v níž je reprezentace uložena (např. *submission*). Volitelně je možné metadata reprezentace doplnit o jiné významné doplňující vlastnosti reprezentace.

CZDAX-PMS0401: Každá reprezentace, na níž je odkazováno v rámci *PREMIS* MŮŽE být také popsána v samostatném elementu **<object>** s uvedením typu `representation`, tj. v podobě: **<object xsi:type="representation">**.

CZDAX-PMS0402: Reprezentace popsaná samostatně v *PREMIS* MUSÍ mít identifikátor typu `local` se shodnou hodnotou jako v elementu `<fileGrp>` pro reprezentaci, viz *CZDAX-PMT0502*.

CZDAX-PMS0403: Reprezentace MUSÍ mít uveden název, který odpovídá názvu složky s reprezentací. Uvede se samotný název složky bez nadřazené složky `representations`.

Výpis 7: Příklad reprezentace

```
<object xsi:type="representation">
  <objectIdentifier>
    <objectIdentifierType>local</objectIdentifierType>
    <objectIdentifierValue>uuid-a13c7fb3-caad-4505-8a3e-144fc6dca744
  </objectIdentifierValue>
</objectIdentifier>
  <originalName>submission</originalName>
</object>
```

2.5.5 Událost

Události se zapisují pomocí sémantické jednotky `event` a odpovídajícího elementu `<event>`. Každá událost je identifikována svým lokálním identifikátorem. Povinně se uvádí typ události a datace. Na základě typu události je určen její charakter. Možné typy událostí, způsob jejich identifikace a hlavně význam každého typu jsou definovány v této specifikaci. Součástí definice jednotlivého typu události je také význam rolí napojených objektů a agentů.

CZDAX-PMS0501: Událost MUSÍ mít lokální identifikátor typu `local` a odpovídat svou strukturou způsobu deklarace lokálních identifikátorů (viz *CZDAX-PMS0201*).

CZDAX-PMS0502: V metadatových souborech SE NESMÍ uvádět jiné typy událostí než definované touto specifikací. Význam jednotlivých uvedených událostí MUSÍ být vždy v souladu s významem deklarovaným v této specifikaci. Role napojených objektů a agentů MUSÍ být vždy v souladu s touto specifikací, jiné typy rolí se NESMÍ uvádět.

2.5.6 Agent

Agenti se zapisují pomocí sémantické jednotky `agent` a odpovídajícího elementu `<agent>`. Každý agent je identifikován svým lokálním identifikátorem. Povinně se uvádí typ agenta (osoba, software apod.), jeho název a případně další doplňující identifikátory.

CZDAX-PMS0601: Agent MUSÍ mít lokální identifikátor typu `local` a odpovídat svou strukturou způsobu deklarace lokálních identifikátorů (viz *CZDAX-PMS0201*).

CZDAX-PMS0602: V metadatových souborech SE NESMÍ uvádět jiné typy agentů než ty definované v této specifikaci. Význam jednotlivých uvedených agentů MUSÍ být vždy v souladu s významem deklarovaným v této specifikaci.

Software

Počítačové programy a software jsou speciálním typem agentů. Tento typ agentů se používá pro dokumentaci vazby mezi aplikací a daným výstupem. Počítačový program se identifikuje svým názvem a verzí.

CZDAX-PMS0603: Každý agent MUSÍ mít uveden svůj název, resp. jméno. To se uvádí v elementu `<agentName>`. Agent typu `software` MUSÍ mít uveden právě jeden název. Jako název se uvede všeobecně známé označení aplikace nebo to, které aplikace sama používá při vytváření datových výstupů pro své vlastní označení.

CZDAX-PMS0604: Každý agent typu software MUSÍ mít určen typ. Typ agenta se uvádí v elementu `<agentType>` a musí mít hodnotu `sof` (viz: <https://id.loc.gov/vocabulary/preservation/agentType/sof.html>).

CZDAX-PMS0605: Každý agent typu software BY MĚL mít uvedeno označení verze, která byla použita. Pokud software pro označování verzí používá sémantické verzování, použije se přednostně tato hodnota. Pokud je například k dispozici jen označení datem sestavení, lze použít i takový údaj s cílem jednoznačně identifikovat použitou aplikaci a její verzi. Verze se uvádí v elementu `<agentVersion>`.

CZDAX-PMS0606: Součástí popisu agenta typu software MŮŽE BÝT nanejvýše jedna doplňující sémantická jednotka `agentNote` uvedená v elementu `<agentNote>`. V této jednotce je možné blíže určit použitý software, jeho verzi apod.

Výpis 8: Příklad uvedení software

```
<agent>
  <agentIdentifier>
    <agentIdentifierType>local</agentIdentifierType>
    <agentIdentifierValue>uuid-18074e4a-05e5-492b-9a21-a650baca17c8
  </agentIdentifierValue>
  </agentIdentifier>
  <agentName>sha512sum (GNU coreutils)</agentName>
  <agentType>sof</agentType>
  <agentVersion>8.22</agentVersion>
</agent>
```

2.5.7 Řízený slovník

Pro vyjádření typů hodnot a vztahů se využívají konstanty definované v rámci specifikace PREMIS, resp. ty, které jsou součástí doporučených řízených slovníků pro jednotlivé sémantické jednotky. Pokud se vhodná hodnota v řízeném slovníku nevyskytuje, definuje tato metodika vlastní konstanty s pevným významem.

Následující tabulky poskytují jejich souhrnný přehled po jednotlivých typech objektů.

Tabulka 8: Objekty - doplňující řízený slovník (element `<object>`)

Sémantická jednotka	Název	Význam
<code>objectIdentifierValue</code>	_THIS	Odkaz na aktuální balíček. Používá se ve spojení s lokálním identifikátorem (<code>local</code>).
<code>objectIdentifierType</code>	AIP_ID	Identifikátor AIPu v digitálním archivu.
<code>objectIdentifierType</code>	INGESTION_ID	Identifikátor přejímky předané do digitálního archivu. Hodnota identifikátoru, resp. jeho význam je specifický pro daný archiv, který vystupuje v roli přejímajícího.

continues on next page

Tabulka 8 – pokračujte na předchozí stránce

Sémantická jednotka	Název	Význam
objectIdentifierType	REFERENCE_NUMBER	Číslo jednací.
objectIdentifierType	CZ_NAD_VNEZ	Číslo vnější změny v evidenci NAD a aplikaci PEvA.
objectIdentifierType	CZ_NAD_VNIZ	Číslo vnitřní změny v evidenci NAD a aplikaci PEvA.
significantPropertiesType	AIP_VERSION	Identifikátor verze AIPu, využívá se pro určení shodnosti verzí, resp. aktuálnosti verze.
significantPropertiesType	AIP_SIZE	Volitelné vyjádření velikosti celého AIPu v bytech.

Tabulka 9: Události - doplňující řízený slovník (element <event>)

Sémantická jednotka	Název	Význam
linkingAgentRole	ORIGINATOR	Odkaz na původce archiválií.
linkingAgentRole	SUBMITTER	Odkaz na předávajícího.
linkingAgentRole	CURATOR	Odkaz na přejímající instituci.
eventOutcome	SUCCESS	Kontrola či událost dopadla úspěšně.
eventOutcome	VIRUS_THREAT	Nalezena virová hrozba.

2.6 Informace o balíčku

Základní informace o historii balíčku, jeho vztahu k archivnímu souboru, informace o původci a příjemce, včetně případných předchozích identifikátorů jsou uchovány v metadatovém souboru ve formátu *PREMIS* pojmenovaném `PACKAGE-INFO.xml`.

Soubor obsahuje:

- informace o příjemce

- informace o archivním fondu a pečujícím archivu
- informace o původci
- identifikátory balíčku

Součástí zaznamenaných informací je i historie změn uložení v *digitálním archivu*, změny příslušnosti k archivnímu souboru a změny v *pečujícím archivu*.

CZDAX-PKG0001: Soubor `PACKAGE-INFO.xml` obsahující základní informace o celém balíčku, jeho původu a *dlouhodobém uchovávání* MUSÍ být součástí *administrativních metadat* v souladu se způsobem jejich odkazování a zápisu dle *Administrativní metadata (element <amdSec>)*.

Podporované scénáře pro uložení informací jsou:

- informace o vzniku archiválií a jejich původci
- zachycení informací o přejímce, jejím času, předávající a přejímající straně
- možnost vzniku balíčku na základě vnitřní změny
- možnost přenosu balíčku mezi archivy
- zachování historických identifikátorů balíčků navázaných na archivní péči v daném čase

2.6.1 Archivní soubor

Archivní soubor (fond) je reprezentován formou intelektuální entity. Tato intelektuální entita má přiřazen svůj identifikátor, uvádí se povinně také identifikátor v rámci evidence NAD a příslušnost k archivu. Volitelnou součástí je uvedení názvu archivního souboru.

CZDAX-PKG0101: Každý archivní soubor, na nějž je odkazováno v rámci *PREMIS*, MUSÍ být popsán v samostatném elementu `<object>` jako intelektuální entita, tj. v podobě: `<object xsi:type="intellectualEntity">`.

CZDAX-PKG0102: Odkaz na archivní soubor MUSÍ být tvořen jeho lokálním identifikátorem (viz *CZDAX-PMS0201*). Dále MUSÍ být uvedeno číslo archivního souboru v evidenci NAD. To se zapisuje v `objectIdentifier/objectIdentifierType` [`.="FONDS_ID"`] a uvedením čísla v `objectIdentifier/objectIdentifierValue` [`.="číslo archivního souboru"`].

CZDAX-PKG0103: Objekt reprezentující odkaz na archivní soubor MŮŽE obsahovat volitelný element `<originalName>` obsahující jméno archivního souboru v souladu s evidencí NAD.

CZDAX-PKG0104: Každý archivní soubor, na nějž je odkazováno, MUSÍ mít uveden formou významné vlastnosti identifikátor archivu do jehož evidence patří. Odkaz na archiv se zapisuje v `significantProperties/significantPropertiesType` [`.="INSTITUTION_ID"`] a uvedením čísla archivu v `significantProperties/significantPropertiesValue` [`.="číslo archivu"`].

Výpis 9: Příklad archivního souboru

```
<object xsi:type="intellectualEntity">
  <objectIdentifier>
    <objectIdentifierType>local</objectIdentifierType>
    <objectIdentifierValue>uuid-c1e39569-6ff5-415d-a752-903988080c03
  </objectIdentifierValue>
</objectIdentifier>
<objectIdentifier>
```

(continues on next page)

(pokračujte na předchozí stránce)

```
<objectIdentifierType>FONDS_ID</objectIdentifierType>
<objectIdentifierValue>425</objectIdentifierValue>
</objectIdentifier>
<!-- Příslušnost fondu k archivu -->
<significantProperties>
  <significantPropertiesType>INSTITUTION_ID</
  ↪significantPropertiesType>
  <significantPropertiesValue>100000010</
  ↪significantPropertiesValue>
  </significantProperties>
  <originalName>Veselý Hubert, JUDr.</originalName>
</object>
```

2.6.2 Reprezentace

Předaná data při přejímce jsou součástí samostatné reprezentace dle pravidla *CZDAX-PSP0110*. Tato výchozí reprezentace tvoří základní datový obsah balíčku. V informacích o balíčku vystupuje minimálně dvakrát:

- v události vzniku archiválií
- v události přejímky archiválií do digitálního archivu

Z tohoto důvodu je nutné uvést reprezentaci obsahující data od původce jako samostatný objekt v rámci informací o balíčku.

CZDAX-PKG0201: Součástí základních informací o balíčku MUSÍ být objekt reprezentace, která obsahuje data z přejímky. Objekt reprezentace MUSÍ mít podobu dle *Reprezentace*. Tato reprezentace MUSÍ být pojmenována *submission*.

Výpis 10: Příklad reprezentace

```
<object xsi:type="representation">
  <objectIdentifier>
    <objectIdentifierType>local</objectIdentifierType>
    <objectIdentifierValue>uuid-a13c7fb3-caad-4505-8a3e-144fc6dca744
  ↪</objectIdentifierValue>
  </objectIdentifier>
  <originalName>submission</originalName>
</object>
```

2.6.3 Balíček

V případě událostí v PREMIS je nutné mít možnost zachytit objekt samotného balíčku. V případě delimitací, migrací či jiných změn balíčků je vhodné mít možnost odkazovat i na další balíčky, a to zejména z důvodu možnosti zachycení jejich původních identifikátorů a vyjádření vztahu k aktuálnímu balíčku.

Pokud dochází ke změně identifikátoru balíčku, tak se jedná o novou intelektuální entitu.

CZDAX-PKG0301: Každý balíček, na nějž je odkazováno v rámci *PREMIS*, MUSÍ být popsán v samostatném elementu `<object>` s uvedením typu `intellectualEntity`, tj. v podobě: `<object xsi:type="intellectualEntity">`. NESMÍ být uváděn žádný balíček, který nemá vztah k aktuálnímu balíčku a na nějž není odkazováno z příslušného souboru `PACKAGE-INFO.xml`.

CZDAX-PKG0302: Všechny objekty balíčků MUSÍ mít uveden lokální identifikátor typu `local`. Pro objekt aktuálního balíčku, v němž je `PACKAGE-INFO.xml`, se použije speciální hodota `_THIS` v souladu s [CZDAX-PMS0202](#). Pro všechny ostatní balíčky MUSÍ mít lokální identifikátor podobu UUID dle [CZDAX-PMD0101](#).

CZDAX-PKG0303: Pokud je znám identifikátor balíčku z předchozího uložení, MĚL BY být u balíčku uveden. Jako typ identifikátoru se uvede `AIP_ID`. Informace o uložení balíčku, resp. vztah k danému archivu je určen událostí, v níž balíček vystupuje.

CZDAX-PKG0304: Balíček MUSÍ mít uveden nanejvýš jeden platný identifikátor `AIP_ID` dle [CZDAX-PKG0303](#). Platný identifikátor balíčku se NEMUSÍ uvádět při použití speciální hodnoty `_THIS` v souladu s [CZDAX-PMS0202](#).

Výpis 11: Příklad objektu aktuálního balíčku

```
<object xsi:type="intellectualEntity">
  <!-- Definice vlastního balíčku -->
  <objectIdentifier>
    <objectIdentifierType>local</objectIdentifierType>
    <objectIdentifierValue>_THIS</objectIdentifierValue>
  </objectIdentifier>
</object>
```

Výpis 12: Příklad objektu balíčku uloženého v jiném digitálním archivu

```
<object xsi:type="intellectualEntity">
  <!-- Definice vlastního balíčku -->
  <objectIdentifier>
    <objectIdentifierType>local</objectIdentifierType>
    <objectIdentifierValue>uuid-f09b8c3f-7ddd-4797-b9a5-6f854c370c5b
  </objectIdentifierValue>
  </objectIdentifier>

  <!-- Volitelné vyjádření ID balíčku v DA -->
  <objectIdentifier>
    <objectIdentifierType>AIP_ID</objectIdentifierType>
    <objectIdentifierValue>83552</objectIdentifierValue>
  </objectIdentifier>

  <!-- Volitelné uvedení verze balíčku, povinně se uvádí při poskytnutí samotného PACKAGE-INFO.xml pro zpracování. -->
  <significantProperties>
    <significantPropertiesType>AIP_VERSION</significantPropertiesType>
    <significantPropertiesValue>verze balíčku</significantPropertiesValue>
  </significantProperties>

  <!-- Volitelné vyjádření velikosti balíčku -->
```

(continues on next page)

(pokračujte na předchozí stránce)

```
<significantProperties>
  <significantPropertiesType>AIP_SIZE</significantPropertiesType>
  <significantPropertiesValue>velikost v bytech</
→significantPropertiesValue>
</significantProperties>

</object>
```

2.6.4 Agenti - osoby, korporace, archivy

V událostech vystupují formou rolí jednotliví agenti. Agentem se rozumí archivní entita, resp. osoba, korporace, či *archiv*. Může se jednat o plně nebo částečně identifikované entity. Pro jejich definici je v PREMIS určena sémantická jednotka agent, resp. element **<agent>**.

Agenti jsou určeni svým lokálním identifikátorem, názvem a případně dalšími identifikátory z jiných systémů (CAM, celostátní evidence archivů).

CZDAX-PKG0401: Každý agent (osoba, korporace, archiv) BY MĚL mít uveden doplňující identifikátor/-y z jiného systému, které umožní jeho přesnou identifikaci. Typ identifikátoru MUSÍ být jeden z:

- CAM_ID - identifikátor entity v systému CAM
- INSTITUTION_ID - identifikátor archivu v celostátní evidenci archivů

CZDAX-PKG0402: Každý agent MUSÍ mít uveden svůj název, resp. jméno. To se uvádí v elementu **<agentName>**. Agent MŮŽE mít více názvů, první uvedený se považuje za preferované označení, další za variantní označení.

CZDAX-PKG0403: Každý agent MUSÍ mít určen typ. Ten určuje, zda se jedná o osobu nebo korporaci. Typ agenta se uvádí v elementu **<agentType>** a musí být jedním z typů:

- per pro osoby (*person* <<https://id.loc.gov/vocabulary/preservation/agentType/per.html>>)
- org pro korporace (*organization* <<https://id.loc.gov/vocabulary/preservation/agentType/org.html>>)

Pro jiné typy archivních entit (události, rod/rodina) se MUSÍ jako typ uvést *organization*.

Výpis 13: Příklad uvedení osoby předávající, původce

```
<agent>
  <agentIdentifier>
    <agentIdentifierType>local</agentIdentifierType>
    <agentIdentifierValue>uuid-916d7dc2-b19e-43d4-ba28-4c87b5d7c697
→</agentIdentifierValue>
  </agentIdentifier>
  <!-- Volitelný identifikátor v CAM
       Lze uvádět i jiné typy identifikátorů, viz dále INSTITUTION_
→ID
  -->
  <agentIdentifier>
    <agentIdentifierType>CAM_ID</agentIdentifierType>
    <agentIdentifierValue>120348</agentIdentifierValue>
  </agentIdentifier>
  <!-- Musí obsahovat pref. označení -->
```

(continues on next page)

(pokračujte na předchozí stránce)

```
<agentName>Česká tisková kancelář</agentName>
<agentType>org</agentType>
</agent>
```

2.6.5 Vznik archiválií

Základní informací o balíčku a jeho obsahu je informace o vzniku uchovávaných archiválií. Vznik archiválií je popsán alespoň v rozsahu datace vzniku, odkazu na původce archiválií a odkazu na jejich reprezentaci.

CZDAX-PKG0501: Vznik archiválií MUSÍ být popsán v rámci PACKAGE-INFO.xml pomocí samostatné události typu *cre*, resp. *creation* dle řízeného slovníku: <https://id.loc.gov/vocabulary/preservation/eventType/cre.html>. Událost je popisem vzniku archiválií na straně původce.

CZDAX-PKG0502: U události MUSÍ být uvedena datace vzniku archiválií. Zapisuje se dle definice *Zápis datace*. Vždy MUSÍ být uvedena platná datace, případně její odhad, tj. neznámá hodnota datace NESMÍ být použita.

CZDAX-PKG0503: Původce archiválií reprezentovaný agentem MUSÍ být uveden pomocí vztahu ORIGINATOR. V rámci jedné události MŮŽE být uvedeno více původců.

CZDAX-PKG0504: Událost vzniku MUSÍ odkazovat na odpovídající reprezentaci, kde jsou data a meta-data od daného původce. Odkaz je realizován vztahem na objekt *representace* pomocí role *out* (viz *output*⁴, URI: <http://id.loc.gov/vocabulary/preservation/eventRelatedObjectRole/out>).

Výpis 14: Příklad uvedení vzniku archiválií

```
<event>
  <eventIdentifier>
    <eventIdentifierType>local</eventIdentifierType>
    <eventIdentifierValue>uuid-27c8a259-7cf5-47e2-9bce-3b3da7f7c063
  </eventIdentifierValue>
</eventIdentifier>
  <!-- Určení, že se jedná o vznik -->
  <eventType>cre</eventType>
  <eventDateTime>2020-10-12/2023-05-16</eventDateTime>

  <linkingAgentIdentifier>
    <linkingAgentIdentifierType>local</linkingAgentIdentifierType>
    <linkingAgentIdentifierValue>uuid-916d7dc2-b19e-43d4-ba28-
  </linkingAgentIdentifierValue>
  <!-- původce -->
    <linkingAgentRole>ORIGINATOR</linkingAgentRole>
  </linkingAgentIdentifier>
  <!-- odkaz na submission -->
  <linkingObjectIdentifier>
    <linkingObjectIdentifierType>local</linkingObjectIdentifierType>
    <linkingObjectIdentifierValue>uuid-a13c7fb3-caad-4505-8a3e-
  </linkingObjectIdentifierValue>
  <linkingObjectRole>out</linkingObjectRole>
```

(continues on next page)

⁴ <https://id.loc.gov/vocabulary/preservation/eventRelatedObjectRole/out.html>

```
</linkingObjectIdentifier>  
</event>
```

2.6.6 Vložení do digitálního archivu

Vložení do digitálního archivu (tzv. ingest) je zachyceno jako samostatná událost. U události se uvede čas vložení, formou rolí se zachytí předávající osoba a přejímající archiv, zdrojem pro vložení je obvykle vstupní informační balíček. Pomocí napojených odkazů je možné zachytit identifikátory souvisejících externích objektů (přejímka, číslo jednací, vnější či vnitřní změna).

Vložení do digitálního archivu může nastat nejen na základě předání archiválií od původce, ale například i jejich dohledáním (z evidenčního hlediska vnitřní změnou).

K události vložení do digitálního archivu dochází také při předání balíčku z jednoho do jiného digitálního archivu, případně i při jiné situaci, kdy dochází ke změně čísla (primární identifikace) balíčku. Při přenosu dat mezi dvěma digitálními archivy je zdrojem dat nikoliv reprezentace, ale příslušný zdrojový plně identifikovaný balíček.

CZDAX-PKG0601: Vložení archiválií do digitálního archivu MUSÍ být popsáno v rámci PACKAGE-INFO.xml pomocí samostatné události typu `ing`, resp. `ingestion` dle řízeného slovníku: <https://id.loc.gov/vocabulary/preservation/eventType/ing.html>. Událost zachycuje relevantní část z přejímky, na jejímž základě došlo k převzetí archiválií.

CZDAX-PKG0602: U události MUSÍ být uveden datum a případně čas přejímky. Zapisuje se dle definice *Zápis datace*, případně se uvede, že informace není známa.

CZDAX-PKG0603: Předávající strana MUSÍ být zapsána formou agenta a MUSÍ být uvedena pomocí vztahu SUBMITTER. V rámci jedné události MŮŽE být uveden nanejvýš jeden předávající.

CZDAX-PKG0604: Přejímající *archiv* reprezentovaný agentem MUSÍ být uveden, a to pomocí vztahu CURATOR. V rámci jedné události MŮŽE být uveden nanejvýš jeden přejímající.

CZDAX-PKG0605: Reprezentace (viz *Reprezentace*), která je základem balíčku, MUSÍ být uvedena jako jeho zdroj. Toto je zachyceno pomocí role `sou` (viz `source`⁵, URI: <http://id.loc.gov/vocabulary/preservation/eventRelatedObjectRole/sou>). Při předání balíčku mezi digitálními archivy MUSÍ být jako zdroj uveden balíček uložený v předávajícím archivu, tj. jako zdroj se neuvede reprezentace.

CZDAX-PKG0606: Událost vložení do digitálního archivu MUSÍ odkazovat na balíček (viz *Balíček*), který tímto krokem vznikl. Odkaz je pomocí role `out` (viz `output`⁶, URI: <http://id.loc.gov/vocabulary/preservation/eventRelatedObjectRole/out>) a s uvedením lokální hodnoty identifikátoru balíčku (`local`).

CZDAX-PKG0607: Událost vložení do digitálního archivu BY MĚLA odkazovat na související přejímku. Odkaz je realizován pomocí role `out` (viz `output`⁷, URI: <http://id.loc.gov/vocabulary/preservation/eventRelatedObjectRole/out>) s uvedením typu identifikátoru (sémantická jednotka `linkingObjectIdentifierType`) přejímky (`INGESTION_ID`) a jeho hodnoty. Hodnota identifikátoru, resp. jeho význam je specifický pro daný archiv, který vystupuje v roli přejímajícího.

CZDAX-PKG0608: Událost vložení do digitálního archivu, resp. přejímky BY MĚLA odkazovat na související číslo jednací. Odkaz je realizován pomocí role `out` (viz `output`⁸, URI: <http://id.loc.gov/>

⁵ <https://id.loc.gov/vocabulary/preservation/eventRelatedObjectRole/sou.html>

⁶ <https://id.loc.gov/vocabulary/preservation/eventRelatedObjectRole/out.html>

⁷ <https://id.loc.gov/vocabulary/preservation/eventRelatedObjectRole/out.html>

⁸ <https://id.loc.gov/vocabulary/preservation/eventRelatedObjectRole/out.html>

vocabulary/preservation/eventRelatedObjectRole/out) s uvedením typu identifikátoru (sémantická jednotka linkingObjectIdentifierType) čísla jednacého (REFERENCE_NUMBER) a jeho hodnoty. Jedná se o číslo jednací přejímajícího archivu.

CZDAX-PKG0609: Událost vložení do digitálního archivu, resp. přejímky BY MĚLA odkazovat na související změnu v rámci evidence NAD. Odkaz je realizován pomocí role out (viz [output](http://id.loc.gov/vocabulary/preservation/eventRelatedObjectRole/out)⁹, URI: <http://id.loc.gov/vocabulary/preservation/eventRelatedObjectRole/out>) s uvedením typu identifikátoru (sémantická jednotka linkingObjectIdentifierType) vnější změny (CZ_NAD_VNEZ) a jeho hodnoty. Číslo vnější změny je specifické pro přejímající archiv.

CZDAX-PKG0610: Pokud dochází ke vzniku archiválie pomocí události vnitřní změny, MUSÍ se uvést její číslo. Odkaz je realizován pomocí role out (viz [output](http://id.loc.gov/vocabulary/preservation/eventRelatedObjectRole/out)¹⁰, URI: <http://id.loc.gov/vocabulary/preservation/eventRelatedObjectRole/out>) s uvedením typu identifikátoru (sémantická jednotka linkingObjectIdentifierType) vnitřní změny (CZ_NAD_VNI Z) a jeho hodnoty. Číslo vnitřní změny je specifické pro přejímající archiv.

CZDAX-PKG0611: Událost vložení do digitálního archivu MUSÍ odkazovat na archivní soubor (viz *Archivní soubor*), do něhož je balíček zařazen. Odkaz je realizován pomocí role out (viz [output](http://id.loc.gov/vocabulary/preservation/eventRelatedObjectRole/out)¹¹, URI: <http://id.loc.gov/vocabulary/preservation/eventRelatedObjectRole/out>) s uvedením lokální hodnoty identifikátoru archivního souboru (local).

Výpis 15: Příklad události vložení archiválií

```
<event>
  <eventIdentifier>
    <eventIdentifierType>local</eventIdentifierType>
    <eventIdentifierValue>uuid-27c8a259-7cf5-47e2-9bce-3b3da7f7c063
  </eventIdentifierValue>
</eventIdentifier>
  <!-- Určení, že se jedná o uložení do DA -->
  <eventType>ing</eventType>
  <eventDateTime>2021-10-12T00:00:00+01:00</eventDateTime>

  <linkingAgentIdentifier>
    <linkingAgentIdentifierType>local</linkingAgentIdentifierType>
    <linkingAgentIdentifierValue>uuid-916d7dc2-b19e-43d4-ba28-
  </linkingAgentIdentifierValue>
  <!-- předávající -->
    <linkingAgentRole>SUBMITTER</linkingAgentRole>
  </linkingAgentIdentifier>

  <!-- přejímající archiv, bylo by možné i odkazovat přímo bez
  </linkingAgentIdentifier>
    <linkingAgentIdentifierType>local</linkingAgentIdentifierType>
    <linkingAgentIdentifierValue>uuid-65863862-b2a7-4e83-8de9-
  </linkingAgentIdentifierValue>
    <linkingAgentRole>CURATOR</linkingAgentRole>
  </linkingAgentIdentifier>
```

(continues on next page)

⁹ <https://id.loc.gov/vocabulary/preservation/eventRelatedObjectRole/out.html>

¹⁰ <https://id.loc.gov/vocabulary/preservation/eventRelatedObjectRole/out.html>

¹¹ <https://id.loc.gov/vocabulary/preservation/eventRelatedObjectRole/out.html>

(pokračujte na předchozí stránce)

```
<!-- Zdrojem jsou archiválie ze submission. -->
<linkingObjectIdentifier>
  <linkingObjectIdentifierType>local</linkingObjectIdentifierType>
  <linkingObjectIdentifierValue>uuid-a13c7fb3-caad-4505-8a3e-
→144fc6dca744</linkingObjectIdentifierValue>
  <linkingObjectRole>sou</linkingObjectRole>
</linkingObjectIdentifier>

<linkingObjectIdentifier>
  <!-- Event outcome - tento balíček -->
  <linkingObjectIdentifierType>local</linkingObjectIdentifierType>
  <linkingObjectIdentifierValue>_THIS</
→linkingObjectIdentifierValue>
  <linkingObjectRole>out</linkingObjectRole>
</linkingObjectIdentifier>

<!-- Odkaz na přejímku -->
<linkingObjectIdentifier>
  <linkingObjectIdentifierType>INGESTION_ID</
→linkingObjectIdentifierType>
  <linkingObjectIdentifierValue>5589</
→linkingObjectIdentifierValue>
  <linkingObjectRole>out</linkingObjectRole>
</linkingObjectIdentifier>

<!-- Číslo jednací -->
<linkingObjectIdentifier>
  <linkingObjectIdentifierType>REFERENCE_NUMBER</
→linkingObjectIdentifierType>
  <linkingObjectIdentifierValue>NA 210823/1258</
→linkingObjectIdentifierValue>
  <linkingObjectRole>out</linkingObjectRole>
</linkingObjectIdentifier>

<!-- Event outcome - vnější změna -->
<linkingObjectIdentifier>
  <linkingObjectIdentifierType>CZ_NAD_VNEZ</
→linkingObjectIdentifierType>
  <linkingObjectIdentifierValue>100/2023</
→linkingObjectIdentifierValue>
  <linkingObjectRole>out</linkingObjectRole>
</linkingObjectIdentifier>

<!-- Cílový archivní fond -->
<linkingObjectIdentifier>
  <linkingObjectIdentifierType>local</linkingObjectIdentifierType>
  <linkingObjectIdentifierValue>uuid-c1e39569-6ff5-415d-a752-
→903988080c03</linkingObjectIdentifierValue>
```

(continues on next page)

(pokračujte na předchozí stránce)

```
<linkingObjectRole>out</linkingObjectRole>
</linkingObjectIdentifier>
</event>
```

2.6.7 Přesun a delimitace balíčku

K události přesunu balíčku dochází v případě jeho uložení v digitálním archivu a změně jeho archivní péče bez nutnosti jeho exportu vně digitálního archivu a nového vložení do digitálního archivu. Při operaci přesunu je zachováno číslo AIP a nedochází k jeho změně. Operace delimitace může obecně znamenat změnu archivního souboru, změnu archivu a někdy i změnu digitálního archivu.

Při změně digitálního archivu se tato událost nepoužije a je nutné zaznamenat dvě samostatné události: *export balíčku* a *vložení balíčku* do digitálního archivu.

Událost přesunu se užije v případě přesunu mezi archivními soubory, a to v rámci jedné nebo i různých institucí/archivů, avšak vždy v rámci jednoho digitálního archivu.

CZDAX-PKG0701: Přesun archiválií a delimitace balíčku v rámci jednoho digitálního archivu MUSÍ být popsány v `PACKAGE-INFO.xml` pomocí samostatné události typu `tra`, resp. `transfer` dle řízeného slovníku: <https://id.loc.gov/vocabulary/preservation/eventType/tra.html>. Událost zachycuje informaci o související změně v evidenci NAD.

CZDAX-PKG0702: U události MUSÍ být uvedeny datum a případně čas přesunu. Zapisuje se dle definice *Zápis datace*, případně se uvede, že informace není známa.

CZDAX-PKG0703: Přejímající *archiv* reprezentovaný agentem MUSÍ být uveden, a to pomocí vztahu `CURATOR`. V rámci jedné události MUSÍ být uveden právě jeden přejímající *archiv*.

CZDAX-PKG0704: Událost přesunu MUSÍ odkazovat na předmětný balíček (viz *Balíček*). Odkaz je realizován pomocí role `sou` (viz [source](https://id.loc.gov/vocabulary/preservation/eventRelatedObjectRole/sou)¹², URI: <http://id.loc.gov/vocabulary/preservation/eventRelatedObjectRole/sou>) s uvedením lokální hodnoty identifikátoru balíčku (`local`).

CZDAX-PKG0705: Událost přesunu BY MĚLA odkazovat na související změnu v rámci evidence NAD. Odkaz je realizován pomocí role `out` (viz [output](https://id.loc.gov/vocabulary/preservation/eventRelatedObjectRole/out)¹³, URI: <http://id.loc.gov/vocabulary/preservation/eventRelatedObjectRole/out>) s uvedením typu identifikátoru (sémantická jednotka `linkingObjectIdentifierType`) vnější změny (`CZ_NAD_VNEZ`) nebo vnitřní změny (`CZ_NAD_VNIZ`) a jeho hodnoty. Číslo změny je specifické pro přejímající archiv.

CZDAX-PKG0706: Událost přesunu MUSÍ odkazovat na archivní soubor (viz *Archivní soubor*), do něhož je balíček tímto přesunem nově zařazen. Odkaz je realizován pomocí role `out` (viz [output](https://id.loc.gov/vocabulary/preservation/eventRelatedObjectRole/out)¹⁴, URI: <http://id.loc.gov/vocabulary/preservation/eventRelatedObjectRole/out>) s uvedením lokální hodnoty identifikátoru archivního souboru (`local`).

Výpis 16: Příklad převodu balíčku

```
<event>
  <eventIdentifier>
    <eventIdentifierType>local</eventIdentifierType>
    <eventIdentifierValue>uuid-27c8a259-7cf5-47e2-9bce-3b3da7f7c063
  </eventIdentifierValue>
```

(continues on next page)

¹² <https://id.loc.gov/vocabulary/preservation/eventRelatedObjectRole/sou.html>

¹³ <https://id.loc.gov/vocabulary/preservation/eventRelatedObjectRole/out.html>

¹⁴ <https://id.loc.gov/vocabulary/preservation/eventRelatedObjectRole/out.html>

(pokračujte na předchozí stránce)

```
</eventIdentifier>
<!-- Určení, že se jedná o přenos -->
<eventType>tra</eventType>
<eventDateTime>2023-10-12T00:00:00+01:00</eventDateTime>
<!-- Přejímající archiv -->
<linkingAgentIdentifier>
  <linkingAgentIdentifierType>local</linkingAgentIdentifierType>
  <linkingAgentIdentifierValue>uuid-65863862-b2a7-4e83-8de9-
↪62130a305b22</linkingAgentIdentifierValue>
  <linkingAgentRole>CURATOR</linkingAgentRole>
</linkingAgentIdentifier>
<!-- Uvedení zdrojového balíčku -->
<linkingObjectIdentifier>
  <linkingObjectIdentifierType>local</linkingObjectIdentifierType>
  <linkingObjectIdentifierValue>uuid-86164008-21af-43ab-93c5-
↪6ac9af0cec7f</linkingObjectIdentifierValue>
  <linkingObjectRole>sou</linkingObjectRole>
</linkingObjectIdentifier>
<!-- Event outcome - vnější/vnitřní změna -->
<linkingObjectIdentifier>
  <linkingObjectIdentifierType>CZ_NAD_VNEZ</
↪linkingObjectIdentifierType>
  <linkingObjectIdentifierValue>100/2023</
↪linkingObjectIdentifierValue>
  <linkingObjectRole>out</linkingObjectRole>
</linkingObjectIdentifier>
<!-- Cílový archivní fond -->
<linkingObjectIdentifier>
  <linkingObjectIdentifierType>local</linkingObjectIdentifierType>
  <linkingObjectIdentifierValue>uuid-c1e39569-6ff5-415d-a752-
↪903988080c03</linkingObjectIdentifierValue>
  <linkingObjectRole>out</linkingObjectRole>
</linkingObjectIdentifier>
</event>
```

2.6.8 Export balíčku

Událost exportu balíčku se zaznamenává, pokud se jedná o export balíčku do výměnného formátu za účelem jeho předání do jiného digitálního archivu. Po exportu balíčku následuje obvykle jeho nové vložení do jiného digitálního archivu s novým číslem balíčku. U operace exportu je možné uvést instituci provádějící export. Dále je možné přidat odkazy na související změny v evidenci NAD (systém PEvA).

CZDAX-PKG0801: Export balíčku BY MĚL být popsán v `PACKAGE-INFO.xml` pomocí samostatné události typu `exp`, resp. `export` dle řízeného slovníku: <https://id.loc.gov/vocabulary/preservation/eventType/exp.html>. Událost zachycuje informaci o související změně v evidenci NAD archiválií.

CZDAX-PKG0802: U události MUSÍ být uvedeny datum a případně čas přesunu. Zapisuje se dle definice *Zápis datace*, případně se uvede, že informace není známa.

CZDAX-PKG0803: *Archiv* provádějící export MUSÍ být uveden, a to pomocí vztahu `CURATOR`. V rámci jedné události MŮŽE být uveden nanejvýš jeden exportující.

CZDAX-PKG0804: Událost exportu MUSÍ odkazovat na předmětný balíček (viz *Balíček*). Odkaz je realizován pomocí role sou (viz [source](https://id.loc.gov/vocabulary/preservation/eventRelatedObjectRole/sou)¹⁵, URI: [http://id.loc.gov/vocabulary/preservation/eventRelatedObjectRole/sou](https://id.loc.gov/vocabulary/preservation/eventRelatedObjectRole/sou)) s uvedením lokální hodnoty identifikátoru balíčku (local). Součástí balíčku, na nějž je odkazováno, MUSÍ být jeho úplný stávající identifikátor v digitálním archivu uvedený pomocí identifikátoru typu (AIP_ID).

CZDAX-PKG0805: Událost exportu BY MĚLA odkazovat na související změnu v rámci evidence NAD. Odkaz je realizován pomocí role out (viz [output](https://id.loc.gov/vocabulary/preservation/eventRelatedObjectRole/out)¹⁶, URI: [http://id.loc.gov/vocabulary/preservation/eventRelatedObjectRole/out](https://id.loc.gov/vocabulary/preservation/eventRelatedObjectRole/out)) s uvedením typu identifikátoru (sémantická jednotka linkingObjectIdentifierType) vnější změny (CZ_NAD_VNEZ) nebo vnitřní změny (CZ_NAD_VNIZ) a jeho hodnoty. Číslo změny je specifické pro přejímající archiv.

Výpis 17: Příklad exportu balíčku

```
<event>
  <eventIdentifier>
    <eventIdentifierType>local</eventIdentifierType>
    <eventIdentifierValue>uuid-27c8a259-7cf5-47e2-9bce-3b3da7f7c063
  </eventIdentifierValue>
</eventIdentifier>
  <!-- Určení, že se jedná o přenos -->
  <eventType>exp</eventType>
  <eventDateTime>2023-10-12T00:00:00+01:00</eventDateTime>
  <!-- Exportující archiv -->
  <linkingAgentIdentifier>
    <linkingAgentIdentifierType>local</linkingAgentIdentifierType>
    <linkingAgentIdentifierValue>uuid-65863862-b2a7-4e83-8de9-
  <62130a305b22</linkingAgentIdentifierValue>
    <linkingAgentRole>CURATOR</linkingAgentRole>
  </linkingAgentIdentifier>
  <!-- Uvedení zdrojového balíčku, obsahuje AIP_ID -->
  <linkingObjectIdentifier>
    <linkingObjectIdentifierType>local</linkingObjectIdentifierType>
    <linkingObjectIdentifierValue>uuid-f09b8c3f-7ddd-4797-b9a5-
  <6f854c370c5b</linkingObjectIdentifierValue>
    <linkingObjectRole>sou</linkingObjectRole>
  </linkingObjectIdentifier>
  <!-- Vnější/vnitřní změna -->
  <linkingObjectIdentifier>
    <linkingObjectIdentifierType>CZ_NAD_VNEZ</
  <linkingObjectIdentifierType>
    <linkingObjectIdentifierValue>100/2023</
  <linkingObjectIdentifierValue>
    <linkingObjectRole>out</linkingObjectRole>
  </linkingObjectIdentifier>
</event>
```

¹⁵ <https://id.loc.gov/vocabulary/preservation/eventRelatedObjectRole/sou.html>

¹⁶ <https://id.loc.gov/vocabulary/preservation/eventRelatedObjectRole/out.html>

2.6.9 Vznik balíčku

Pomocí samostatné události *vznik balíčku* lze zaznamenat doplňující informace v souvislosti s jeho vznikem a vytvořením. Událost je primárně využívána pro uložení technických informací a případných vazeb mezi nimi. Není určena pro zachycení standardních archivních procesů, jako je například *Vložení do digitálního archivu*.

CZDAX-PKG0901: Pro každý balíček v `PACKAGE-INFO.xml` BY MĚLA existovat alespoň jedna samostatná událost dokumentující jeho vznik. Tato událost je označena jako `ipc` (viz *information package creation*¹⁷).

CZDAX-PKG0902: Událost vzniku balíčku MUSÍ odkazovat na předmětný balíček (viz *Balíček*). Odkaz je realizován pomocí role `out` (viz *output*¹⁸, URI: <http://id.loc.gov/vocabulary/preservation/eventRelatedObjectRole/out>) s uvedením lokální hodnoty identifikátoru balíčku (`local`).

CZDAX-PKG0903: Aplikace realizující vznik balíčku MUSÍ být reprezentovaná agentem, a to pomocí vztahu `imp` (viz *implementer*¹⁹). V rámci jedné události MŮŽE být uveden nanejvýš jeden vztah tohoto typu.

Výpis 18: Příklad vzniku balíčku

```
<event>
  <eventIdentifier>
    <eventIdentifierType>local</eventIdentifierType>
    <eventIdentifierValue>uuid-8267a009-8a04-4162-8559-c1d79d42d8ba
  </eventIdentifierValue>
</eventIdentifier>
<!-- Určení, že se jedná o vznik balíčku -->
<eventType>ipc</eventType>
<eventDateTime>2023-10-12T00:00:00+01:00</eventDateTime>
<!-- software tvořící balíček -->
<linkingAgentIdentifier>
  <linkingAgentIdentifierType>local</linkingAgentIdentifierType>
  <linkingAgentIdentifierValue>uuid-18074e4a-05e5-492b-9a21-
  a650baca17c8</linkingAgentIdentifierValue>
  <linkingAgentRole>imp</linkingAgentRole>
</linkingAgentIdentifier>
<!-- Uvedení balíčku -->
<linkingObjectIdentifier>
  <linkingObjectIdentifierType>local</linkingObjectIdentifierType>
  <linkingObjectIdentifierValue>uuid-f09b8c3f-7ddd-4797-b9a5-
  6f854c370c5b</linkingObjectIdentifierValue>
  <linkingObjectRole>out</linkingObjectRole>
</linkingObjectIdentifier>
</event>
```

¹⁷ <https://id.loc.gov/vocabulary/preservation/eventType/ipc.html>

¹⁸ <https://id.loc.gov/vocabulary/preservation/eventRelatedObjectRole/out.html>

¹⁹ <https://id.loc.gov/vocabulary/preservation/eventRelatedAgentRole/imp.html>

2.7 Metadata o uchovávání

Metadata o uchovávání se vztahují k jednotlivým souborům, které tvoří datový obsah balíčku. Umožňují zachytit statické informace o jednotlivých souborech, tj. jejich kontrolní součty, přesné určení formátu. Dále je možné zapsat informace o provedených transformacích jednotlivých souborů a také zachytit jejich vzájemné vazby. Hlavní motivací pro transformace je zajištění formátové ochrany a tím trvalé zachování uchovávaného obsahu. Součástí dokumentovaných událostí jsou akce rozbalení kontejnerů, částečné skar-tace či delimitace komponent.

Metadata o uchovávání je možné uvádět v rámci jediného metadatového souboru, či je rozprostřít do několika samostatných. Způsob tohoto řešení záleží na jednotlivé implementaci digitálního archivu. V případě menšího množství uchovávacích metadat je vhodné je uvést všechna ve společném souboru pojmenovaném `PREMIS.xml`. Na základě přečtení všech souborů obsahujících metadata o uchovávání je možné vytvořit úplný obraz o vztazích mezi jednotlivými soubory tvořícími datový obsah balíčku a o jejich vzájemných vztazích.

Na úrovni jednotlivých sémantických jednotek (objektů) odpovídajících fyzickým souborům se uvádí vždy aktuální a platná podoba metadat. Pokud by například došlo k chybnému výpočtu kontrolního součtu, je toto možné zachytit formou události. Chybná hodnota kontrolního součtu se však neuvádí přímo u sémantické jednotky (objektu) souboru.

Metadata o uchovávání se primárně zaměřují na události, kdy dochází ke změně jednotlivých komponent, resp. odvozování a vzniku nových souborů. Volitelně mohou být zaznamenány doplňkové události, které nevytváří datové komponenty, ale obohacují či kontrolují metadata. Jsou jimi například: antivirová kontrola, tvorba kontrolních součtů, detekce formátů apod.

CZDAX-PMP0001: V metadatech o uchovávání MOHOU být zapsány jen tzv. *datové* a *metadatové* události definovaných typů. Jiné typy událostí NESMÍ být uvedeny.

2.7.1 Komponenta (datový soubor)

Základní metadata o jednotlivé komponentě (datovém souboru) jsou zachycena v kořenovém `METS.xml` (viz [Použití METS](#)). Tato metadata je možné dále upřesnit a rozšířit pomocí samostatné sémantické jednotky, která popisuje tuto komponentu. V rámci metadat o uchovávání je možné zachytit informaci o platných, ale také již zneplatněných komponentách v důsledku vymazání, delimitace, formátové migrace apod.

CZDAX-PMP0101: Na úrovni jednotlivých objektů odpovídajících fyzickým souborům (komponentám) MUSÍ být vždy uvedena jen aktuální a platná podoba metadat.

CZDAX-PMP0102: Každá komponenta (resp. soubor) tvořící datový obsah balíčku by MĚLA být zachycena v odpovídající sémantické jednotce typu `object` v elementu `<object xsi:type="file">`. Identifikátor sémantické jednotky MUSÍ odpovídat identifikátoru komponenty (souboru) v kořenovém `METS.xml`, viz: [CZDAX-PMT0516](#).

CZDAX-PMP0103: Každá zneplatněná a odstraněná komponenta, resp. soubor, který dříve tvořil datový obsah balíčku a již není jeho součástí, ale je na něj odkazováno z archivního popisu, MUSÍ být uveden formou samostatné sémantické jednotky `object` v elementu `<object xsi:type="file">`. Identifikátor sémantické jednotky MUSÍ být typu `local` a být shodně použitý v ostatních metadatových souborech. K odstraněné komponentě MUSÍ existovat odpovídající *událost o jejím smazání*.

CZDAX-PMP0104: U každé komponenty BY MĚL být uveden kontrolní součet vytvořený pomocí algoritmu *sha512*. U objektu komponenty MŮŽE být uvedeno i několik alternativních kontrolních součtů vypočtených podle jiných algoritmů. Kontrolní součet vypočtený pomocí *sha512* MUSÍ přesně odpovídat hodnotě uvedené v `METS.xml`. Kontrolní součet se uvádí v sémantické jednotce fixity v elementu `<fixity>`. Funkce použitá pro výpočet se uvede v souladu s řízeným slovníkem *kryptogra-*

fických funkcí²⁰. Vlastní hodnota se uvede v elementu `<messageDigest>`, a to pomocí hexadecimálního zápisu hodnoty pomocí znaků 0-9 a a-f. Jako součást MŮŽE být uveden volitelný element `<messageDigestOriginator>` s hodnotou odkazující na agenta, který výpočet provedl.

CZDAX-PMP0105: U každé komponenty BY MĚLA být uvedena informace o její velikosti. Velikost se uvádí v bytech v sémantické jednotce `size`, resp. elementu `<size>`. Pokud je velikost uvedena MUSÍ odpovídat hodnotě uvedené v kořenovém `METS.xml`.

CZDAX-PMP0106: U každé komponenty BY MĚL být uveden její původní název. Název MUSÍ být uveden včetně cesty, jejíž části MUSÍ být odděleny pomocí lomítka (/ , nikoliv \). Uvedení původního názvu je důležité zejména u dat vzniklých přímo v rámci přejímky. Název se uchovává v sémantické jednotce `originalName`, resp. elementu `<originalName>`.

Formát komponenty

Identifikací a uvedením formátu komponenty je možné zajistit její příslušnou formátovou ochranu, data přechíst a dále zpracovávat. Lze předpokládat, že většina dat uchovávaných v digitálních archivech bude primárně v obecně známých a využívaných formátech, případně bude známa cesta, jak data do interpretovatelné podoby převést. Formát souboru se obvykle uvádí kombinací zvoleného registru formátů a identifikátorem zvoleného formátu. Tuto informaci je vhodné provázat i s vlastní událostí identifikace, aby bylo možné určit čas, nástroj a způsob identifikace. Často využívaným formátovým registrem je registr `PRONOM`. Méně formalizovaným registrem je také využívání registru `IANA`, tj. `MIMETYPE`. Využívání jiných registrů je na dohodě stran předávajících si balíček.

Způsob a čas identifikace formátu lze popsat pomocí samostatné operace *Identifikace formátů*.

CZDAX-PMP0107: Komponenta MŮŽE mít uvedeno několik identifikovaných formátů pomocí vzájemně různých registrů. Identifikované formáty se zapisují pomocí sémantické jednotky `format` v elementu `<format>`.

CZDAX-PMP0108: Komponenta MUSÍ mít uveden vždy co nejvíce specializovaný identifikovaný formát.

Pokud se jedná například o formát `DOCX`, uvede se formát (`MIME type: application/vnd.openxmlformats-officedocument.wordprocessingml.document`) a nikoliv `ZIP` (`MIME type: application/zip`), přestože se současně jedná i o tento formát. Uvedením formátu `DOCX` je možné zajistit správnou interpretaci uložených dat v takovém souboru.

CZDAX-PMP0109: Zjištěný název formátu a jeho verze MUSÍ být uvedeny v rámci sémantické jednotky `formatDesignation`. Jmenovitě v elementu `<formatName>` se uvede jméno formátu a v elementu `<formatVersion>` se uvede identifikátor verze formátu. Název formátu a verze BY MĚL vycházet z hodnoty uvedené v příslušném formátovém registru použitým při jeho identifikaci.

CZDAX-PMP0110: Každý identifikovaný formát souboru MUSÍ mít uveden zdrojový registr označení daného formátu v sémantické jednotce `formatRegistry`, resp. v elementu `<formatRegistry>`.

CZDAX-PMP0111: Každá komponenta BY MĚLA mít uveden identifikovaný formát dle registru `PRONOM`. V případě jednoznačné identifikace formátu dle registru `PRONOM` MUSÍ být tato informace uvedena. Jako název registru v elementu `<formatRegistryName>` MUSÍ být uvedena hodnota `PRONOM`. V elementu `<formatRegistryKey>` MUSÍ být uvedena odpovídající hodnota trvalého identifikátoru formátu, tzv. `PUID`.

CZDAX-PMP0112: Každá komponenta BY MĚLA mít uveden identifikovaný formát dle registru `IANA/MIME type` (dle [RFC 6838](https://datatracker.ietf.org/doc/html/rfc6838)²¹). Jako název registru v elementu `<formatRegistryName>` MUSÍ

²⁰ <https://id.loc.gov/vocabulary/preservation/cryptographicHashFunctions.html>

²¹ <https://datatracker.ietf.org/doc/html/rfc6838.html>

být uvedena hodnota MIME. V elementu `<formatRegistryKey>` MUSÍ být uvedena odpovídající hodnota.

Výpis 19: Příklad objektu komponenty

```
<object xsi:type="file">
  <objectIdentifier>
    <objectIdentifierType>local</objectIdentifierType>
    <objectIdentifierValue>uuid-8e78c90f-21e6-4799-a77a-2700c34bc9b2
  </objectIdentifierValue>
</objectIdentifier>
  <objectCharacteristics>
    <!-- Kontrolní součet -->
    <fixity>
      <messageDigestAlgorithm>sha512</messageDigestAlgorithm>
      <messageDigest>
        88DF182D958BCFB7F95B392543654BA1D070DEBDCB982E7856D08BB0C6B1069E89A2F8B44BABE1
      </messageDigest>
      <messageDigestOriginator>uuid-18074e4a-05e5-492b-9a21-
        a650baca17c8</messageDigestOriginator>
    </fixity>
    <!-- Typ dle PRONOM -->
    <format>
      <formatDesignation>
        <formatName>Acrobat PDF/A - Portable Document Format</
      </formatName>
      <formatVersion>1a</formatVersion>
    </formatDesignation>
    <formatRegistry>
      <formatRegistryName>PRONOM</formatRegistryName>
      <formatRegistryKey>fmt/95</formatRegistryKey>
    </formatRegistry>
    </format>
    <format>
      <formatRegistry>
        <formatRegistryName>MIME</formatRegistryName>
        <formatRegistryKey>application/pdf</formatRegistryKey>
      </formatRegistry>
    </format>
  </objectCharacteristics>
  <originalName>komponenty/priloha.pdf</originalName>
</object>
```

2.7.2 Datové události

Datovými událostmi rozumíme takové, které mají dopad na datový obsah balíčku. Následující tabulka poskytuje přehled událostí, které lze reprezentovat v metadatech o uchovávání, a jejich význam.

Základní charakteristikou datových událostí je, že jejich výsledkem musí být změna v komponentách, které tvoří balíček. Změna může znamenat vznik nebo zánik komponenty.

CZDAX-PMP0201: Výsledkem každé datové události MUSÍ být vznik nebo zánik alespoň jedné datové komponenty.

CZDAX-PMP0202: Pokud existuje související vnitřní či vnější změna v evidenci, MĚLA BY být zapsána formou odkazu u této události. Odkaz na změnu se zapisuje pomocí role `out` (viz [outcome²²](#) a s uvedením příslušného identifikátoru `CZ_NAD_VNIZ`, resp. `CZ_NAD_VNEZ` (viz [Řízený slovník](#)).

Tabulka 10: Události s dopadem na datový obsah balíčku

Událost	Význam
ingestion <i>přejímka</i>	Váže se k celé reprezentaci a balíčku, viz Vložení do digitálního archivu .
creation <i>vznik a digitalizace</i>	Dokumentace individuální komponenty vzniklé jiným způsobem, než je výběr archiválií od původce, např: digitalizace analogových archiválií.
deletion <i>smazání</i>	Dokumentace individuálního zániku dříve existující komponenty (skartace, delimitace).
migration <i>formátová migrace</i>	Migrace dat z jednoho formátu na jiný. Jedna nebo více komponent může být migrováno na jednu nebo více jiných komponent.
packing <i>zabalení</i>	Přidání jedné nebo více komponent do obalujícího kontejneru, např. do formátu ZIP.
unpacking <i>rozbalení</i>	Extrakce jedné nebo více komponent z kontejneru a jeho zánik, např. z formátu ZIP.

Vznik a digitalizace

Datový balíček může být obohacen jiným způsobem, než je formální akt [přejímky](#). Příkladem je digitalizace analogových archiválií, k nimž existují digitální metadata.

Jedná se o událost, která může být spojena s vnitřní či vnější změnou, může u ní vystupovat jeden nebo několik aktérů. Výsledkem události jsou nové doposud neexistující komponenty v balíčku.

CZDAX-PMP0203: Vznik či digitalizace obsahu MUSÍ být zapsána jako událost typu **cre** (viz [creation²³](#)) v elementu `eventType`.

CZDAX-PMP0204: Událost vzniku či digitalizace MUSÍ mít uveden alespoň jeden (či několik) výsledných datových souborů. Výsledkem MŮŽE být odkaz na celou reprezentaci namísto jednotlivých kom-

²² <https://id.loc.gov/vocabulary/preservation/eventRelatedObjectRole/out.html>

²³ <https://id.loc.gov/vocabulary/preservation/eventType/cre.html>

ponent. Výsledek MUSÍ být zapsán pomocí role `out` (viz [outcome](http://id.loc.gov/vocabulary/preservation/eventRelatedObjectRole/out)²⁴, URI: <http://id.loc.gov/vocabulary/preservation/eventRelatedObjectRole/out>) s uvedením příslušného identifikátoru komponenty, případně reprezentace.

Smazání

Z datového balíčku mohou být odstraněny v důsledku delimitace jeho jednotlivé datové komponenty. Každé odstranění je nutné zdokumentovat pomocí příslušné události. Jako vstup do události smazání se zapisují jednotlivé odstraňované komponenty.

CZDAX-PMP0205: Smazání jedné nebo více komponent MUSÍ být zapsáno jako událost typu **del** (viz [deletion](http://id.loc.gov/vocabulary/preservation/eventType/del)²⁵) v elementu `eventType`.

CZDAX-PMP0206: Událost smazání MUSÍ mít uveden vztah na jednotlivé datové soubory, které jsou v jejím důsledku dále neplatné. Odkaz je realizován pomocí role `sou` (viz [source](http://id.loc.gov/vocabulary/preservation/eventRelatedObjectRole/sou)²⁶, URI: <http://id.loc.gov/vocabulary/preservation/eventRelatedObjectRole/sou>) s uvedením příslušného identifikátoru.

Výpis 20: Příklad smazání komponenty

```
<event>
  <eventIdentifier>
    <eventIdentifierType>local</eventIdentifierType>
    <eventIdentifierValue>uuid-5f17a93d-447f-4762-bee7-183a7a9eb24c
  </eventIdentifierValue>
  </eventIdentifier>
  <eventType>del</eventType>
  <eventDateTime>2023-08-21T12:58:30+02:00</eventDateTime>
  <linkingObjectIdentifier>
    <linkingObjectIdentifierType>local</linkingObjectIdentifierType>
    <linkingObjectIdentifierValue>uuid-8e78c90f-21e6-4799-a77a-
  <2700c34bc9b2</linkingObjectIdentifierValue>
    <linkingObjectRole>sou</linkingObjectRole>
  </linkingObjectIdentifier>
  <!-- odkaz na související vnitřní změnu -->
  <linkingObjectIdentifier>
    <linkingObjectIdentifierType>CZ_NAD_VNIZ</
  <linkingObjectIdentifierType>
    <linkingObjectIdentifierValue>100/2023</
  <linkingObjectIdentifierValue>
    <linkingObjectRole>out</linkingObjectRole>
  </linkingObjectIdentifier>
</event>
```

Formátová migrace

Formátové migrace umožňují z jednoho nebo více souborů vytvořit nové datové komponenty. Jsou podporovány různé scénáře převodů, nejobvyklejší je převod 1:1, tj. z jedné vstupní komponenty vzniká jedna výstupní. Obecněji jsou možné i složitější migrace, když z n vstupních komponent vzniká m nových komponent. Při formátové migraci se uvede krom vstupních a výstupních komponent také odkaz na aplikaci použitou pro migraci, případně lze formou doplňujících informací zapsat protokol o převodu.

²⁴ <http://id.loc.gov/vocabulary/preservation/eventRelatedObjectRole/out.html>

²⁵ <http://id.loc.gov/vocabulary/preservation/eventType/del.html>

²⁶ <http://id.loc.gov/vocabulary/preservation/eventRelatedObjectRole/sou.html>

Pokud dochází k vzájemně nezávislé migraci více komponent, dokumentuje se každá z těchto migrací v samostatné události.

CZDAX-PMP0207: Formátová migrace komponent MUSÍ být zapsána jako událost typu **mig** (viz [migration](https://id.loc.gov/vocabulary/preservation/eventType/mig.html)²⁷) v elementu `eventType`.

CZDAX-PMP0208: Událost formátové migrace MUSÍ mít uveden vztah na jednotlivé datové komponenty, které jsou předmětem migrace. Minimálně MUSÍ být uvedena alespoň jedna vstupující komponenta. Odkaz je realizován pomocí role `sou` (viz [source](https://id.loc.gov/vocabulary/preservation/eventRelatedObjectRole/sou.html)²⁸, URI: [http://id.loc.gov/vocabulary/preservation/eventRelatedObjectRole/sou](https://id.loc.gov/vocabulary/preservation/eventRelatedObjectRole/sou)) s uvedením příslušného identifikátoru vstupující komponenty.

CZDAX-PMP0209: Událost formátové migrace MUSÍ mít uveden vztah na jednotlivé datové komponenty, které jsou výsledkem migrace. Minimálně MUSÍ být uvedena alespoň jedna komponenta, která je výsledkem migrace. Odkaz na výsledek MUSÍ být zapsán pomocí role `out` (viz [outcome](https://id.loc.gov/vocabulary/preservation/eventRelatedObjectRole/out.html)²⁹, URI: [http://id.loc.gov/vocabulary/preservation/eventRelatedObjectRole/out](https://id.loc.gov/vocabulary/preservation/eventRelatedObjectRole/out)) s uvedením příslušného identifikátoru vstupující komponenty.

CZDAX-PMP0210: Software nebo postup použitý pro migraci MUSÍ být zaznamenán pomocí sémantické jednotky **linkingAgentIdentifier**, a to rolí v elementu `<linkingAgentRole>` s hodnotou `imp` (viz [implementer](https://id.loc.gov/vocabulary/preservation/eventRelatedAgentRole/imp.html)³⁰).

CZDAX-PMP0211: Doplnující informace o migraci, její parametry apod. MOHOU být zaznamenány v sémantické jednotce **eventDetail**, resp. v odpovídajícím elementu `<eventDetail>`.

Zabalení

Událost zabalení dokumentuje vložení jedné nebo více komponent do jednoho kontejneru (např. ve formátu ZIP, PDF apod.). Při zabalení dochází ke vzniku nebo rozšíření datové komponenty o definované dříve samostatné komponenty. Při akci zabalení nedochází ke zneplatnění zdrojových komponent, resp. tento akt je možné zdokumentovat formou samostatné návazné události *Smazání*.

CZDAX-PMP0212: Zabalení komponent MUSÍ být zapsáno jako událost typu **pac** (viz [packing](https://id.loc.gov/vocabulary/preservation/eventType/pac.html)³¹) v elementu `eventType`.

CZDAX-PMP0213: Událost zabalení MUSÍ mít uveden vztah na jednotlivé datové komponenty, které jsou předmětem vložení do kontejneru. Minimálně MUSÍ být uvedena alespoň jedna vstupující komponenta. Odkaz je realizován pomocí role `sou` (viz [source](https://id.loc.gov/vocabulary/preservation/eventRelatedObjectRole/sou.html)³², URI: [http://id.loc.gov/vocabulary/preservation/eventRelatedObjectRole/sou](https://id.loc.gov/vocabulary/preservation/eventRelatedObjectRole/sou)) s uvedením příslušného identifikátoru vstupující komponenty.

CZDAX-PMP0214: Událost zabalení MUSÍ mít uveden vztah na právě jednu komponentu, která je výsledkem operace. Odkaz na výsledek MUSÍ být zapsán pomocí role `out` (viz [outcome](https://id.loc.gov/vocabulary/preservation/eventRelatedObjectRole/out.html)³³, URI: [http://id.loc.gov/vocabulary/preservation/eventRelatedObjectRole/out](https://id.loc.gov/vocabulary/preservation/eventRelatedObjectRole/out)) s uvedením příslušného identifikátoru výsledné komponenty.

Poznámka

V případě postupného vkládání více komponent do jednoho kontejneru může existovat více operací zabalení se shodným výsledným kontejnerem.

²⁷ <https://id.loc.gov/vocabulary/preservation/eventType/mig.html>

²⁸ <https://id.loc.gov/vocabulary/preservation/eventRelatedObjectRole/sou.html>

²⁹ <https://id.loc.gov/vocabulary/preservation/eventRelatedObjectRole/out.html>

³⁰ <https://id.loc.gov/vocabulary/preservation/eventRelatedAgentRole/imp.html>

³¹ <https://id.loc.gov/vocabulary/preservation/eventType/pac.html>

³² <https://id.loc.gov/vocabulary/preservation/eventRelatedObjectRole/sou.html>

³³ <https://id.loc.gov/vocabulary/preservation/eventRelatedObjectRole/out.html>

CZDAX-PMP0215: Software použitý pro zabalení BY MĚL být zaznamenán pomocí sémantické jednotky **linkingAgentIdentifier**, a to rolí v elementu **<linkingAgentRole>** s hodnotou **imp** (viz **implementer**³⁴).

Rozbalení

Událost rozbalení dokumentuje samostatné uložení (extrakci) jedné nebo více komponent z jednoho kontejneru (např. ve formátu ZIP, PDF apod.). Při rozbalení dochází ke vzniku nových samostatných datových komponent. Při akci rozbalení nedochází ke změně zdrojových komponent. Pokud je zapotřebí vyjádřit v důsledku rozbalení vznik nového kontejneru s jiným obsahem (např. bez rozbalených komponent), může být tento nový kontejner dalším výsledkem operace rozbalení. Má-li dojít k zániku původního zdrojového kontejneru, lze to zapsat formou návazné události *Smazání*.

CZDAX-PMP0216: Rozbalení komponent MUSÍ být zapsáno jako událost typu **unp** (viz **unpacking**³⁵) v elementu **eventType**.

CZDAX-PMP0217: Událost rozbalení MUSÍ mít uveden vztah na právě jednu komponentu, která je předmětem rozbalení. Odkaz na zdroj MUSÍ být zapsán pomocí role **sou** (viz **source**³⁶, URI: <http://id.loc.gov/vocabulary/preservation/eventRelatedObjectRole/sou>) s uvedením příslušného identifikátoru vstupující komponenty.

CZDAX-PMP0218: Událost rozbalení MUSÍ mít uveden vztah na jednotlivé datové komponenty, které jsou předmětem vložení do kontejneru. Minimálně MUSÍ být uvedena alespoň jedna nová výsledná komponenta vzniklá v důsledku rozbalení. Odkaz je realizován pomocí role **out** (viz **outcome**³⁷, URI: <http://id.loc.gov/vocabulary/preservation/eventRelatedObjectRole/out>) s uvedením příslušného identifikátoru nové komponenty.

CZDAX-PMP0219: Software použitý pro rozbalení BY MĚL být zaznamenán pomocí sémantické jednotky **linkingAgentIdentifier**, a to rolí v elementu **<linkingAgentRole>** s hodnotou **imp** (viz **implementer**³⁸).

2.7.3 Metadatové události

Metadatovými událostmi rozumíme takové, které mají dopad pouze na metadatovou část balíčku. Následující tabulka poskytuje přehled událostí, které lze reprezentovat v metadatech o uchovávání, a jejich význam.

³⁴ <https://id.loc.gov/vocabulary/preservation/eventRelatedAgentRole/imp.html>

³⁵ <https://id.loc.gov/vocabulary/preservation/eventType/unp.html>

³⁶ <https://id.loc.gov/vocabulary/preservation/eventRelatedObjectRole/sou.html>

³⁷ <https://id.loc.gov/vocabulary/preservation/eventRelatedObjectRole/out.html>

³⁸ <https://id.loc.gov/vocabulary/preservation/eventRelatedAgentRole/imp.html>

Tabulka 11: Události s dopadem na metadata

Událost	Význam
creation <i>vznik metadat</i>	Vznik významných metadatových souborů lze samostatně dokumentovat. Používá se při zápisu <i>kontextuálního archivního popisu</i> do DA.
fixity check <i>kontrola neporušenosti obsahu</i>	Pro jednu nebo více komponent lze provést výpočet kontrolního součtu, či ověřit neměnnost obsahu pomocí vhodných kryptografických funkcí.
virus check <i>antivirová kontrola</i>	Pro reprezentaci či komponentu lze provádět antivirovou kontrolu a zapsat její výsledek.
format identification <i>identifikace formátů</i>	Identifikace formátů pomocí daného nástroje. Je možné uvést jeho verzi a čas provedení identifikace.
validation <i>validace</i>	Informace o provedení formátové kontroly ve smyslu správnosti formátu a souladu s příslušnou specifikací.

CZDAX-PMP0301: Každá metadatová událost MUSÍ mít uveden vztah na jednotlivé datové soubory, nad nimiž probíhá. Pokud operace probíhá nad celou reprezentací a výsledek události není rozdílný pro jednotlivé její části, MŮŽE být vztah uveden k celé reprezentaci namísto vztahu ke každé jednotlivé komponentě. Odkaz je realizován pomocí role `sou` (viz [source](https://id.loc.gov/vocabulary/preservation/eventRelatedObjectRole/sou)³⁹, URI: [http://id.loc.gov/vocabulary/preservation/eventRelatedObjectRole/sou](https://id.loc.gov/vocabulary/preservation/eventRelatedObjectRole/sou)) s uvedením příslušného identifikátoru.

CZDAX-PMP0302: Výstup operace MŮŽE být zapsán v sémantické jednotce **eventOutcomeInformation**, a to konkrétně v elementech **<eventOutcome>** a **<eventOutcomeDetailNote>**. V obou elementech se uvádí nestrukturovaná textová informace, která umožňuje lépe porozumět výsledku operace.

Vznik metadat

Datový balíček může být obohacen o další metadata. Příkladem je *kontextuální archivní popis* vytvářený ve specializované aplikaci.

U této události může vystupovat jeden nebo několik aktérů. Výsledkem události jsou nová nebo aktualizovaná metadata v balíčku.

CZDAX-PMP0303: Vznik kontextuálního popisu MUSÍ být zapsán jako událost typu **cre** (viz [creation](https://id.loc.gov/vocabulary/preservation/eventType/cre)⁴⁰) v elementu `eventType`, vztahující se k dané komponentě.

³⁹ <https://id.loc.gov/vocabulary/preservation/eventRelatedObjectRole/sou.html>

⁴⁰ <https://id.loc.gov/vocabulary/preservation/eventType/cre.html>

CZDAX-PMP0304: Událost vzniku (změny) metadat MUSÍ mít uveden alespoň jeden (či několik) výsledných datových souborů. Výsledek MUSÍ být zapsán pomocí role `out` (viz [outcome⁴¹](https://id.loc.gov/vocabulary/preservation/eventRelatedObjectRole/out.html), URI: [http://id.loc.gov/vocabulary/preservation/eventRelatedObjectRole/out](https://id.loc.gov/vocabulary/preservation/eventRelatedObjectRole/out)) s uvedením příslušného identifikátoru komponenty.

Kontrola neporušenosti obsahu

CZDAX-PMP0305: Kontrola neporušenosti obsahu MUSÍ být zapsána jako událost typu `fix` (viz [fixity check⁴²](https://id.loc.gov/vocabulary/preservation/eventType/fix.html)) v elementu `eventType`.

CZDAX-PMP0306: Software použitý pro výpočet kontrolního součtu BY MĚL být zaznamenán pomocí sémantické jednotky `linkingAgentIdentifier`, a to rolí v elementu `<linkingAgentRole>` s hodnotou `val` (viz [validator⁴³](https://id.loc.gov/vocabulary/preservation/eventRelatedAgentRole/val.html)).

Výpis 21: Příklad kontroly neporušení obsahu

```
<event>
  <eventIdentifier>
    <eventIdentifierType>local</eventIdentifierType>
    <eventIdentifierValue>uuid-f225a257-331d-4eb2-ac5f-dba44b3391cb
  </eventIdentifierValue>
</eventIdentifier>
  <eventType>fix</eventType>
  <eventDateTime>2023-08-21T12:58:30+02:00</eventDateTime>
  <linkingAgentIdentifier>
    <linkingAgentIdentifierType>local</linkingAgentIdentifierType>
    <linkingAgentIdentifierValue>uuid-18074e4a-05e5-492b-9a21-
  <a650baca17c8</linkingAgentIdentifierValue>
    <linkingAgentRole>val</linkingAgentRole>
  </linkingAgentIdentifier>
  <linkingObjectIdentifier>
    <linkingObjectIdentifierType>local</linkingObjectIdentifierType>
    <linkingObjectIdentifierValue>uuid-8e78c90f-21e6-4799-a77a-
  <2700c34bc9b2</linkingObjectIdentifierValue>
    <linkingObjectRole>sou</linkingObjectRole>
  </linkingObjectIdentifier>
</event>
```

Antivirová kontrola

CZDAX-PMP0307: Antivirová kontrola obsahu MUSÍ být zapsána jako událost typu `vir` (viz [virus check⁴⁴](https://id.loc.gov/vocabulary/preservation/eventType/vir.html)) v elementu `eventType`.

CZDAX-PMP0308: Software použitý pro antivirovou kontrolu BY MĚL být zaznamenán pomocí sémantické jednotky `linkingAgentIdentifier`, a to rolí v elementu `<linkingAgentRole>` s hodnotou `val` (viz [validator⁴⁵](https://id.loc.gov/vocabulary/preservation/eventRelatedAgentRole/val.html)).

CZDAX-PMP0309: Antivirová kontrola se MUSÍ vztahovat na jeden nebo více datových souborů (případ-

⁴¹ <https://id.loc.gov/vocabulary/preservation/eventRelatedObjectRole/out.html>

⁴² <https://id.loc.gov/vocabulary/preservation/eventType/fix.html>

⁴³ <https://id.loc.gov/vocabulary/preservation/eventRelatedAgentRole/val.html>

⁴⁴ <https://id.loc.gov/vocabulary/preservation/eventType/vir.html>

⁴⁵ <https://id.loc.gov/vocabulary/preservation/eventRelatedAgentRole/val.html>

ně celou reprezentaci), které jsou kontrolovány. Odkaz je realizován pomocí role `sou` (viz [source](http://id.loc.gov/vocabulary/preservation/eventRelatedObjectRole/sou)⁴⁶, URI: <http://id.loc.gov/vocabulary/preservation/eventRelatedObjectRole/sou>) s uvedením příslušného identifikátoru.

CZDAX-PMP0310: Výsledek antivirové kontroly MUSÍ být uveden v sémantické jednotce **eventOutcome** v elementu **<eventOutcome>**. V závislosti na výsledku kontroly MUSÍ být uvedena jedna z hodnot: **SUCCESS** (hrozba nenalezena) nebo **VIRUS_THREAT** (zjištěna alespoň jedna hrozba). V případě zjištění hrozby MUSÍ být podrobnosti uvedeny v elementu **<eventOutcomeDetailNote>**.

Identifikace formátů

CZDAX-PMP0311: Identifikace formátů MUSÍ být zapsána jako událost typu **for** (viz [format identification](http://id.loc.gov/vocabulary/preservation/eventType/for)⁴⁷) v elementu `eventType`.

CZDAX-PMP0312: Software nebo postup použitý pro identifikaci formátů BY MĚL být zaznamenán pomocí sémantické jednotky **linkingAgentIdentifier**, a to rolí v elementu **<linkingAgentRole>** s hodnotou `val` (viz [validator](http://id.loc.gov/vocabulary/preservation/eventRelatedAgentRole/val)⁴⁸).

CZDAX-PMP0313: Identifikace formátů MUSÍ probíhat nad jedním nebo více datovými soubory (případně celou reprezentací), které jsou kontrolovány. Odkaz je realizován pomocí role `sou` (viz [source](http://id.loc.gov/vocabulary/preservation/eventRelatedObjectRole/sou)⁴⁹, URI: <http://id.loc.gov/vocabulary/preservation/eventRelatedObjectRole/sou>) s uvedením příslušného identifikátoru.

Validace

Událost validace se používá pro záznam o provedení obsahové či formátové validace datového souboru.

CZDAX-PMP0314: Validace MUSÍ být zapsána jako událost typu **val** (viz [format identification](http://id.loc.gov/vocabulary/preservation/eventType/val)⁵⁰) v elementu `eventType`.

CZDAX-PMP0315: Software použitý pro validaci BY MĚL být zaznamenán pomocí sémantické jednotky **linkingAgentIdentifier**, a to rolí v elementu **<linkingAgentRole>** s hodnotou `val` (viz [validator](http://id.loc.gov/vocabulary/preservation/eventRelatedAgentRole/val)⁵¹).

CZDAX-PMP0316: Validace MUSÍ probíhat nad jedním nebo více datovými soubory (případně celou reprezentací), které jsou kontrolovány. Odkaz je realizován pomocí role `sou` (viz [source](http://id.loc.gov/vocabulary/preservation/eventRelatedObjectRole/sou)⁵², URI: <http://id.loc.gov/vocabulary/preservation/eventRelatedObjectRole/sou>) s uvedením příslušného identifikátoru.

2.8 Archivní popis

Popisná metadata archiválií v AIP jsou několika typů, které se odlišují způsobem vzniku, svým významem a následným zpracováním. V rámci předání AIP mezi DA nebo mezi DA a SW pro zpracování archiválií je potřebné definovat předávané typy popisných metadat.

Rozeznáváme následující typy popisných metadat archiválií:

Popis od původce

Popisná metadata předávaná původcem při přejímce do digitálního archivu, která jsou součástí SIP.

⁴⁶ [https://id.loc.gov/vocabulary/preservation/eventRelatedObjectRole/sou.html](http://id.loc.gov/vocabulary/preservation/eventRelatedObjectRole/sou.html)

⁴⁷ [https://id.loc.gov/vocabulary/preservation/eventType/for.html](http://id.loc.gov/vocabulary/preservation/eventType/for.html)

⁴⁸ [https://id.loc.gov/vocabulary/preservation/eventRelatedAgentRole/val.html](http://id.loc.gov/vocabulary/preservation/eventRelatedAgentRole/val.html)

⁴⁹ [https://id.loc.gov/vocabulary/preservation/eventRelatedObjectRole/sou.html](http://id.loc.gov/vocabulary/preservation/eventRelatedObjectRole/sou.html)

⁵⁰ [https://id.loc.gov/vocabulary/preservation/eventType/for.html](http://id.loc.gov/vocabulary/preservation/eventType/for.html)

⁵¹ [https://id.loc.gov/vocabulary/preservation/eventRelatedAgentRole/val.html](http://id.loc.gov/vocabulary/preservation/eventRelatedAgentRole/val.html)

⁵² [https://id.loc.gov/vocabulary/preservation/eventRelatedObjectRole/sou.html](http://id.loc.gov/vocabulary/preservation/eventRelatedObjectRole/sou.html)

Inherentní popis

Popisná metadata vycházející primárně z dat v digitálním archivu, metadat od původce, doplňujícího archivního popisu v rámci přejímky nebo při následných změnách AIP.

Kontextuální popis

Popisná metadata „archivního popisu“ vytvořená při zpracování archiválií archiváři v software pro zpracování archiválií.

CZDAX-PAD0001: Inherentní i kontextuální popis MUSÍ být zapsán ve formátu EAD dle specifikace *Profil EAD pro ČR*.

2.8.1 Popis od původce

Popisem od původce rozumíme *popisná metadata* předávaná původcem při přejímce do DA, která jsou součástí SIP. Příkladem je XML dle NSESSS pro data předávaná ze systémů spisových služeb. Tato data jsou přímo předmětem *dlouhodobého uchovávání*.

Z pohledu uchovávání archiválií je na tato data nahlíženo jako na datové komponenty AIP, ačkoli mají charakter *popisných metadat*. V balíčku AIP je na tato data standardně odkazováno z kořenového souboru METS.xml (**<fileSec>**). V případě AIPu s daty *ze spisové služby* je povinné uvedení původních metadat i v *logické strukturální mapě*.

Při zpracování archivního popisu v *software pro zpracování* archiválií nejsou tato data systémově (automatizovaně) využívána z pohledu vytěžení popisných informací o uchovávaných datových komponentách. Je možné si prohlížet jejich obsah, obdobně jako jiných datových komponent.

2.8.2 Inherentní popis

Popisná metadata vycházející primárně z vlastních dat a metadat původce (*popis od původce*) předaných v rámci přejímky do DA, případně doplněná v průběhu přejímky přejímajícím archivem nebo v důsledku následných změn obsahu AIP, se nazývají inherentní. Tato popisná metadata jsou obrazem přejímaných a uchovávaných dat v AIP. Typicky vznikají při přejímce od původce, případné změny mohou vznikat při následných změnách obsahu AIP (skartace, delimitace, ...). Inherentní popisná metadata mohou být obohacena o popis vzniklý při přejímce, mohou být velmi podrobná a mohou obsahovat popis např. až na úroveň datové komponenty, a to včetně informací o souvisejících osobách apod. (schvalovatel, odesílatel, příjemce...). Pro vybrané typy archiválií je definován způsob vzniku inherentního popisu z dat předaných původcem, příkladem jsou systémy spisové služby, viz *Inherentní archivní popis*.

Z pohledu *dlouhodobého uchovávání* archiválií je na ně nahlíženo jako na popisná metadata. V balíčku AIP je na tato data standardně odkazováno z kořenového souboru METS.xml (**<dmdSec>**). Inherentní popis je nepovinný s výjimkou dat přejímaných ze systémů spisové služby, kdy je jejich uchování povinné. Inherentní popis je uložen ve formátu *EAD 3*, specializovaná varianta *Profilu pro ČR* pro inherentní popis a nezpracované archiválie.

Při zpracování archivního popisu v *software pro zpracování* archiválií mohou být tato původní metadata automatizovaně využita pro tvorbu *kontextuálního popisu* v plném či jen částečném rozsahu.

CZDAX-PAD0201: Inherentní archivní popis, resp. jednotky, které ho tvoří, MUSÍ být zapsány současně v *logické strukturální mapě*. Vazba je realizována pomocí sjednocené hodnoty identifikátorů, uváděním shodného typu úrovně a popisu úrovně.

CZDAX-PAD0202: Hodnota typu úrovně zapsaná v inherentním popisu v atributu **c/@otherlevel** MUSÍ být shodná s hodnotou v atributu **div/@TYPE** uvedenou v *logické strukturální mapě* v příslušném elementu a odpovídajícím záznamu dle shodného identifikátoru.

CZDAX-PAD0203: Každá úroveň inherentního popisu MUSÍ mít uveden identifikátor v atributu `c/@id`. Hodnota tohoto identifikátoru MUSÍ být shodná s hodnotou atributu `div/@ID` odpovídající úrovni v *logické strukturální mapě*.

CZDAX-PAD0204: Každá komponenta (fyzický soubor) tvořící danou úroveň inherentního popisu MUSÍ být zapsána jako *Odkaz na část digitálního objektu*⁵³. V atributu `dao/@entityref` MUSÍ být uveden identifikátor shodný s odpovídajícím záznamem v *logické strukturální mapě* v atributu `div/fptr/@FILEID`.

2.8.3 Kontextuální popis

Popisná metadata „archivního popisu“ vznikají při zpracování archiválií archiváři v software pro zpracování archiválií. Tato popisná metadata jsou obrazem archivního zpracování a mohou se v čase měnit dle způsobu a podrobnosti zpracování archiválií.

Z pohledu dlouhodobého uchovávání archiválií je na ně nahlíženo jako na popisná metadata. V balíčku AIP je na tato data standardně odkazováno z kořenového souboru METS .xml (`<dmdSec>`). Kontextuální popis je uložen ve formátu *EADv3/Profil pro ČR* pro zpracované archiválie. Relevantní kontextuální popis by měl být po svém dokončení zapsán do příslušného archivního balíčku archiválií.

Kontextuální popis vzniká zpracováním archivního popisu v software pro zpracování archiválií. Pokud existuje inherentní popis, je typicky východiskem pro kontextuální popis. Rozsah a míra převzetí do archivního popisu nejsou v současnosti pevně definovány. Fakticky jsou tyto popisy na sobě nezávislé a mohou se lišit dle potřeby archivního zpracování.

Vytvářený kontextuální archivní popis se může týkat celého balíčku nebo jeho části. Je možné se odkazovat na jednotlivé fyzické komponenty (soubory) nebo na intelektuální entity v podobě záznamů v logické strukturální mapě. Archiválie uchované v balíčku lze považovat za technicky zpracované, pokud z kontextuálního popisu existuje odkaz na celý balíček nebo všechny datové části, které ho utvářejí.

CZDAX-PAD0301: Dokončený kontextuální popis MUSÍ být uložen zpět do digitálního archivu k danému balíčku. Ukládá se vždy relevantní část hierarchického popisu, a to tak, aby zahrnovala všechny části balíčku.

CZDAX-PAD0302: Uložený kontextuální popis MUSÍ být úplný a samonosný. Tím se rozumí uvedení všech vyšších (nadřazených) jednotek popisu až ke kořeni archivního souboru, uvedení souvisejících archivních entit a případně jiných propojených záznamů. Takto uložený popis bude možné samostatně interpretovat a případně ho plně opětovně načíst do aplikace pro zpracování a realizovat jeho budoucí úpravy.

CZDAX-PAD0303: Pokud je archivní popis v aktuální podobě součástí archivní pomůcky, MĚLO BY číslo této archivní pomůcky být uvedeno v úvodní sekci daného kontextuálního popisu.

Propojování s balíčkem

Kontextuální popis umožňuje provázat archivní popis s jednotlivými součástmi balíčku, případně s balíčkem jako celkem. V kontextuálním popisu jsou všechna propojení do balíčku realizována jako odkaz na digitální objekt, viz *Digitalizáty a digitální archiválie*⁵⁴.

V rámci kontextuálního popisu lze realizovat několik typů propojení:

- odkaz na celý balíček
- odkaz na úplné logické seskupení/úroveň - včetně podřízených úrovní

⁵³ <https://frnk.lightcomp.cz/download/tacrda/ead/dao.html#odkaz-na-cast-digitalniho-objektu>

⁵⁴ <https://frnk.lightcomp.cz/download/tacrda/ead/dao.html>

- odkaz na vybrané logické seskupení/úroveň - bez podřízených úrovní
- odkaz na soubor v balíčku a jeho případné následníky
- odkaz na právě jeden konkrétní soubor

CZDAX-PAD0304: Pokud je v rámci kontextuálního popisu popsán celý balíček, MUSÍ na něj být odkazováno pomocí elementu `<dao>` s uvedením atributu `dao/@identifier="_THIS"`. Atributy `dao/@entityref` ani `dao/@coverage` NESMÍ být nastaveny.

Výpis 22: Příklad popisu celého balíčku

```
<ead:did>
  <ead:unittitle>Zápisy z roku 1997</ead:unittitle>
  <ead:dao daotype="borndigital"
    identifier="edbbb43e-b574-4a8e-9311-5bbc1c5d85fc">
  </ead:dao>
</ead:did>
```

CZDAX-PAD0305: Pokud je v kontextuálním popisu zachycena část balíčku, MUSÍ být na ni odkazováno v souladu s definicí: *Odkaz na část digitálního objektu*⁵⁵, tj. MUSÍ být nastaveny atributy `dao/@entityref` a `dao/@coverage`.

Výpis 23: Příklad odkazu na spis v AIPu

```
<ead:did>
  <ead:unittitle>Spis XY</ead:unittitle>
  <ead:dao daotype="borndigital"
    entityref="uuid-bc660752-fbac-40f4-b683-51bab6d31826"
    coverage="whole">
  </ead:dao>
</ead:did>
```

CZDAX-PAD0306: Pokud je odkazováno přímo na jednotlivý soubor, MUSÍ být v závislosti na jeho povaze správně nastavena hodnota atributu `dao/@daotype`. V případě digitální archiválie na hodnotu `borndigital`, v případě digitalizátu na hodnotu `derived`.

⁵⁵ <https://frnk.lightcomp.cz/download/tacrda/ead/dao.html#odkaz-na-cast-digitalniho-objektu>

Data ze spisové služby

Data ze spisové služby jsou ve skartačním řízení přebírána od původce k trvalému uložení a stávají se z nich archiválie. Jedná se o významnou množinu archiválií, která disponuje zásadním oborovým standardem v podobě *NSESSS*. Způsob uložení těchto dat ve výměnném balíčku je podrobněji definován v této kapitole.

Data ze systémů elektronické spisové služby mají definován samostatný typ informačního obsahu (*Začlenění do balíčku*) a určen způsob uchovávání původního převzatého SIPu. Dále je popsán způsob vytváření logické strukturální mapy (*Logická strukturální mapa*), a minimální způsob *dlouhodobého uchovávání* a přenosu metadat předaných původcem (*popis od původce*) formou *inherentního archivního popisu* (*Inherentní archivní popis*).

3.1 Standardy a specifikace

Soupis obsahuje související standardy a technické specifikace, které jsou východiskem pro tuto část standardu, jsou jím dále rozvíjeny či jiným způsobem s ním souvisí.

3.1.1 Národní standard pro elektronické systémy spisové služby

Standard definuje způsob zápisu metadat a dat do SIP balíčků při předávání dat ze systému elektronické spisové služby do příslušného archivu.

Odkaz na stránku specifikace: <https://www.mvcr.cz/clanek/narodni-standard-pro-elektronicke-systemy-spisove-sluzby.aspx>

NSESSS, verze 3.0 (2017)

Verze 3.0 byla vydána v roce 2017.

Ke stažení: `nsesss.xsd`

Odkaz na stránky se specifikací (Rok 2017, Oznámení Ministerstva vnitra, kterým se zveřejňuje národní standard pro elektronické systémy spisové služby): <https://www.mvcr.cz/clanek/vestnik-ministerstva-vnitra-vestnik-ministerstva-vnitra.aspx>

NSESSS, verze 4.0 (2023)

Verze 4.0 byla vydána v roce 2023.

Ke stažení:

- `nsesss.xsd`
- `nsesss-common.xsd`

3.2 Začlenění do balíčku

Pokud balíček obsahuje tento typ dat, musí být přenášena dále uvedeným způsobem.

3.2.1 Specifická pole v E-ARK:CSIP

CZDAX-SZB0101: Pro začlenění dat ze spisové služby do balíčku MUSÍ mít následující obecně definovaná pole konkrétní uvedené hodnoty dle tabulky.

Tabulka 1: Hodnoty vybraných polí v METS.xml

Název elementu	Cesta v METS	Hodnota
<i>Content Category</i>	<code>mets/@TYPE</code>	Dataset
<i>Content Information Type Specification</i>	<code>mets/@csip:CONTENTINFORMATIONTYPE</code>	OTHER
<i>Other Content Information Type Specification</i>	<code>mets[@csip:CONTENTINFORMATIONTYPE='OTHER'] NSESSS @csip:OTHERCONTENTINFORMATIONTYPE</code>	

3.2.2 Původní metadata ze SIPu

Původní metadata, která byla předána při převjímce SIPu dle *Národní standard pro elektronické systémy spisové služby*, jsou považována za speciální data. Je na ně odkazováno z kořenového souboru `METS.xml` dle definice *Odkazy na soubory (element <fileSec>)* a z *logické strukturální mapy* z úrovně základní entity.

CZDAX-SZB0201: Původní metadata předaná v rámci balíčku dle *Národní standard pro elektronické systémy spisové služby* MUSÍ být uchována formou samostatného souboru v datové části balíčku. Soubor s původními metadaty BY MĚL mít zachováno původní pojmenování `mets.xml` ze vstupního SIP balíčku.

CZDAX-SZB0202: Původní metadata předaná v rámci balíčku dle *Národní standard pro elektronické systémy spisové služby* MUSÍ mít svůj obraz v logické strukturální mapě a samostatném inherentním popisu dle definic:

- *Logická strukturální mapa*
- *Inherentní archivní popis*

3.2.3 Začlenění zdrojového SIPu

Data předaná ze systému elektronické spisové služby mají podobu SIP balíčků, které svou granularitou a vnitřní strukturou přímo odpovídají datům uchovávaným v těchto systémech. Tuto předanou podobu je vhodné uchovat jako celek, resp. v rámci výměnného balíčku pracovat vždy s touto ucelenou původní podobou. Při delimitaci takto předaných dat je nutné je vždy předávat jako jeden vnitřně propojený celek.

V případě potřeby předání pouze vybraných komponent či jiných částí tvořících balíček se již nejedná o předání dat tohoto typu. Tyto komponenty nebo části musí být předány formou *volných souborů*.

CZDAX-SZB0301: Všechna data tvořící předaný balíček v rámci skartačního řízení MUSÍ být předána v rámci jedné výchozí reprezentace *submission*.

CZDAX-SZB0302: Pojmenování jednotlivých souborů tvořících datovou část balíčku BY MĚLO být zachováno a mít co možná nejbližší podobu odpovídající původním předaným SIP balíčkům dle *Národní standard pro elektronické systémy spisové služby*.

3.3 Logická strukturální mapa

Logická strukturální mapa umožňuje zachytit původní hierarchickou strukturu předané archiválie, resp. její začlenění do spisového plánu původce, jednotlivé věcné skupiny a zařazení základní entity do této struktury. Předaná metadata ze systémů spisové služby mají obraz v inherentním popisu a současně také v logické strukturální mapě. Ta musí vždy obsahovat kompletní původní strukturu a může být v čase případně rozšířena o odkazy na další významné části balíčku.

CZDAX-SLM0001: Logická strukturální mapa MUSÍ obsahovat minimálně základní entitu z původního SIPu, všechny nadřazené úrovně až po úroveň spisového plánu včetně, a také všechny komponenty tvořící datový obsah balíčku.

CZDAX-SLM0002: Logická strukturální mapa MŮŽE obsahovat další záznamy nad rámec povinně přebíraných dle pravidla *CZDAX-SLM0001*, v souladu s pravidlem *CZDAX-PMT0702*.

3.3.1 Hierarchie jednotek popisu

V *inherentním popisu* je nutné mít možnost zachytit úroveň popisu v souladu se zdrojovými daty ze systému spisové služby. Jedná se o typy úrovní, které jsou přímo definovány v rámci *NSESSS*.

CZDAX-SLM0101: V inherentním popisu a odpovídajících záznamech v logické strukturální mapě MO-HOU být použity jiné typy úrovní nad rámec definovaných v ZP. Pro typy úrovní dle *NSESSS* MUSÍ být hodnoty atributu `structMap//div/@TYPE` dle následující tabulky.

Tabulka možných typů úrovní:

Úroveň popisu	<code>structMap//div/@TYPE</code>
spisový plán	<code>spisplan</code>
věcná skupina	<code>vecnaskp</code>
dokument	<code>dokument</code>
spis	<code>spis</code>
komponenta	<code>komponenta</code>
verze komponenty	<code>verkomponenty</code>
typový spis	<code>typspis</code>
díl typového spisu	<code>dil</code>

CZDAX-SLM0102: Při užití jiných typů úrovní MUSÍ být dodržena hierarchie dle zdrojových dat z *NSESSS* a odpovídat logice dat tam uložených. Nejvýše se uvádí spisový plán, pod ním věcné skupiny, spisy a dokumenty.

Poznámka

V logické strukturální mapě se uvádí na nejvyšší úrovni informace o spisovém plánu, nikoliv o balíčku jako v inherentním popisu. Toto je jediná odlišnost v těchto hierarchiích.

3.4 Inherentní archivní popis

Inherentní archivní popis vzniká primárně z původních metadat předaných původcem ve formátu dle *Národní standard pro elektronické systémy spisové služby*, případně je doplněn archivním popisem vzniklým při převěze. Způsob mapování původního popisu dle *Národní standard pro elektronické systémy spisové služby* na inherentní archivní popis v souladu s metodikou *Profil EAD pro ČR* je popsán dále.

V jednom balíčku může být:

- *dokument*
- *spis*, který je tvořen sadou dokumentů
- *díl typového spisu*, který je níže tvořen součástmi, spisy a dokumenty

a případně související entity připojené pomocí pevných křížových odkazů.

Tento popis stanovuje pravidla pro vznik inherentního popisu pro data dle *NSESSS, verze 3.0 (2017)* a *NSESSS, verze 4.0 (2023)*.

CZDAX-SAD0001: Inherentní popis v případě dat ze systémů elektronické spisové služby dle *NSESSS, verze 3.0 (2017)* a *NSESSS, verze 4.0 (2023)* MUSÍ obsahovat povinné části definované v tomto dokumentu.

CZDAX-SAD0002: Inherentní popis MŮŽE být bohatší o doplňující informace vzniklé při převěze či na základě rozšíření rozsahu přebíraných dat. Formát inherentního popisu MUSÍ odpovídat *Profil EAD pro ČR*.

3.4.1 Hierarchie

Entity a komponenty uložené v informačním balíčku NSESSS jsou v EADu zařazeny do hierarchie. Počátkem hierarchie je nejvyšší věcná skupina. Ta obsahuje odkaz na spisový plán. Podřízené jsou jednotlivé nižší věcné skupiny, entity (*typový spis*, případně jeho *součásti*, dále *spis*, *dokument*), a nejnižší jsou v hierarchii umístěny *komponenty*. Každá komponenta tvoří samostatnou jednotku popisu.

Hierarchie vzniká na základě informací o mateřských entitách, v nichž je základní entita zařazena.

- V případě dokumentu (**<Dokument>**) se jedná o podřízený element **EvidencniUdaje/Trideni/MaterskeEntity**, což je metadatový kontejner pro mateřské entity dokumentu.
- V případě spisu (**<Spis>**) se jedná o podřízený element **EvidencniUdaje/Trideni/MaterskaEntita**, což je metadatový kontejner pro mateřské entity spisu.
- V případě dílu (**<Dil>**) se jedná o podřízený element **EvidencniUdaje/Trideni/MaterskaEntita**. Mateřská entita (**<TypovySpis>**) je uvedena dále v podřízených elementech **Soucast/Trideni/MaterskaEntita**. Následně pro typové spisy (**<TypovySpis>**) se jedná o podřízený element **EvidencniUdaje/Trideni/MaterskaEntita**.

Tabulka možných typů úrovní:

Úroveň popisu	Ead V3, atribut <code>@otherlevel</code> ⁵⁶
<i>spisový plán</i>	spisplan
<i>věcná skupina</i>	vecnaskp
<i>dokument</i>	dokument
<i>spis</i>	spis
<i>komponenta</i>	komponenta
<i>verze komponenty</i>	verkomponenty
<i>typový spis</i>	typspis
<i>součást</i>	soucast

CZDAX-SAD0101: Ze zdrojových metadat od původce (`met.s.xml`) MUSÍ být převzaty do inherentního popisu všechny úrovně určující zařazení základní entity do spisového plánu, tj. všechny věcné skupiny, základní entita a všechny nižší entity tvořící tuto základní entitu až do úrovně komponent (včetně).

CZDAX-SAD0102: Ze zdrojových metadat od původce (`met.s.xml`) MUSÍ být převzata informace o spisovém plánu a zapsána do příslušného elementu.

3.4.2 Entita

Definice převodu společných částí entit (typ `<xs:group name="tEntita">` v XSD) používaný v elementech:

- **VecnaSkupina/EvidencniUdaje** u *věcné skupiny*
- **TypovySpis/EvidencniUdaje** u *typového spisu*
- **Dil/EvidencniUdaje** u *dílu*
- **Spis/EvidencniUdaje** u *spisu*
- **Dokument/EvidencniUdaje** u *dokumentu* (samostatný i pod spisem)
- **Soucast/EvidencniUdaje** u *součástí* tvořící typový spis

Způsob zpracování podřízených elementů je zachycen v tabulce.

Element	Způsob zpracování
<Identifikace>	viz <i>Identifikace entity</i>
<Popis>	viz <i>Popis entity</i>
<Souvislosti>	viz <i>Souvislosti</i>
<Pristupnost>	viz <i>Přístupnost entity</i>
<Poznamky>	není určeno
<JineUdaje>	není určeno

Identifikace entity

Identifikace entity je tvořena dvojicí hodnot zdroj identifikátoru a vlastní hodnota identifikátoru.

⁵⁶ <https://www.loc.gov/ead/EAD3taglib/EAD3.html#attr-otherlevel>

Výpis 1: Příklad - identifikace entity

```
<nsesss:EvidencniUdaje>
  <nsesss:Identifikace>
    <nsesss:Identifikator zdroj="Gordic.Ginis.MP12.X">MP12P00BTZ3Z</
    ↪nsesss:Identifikator>
  </nsesss:Identifikace>
  ...
</nsesss:EvidencniUdaje>
```

Způsob užití, jednoznačnost a účel užití těchto hodnot není definován.

CZDAX-SAD0201: Každá hodnota identifikátoru MUSÍ být uložena do samostatného **PP Jiná označení**⁵⁷. Pro uložení technických identifikátorů BY MĚLA být použita konstanta ZDROJ_ID v atributu **unitid**/**@localtype**.

CZDAX-SAD0202: Pokud je znám přesný význam hodnoty identifikátoru, MĚL BY být vyznačen uvedením přesnější kombinace hodnot atributů **unitid**/**@localtype** a **unitid**/**@label** v souladu s definicí **PP Jiná označení**⁵⁸.

CZDAX-SAD0203: Hodnota MUSÍ být v elementu **<unitid>** uložena buď jako kombinace **<zdroj>**:**<hodnota>** (části jsou odděleny znakem dvojtečka bez mezer) nebo jen jako samostatná **<hodnota>** (jen v případě, kdy atribut zdroje nenese významnou hodnotu).

Výpis 2: Příklad - uložení identifikace entity

```
<unitid localtype="ZDROJ_ID"
  label="identifikátor ve zdrojovém systému">Gordic.Ginis.MP12.
    ↪X:MP12P00BTZ3Z</unitid>
```

Popis entity

Popis entity obsahuje uživatelsky čitelný popis, například název *věcné skupiny*, spisu či dokumentu.

Výpis 3: Příklad - popis entity entity

```
<nsesss:Popis>
  <nsesss:Nazev>Název dokumentu, věc-doručený dokument</
  ↪nsesss:Nazev>
</nsesss:Popis>
```

Element **<Popis>** vždy obsahuje název entity, volitelně potom doplňující komentář a seznam klíčových slov.

⁵⁷ <https://stands.nacr.cz/ead/current/prvky-popisu/jina-ozn.html>

⁵⁸ <https://stands.nacr.cz/ead/current/prvky-popisu/jina-ozn.html>

Tabulka 2: Popis entity

ID	Název, umístění a popis	Kardinalita a úroveň
CZDAX-SAD0204	Název nsesss:Nazev	1..1 MUSÍ se zapsat do PP Obsah ⁵⁹
CZDAX-SAD0205	Komentář, poznámka nsesss:Komentar	0..1 MŮŽE se zapsat do PP Veřejná poznámka ⁶⁰
CZDAX-SAD0206	Klíčová slova nsesss:KlicovaSlova / nsesss:KlicoveSlovo Uvede se jako slabá entita s rolí <i>související entita</i> .	0..n MUSÍ se zapsat do PP Role entit/Slabé entity ⁶¹

Souvislosti

V elementech **nsesss:Souvislosti** / **nsesss:KrizovyOdkaz** křížový odkaz jsou uloženy informace o souvisejících dokumentech. Povinně se zpracovávají pevné křížové odkazy. Jedná se o situaci, kdy dané základní entitě může být připojena jedna nebo několik dalších entit. Tyto entity jsou vždy společně uloženy v jednom balíčku. Každé takovéto propojení se uloží jako odkaz mezi příslušnými jednotkami popisu.

CZDAX-SAD0207: Každý pevný křížový odkaz zapsaný v elementech **nsesss:Souvislosti** / **nsesss:KrizovyOdkaz** [**pevný**="ano"] MUSÍ být převzat do inherentního popisu formou odkazu/vazby na propojenou entitu, viz PP Odkazy - Vlastní JP⁶².

Přístupnost entity

Přístupnost entity je popsána ve volitelném elementu **<Pristupnost>**. Pokud element existuje, je potřebné zachycení jeho obsahu a možnost zobrazení zaznamenané informace při zpracování entity. Informace a podrobnost informací může být v jednotlivých systémech a uchovávaných balíčcích velmi odlišná. Uvedené skutečnosti je zapotřebí zaznamenat ve vhodné podobě do PP Podmínky přístupu, práva k jednotce popisu a její reprodukci⁶³.

CZDAX-SAD0208: Informace o přístupnosti entity zapsané v **<Pristupnost>** MUSÍ být zachyceny v PP Podmínky přístupu, práva k jednotce popisu a její reprodukci⁶⁴. Minimálně BY MĚL obsahovat názvy bezpečnostních kategorií (**BezpecnostniKategorie** / **Nazev**) oddělených čárkou. Pokud je vyplněn element **<JineOmezeni>**, tak se přidá za stávající hodnotu oddělenou čárkou.

⁵⁹ <https://stands.nacr.cz/ead/current/prvky-popisu/obsah.html>

⁶⁰ <https://stands.nacr.cz/ead/current/prvky-popisu/poznámka-verejna.html>

⁶¹ <https://frnk.lightcomp.cz/download/tacrda/ead/prist-body/role-entit.html#slabe-entity>

⁶² <https://frnk.lightcomp.cz/download/tacrda/ead/prvky-popisu/odkazy.html#souvisejici-vlastni-jp>

⁶³ <https://stands.nacr.cz/ead/current/prvky-popisu/podm-pristupu.html>

⁶⁴ <https://stands.nacr.cz/ead/current/prvky-popisu/podm-pristupu.html>

3.4.3 Evidence spisů a dokumentů

Popis zpracování sady společných elementů pro evidenci *spisů* nebo *dokumentů*.

Tabulka 3: Evidence spisů a dokumentů

ID	Název, umístění a popis	Kardinalita a úroveň
CZDAX-SAD0301	Evidenční znak spisu nebo dokumentu nsesss:EvidencniCislo Pro dokumenty se zapíše jako číslo jednací, pro spisy jako spisová značka.	0..1 MUSÍ se zapsat do PP Jiná označení ⁶⁵
CZDAX-SAD0302	Pořadové číslo spisu nebo dokumentu v daném časovém období nsesss:PoradoveCislo Zapíše se jako <i>původní pořadové číslo (dle období)</i> .	0..1 MUSÍ se zapsat do PP Jiná označení ⁶⁶
CZDAX-SAD0303	Časový údaj o počátku a konci evidenčního období nsesss:UrceneCasoveObdobi Lze využít při určování datace dokumentu či spisu.	1..1 viz <i>Datace</i>
CZDAX-SAD0304	Název evidence dokumentů nsesss:NazevEvidenceDokumentu Obvykle se nezpracovává.	1..1 MŮŽE se zpracovat dle potřeb formou PP Dějiny jednotky popisu ⁶⁷

3.4.4 Zatřídění entity

Informace o zatřídění entity jsou uloženy v elementu **<Trideni>**. Element obsahuje jednoduchý a plně určený spisový znak, odůvodnění případné změny zatřídění. Element je dále specializován pro informace o zatřídění jednotlivých typů entit. Z hlediska zpracování dokumentů může být významný plně určený spisový znak a případně informace o změně zatřídění. Zatřídění je možné uvést u všech typů entit. Má smysl ho uvádět jen tehdy, pokud je zatřídění odlišné od zatřídění nadřazené entity.

⁶⁵ <https://stands.nacr.cz/ead/current/prvky-popisu/jina-ozn.html>

⁶⁶ <https://stands.nacr.cz/ead/current/prvky-popisu/jina-ozn.html>

⁶⁷ <https://stands.nacr.cz/ead/current/prvky-popisu/dejiny.html>

Tabulka 4: Zatřídění entity

ID	Název, umístění a popis	Kardinalita a úroveň
CZDAX- -SAD0401	Jednoduchý spisový znak <code>nsesss:JednoduchySpisovyZnak</code> Obvykle se nezpracovává.	1..1 MŮŽE se zpracovat do PP Jiná označení ⁶⁸
CZDAX- -SAD0402	Plně určený spisový znak je označení v hierarchii spisového plánu <code>nsesss:PlneUrcenySpisovyZnak</code> Zapisuje se jako identifikátor typu Ukládací znak / spisový znak. Zapisuje se jen, pokud je odlišné od rodiče.	1..1 MUSÍ se zapsat do PP Jiná označení ⁶⁹
CZDAX- -SAD0403	Odůvodnění <code>nsesss:Oduvodneni</code> Obvykle se nezpracovává.	0..1 MŮŽE se zpracovat do vhodného PP

Výpis 4: Příklad zatřídění dokumentu ve zdrojových datech

```
<nsesss:Trideni>
  <nsesss:JednoduchySpisovyZnak>4</nsesss:JednoduchySpisovyZnak>
  <nsesss:PlneUrcenySpisovyZnak>44.4</nsesss:PlneUrcenySpisovyZnak>
  <nsesss:MaterskeEntity>...</nsesss:MaterskeEntity>
</nsesss:Trideni>
```

3.4.5 Vyřízení entity

Sada elementů pro evidenci údajů o vyřízení a uzavření entity. Uvádí se v elementu **<Vyřízení>**.

Tabulka 5: Vyřízení entity

ID	Název, umístění a popis	Kardinalita a úroveň
CZDAX- -SAD0501	Datum vyřízení <code>nsesss:Datum</code>	1..1 MUSÍ, viz: <i>Datace</i> (část do)

continues on next page

⁶⁸ <https://stands.nacr.cz/ead/current/prvky-popisu/jina-ozn.html>

⁶⁹ <https://stands.nacr.cz/ead/current/prvky-popisu/jina-ozn.html>

Tabulka 5 – pokračujte na předchozí stránce

ID	Název, umístění a popis	Kardinalita a úroveň
CZDAX-SAD0502	Způsob vyřízení nsesss:Zpusob	0..1 MŮŽE, např: PP Veřejná poznámka ⁷⁰
CZDAX-SAD0503	Jiný způsob vyřízení nsesss:ObsahVyrizeni	0..1 MŮŽE, např: PP Veřejná poznámka ⁷¹
CZDAX-SAD0504	Odůvodnění jiného způsobu vyřízení nsesss:Oduvodneni	0..1 MŮŽE, např: PP Veřejná poznámka ⁷²
CZDAX-SAD0505	Fyzická osoba pověřená vyřízením nsesss:Zpracovatel/ Subjekt	1..n MUSÍ, viz <i>Interní subjekt</i> v roli Zpracovatel
CZDAX-SAD0506	Fyzická osoba spolupracující na vyřízení nsesss:Konzultant/ nsesss:Subjekt	0..n MŮŽE, formou vhodného PP
CZDAX-SAD0507	Proces schválení (osoba a datum) nsesss:Schvalovani/ nsesss:Schvaleni	0..n MŮŽE, formou vhodného PP
CZDAX-SAD0508	Odkaz na vyřizující dokument nsesss:OdkazVyrizujiciDokument	0..1 obvykle se nezpracovává
CZDAX-SAD0509	Odkaz na vyřizovaný dokument nsesss:OdkazVyrizovanyDokument	0..1 obvykle se nezpracovává
CZDAX-SAD0510	Datum odeslání nsesss:DatumOdeslani	0..1 MŮŽE, PP Jiná data ⁷³ s vhodnou specifikací

continues on next page

Tabulka 5 – pokračujte na předchozí stránce

ID	Název, umístění a popis	Kardinalita a úroveň
CZDAX-SAD0511	Odeslané množství nsesss:OdeslaneMnozstvi	0..1 obvykle se nezpracovává
CZDAX-SAD0512	Příjemce nsesss:Prijemce/nsesss:Subjekt	0..n MUSÍ, viz <i>Externí subjekt</i> v roli Příjemce

3.4.6 Subjekty

Subjekty reprezentují právnické či fyzické osoby, a to ve vztahu k dané entitě. Informace o subjektech se do inherentního popisu přebírají obvykle formou **PP Role entit/Slabé entity**⁷⁴. V případě úplné identifikace entity oproti autoritnímu systému (např. CAM) je možné vytvořit plnohodnotný záznam entity.

CZDAX-SAD0601: Přesný způsob a rozsah vytvoření zápisu entity MUSÍ být vždy dostatečně popsán a definován.

Dále je popsán doporučený způsob řešení pro jednotlivé typy subjektů.

Interní subjekt

Interní subjekt je využíván například v elementu **<Zpracovatel>**, viz *CZDAX-SAD0505*.

CZDAX-SAD0602: Interní subjekt je dvojice provázaných entit, a to organizace a fyzické osoby v ní působící. Pro obě tyto entity MUSÍ být založeny samostatné záznamy.

Element	Způsob zpracování
<IdentifikatorOrganizace>	<i>Zápis organizace</i>
<NazevOrganizace>	<i>Zápis organizace</i>
<IdentifikatorFyzickeOsoby>	<i>Zápis osoby</i>
<NazevFyzickeOsoby>	<i>Zápis osoby</i>
<OrganizacniUtvar>	<i>Zápis organizace</i>
<PracovniPozice>	není určeno
<SidloOrganizace>	není určeno

Externí subjekt

Externí subjekt je využíván například v elementu **<Prijemce>**, viz *CZDAX-SAD0512*.

CZDAX-SAD0603: Externí subjekt je buď dvojice provázaných entit, a to organizace a fyzické osoby v ní působící, nebo jen fyzická osoba. V prvním případě MUSÍ být založeny samostatné záznamy pro obě entity.

⁷⁰ <https://stands.nacr.cz/ead/current/prvky-popisu/poznamka-verejna.html>

⁷¹ <https://stands.nacr.cz/ead/current/prvky-popisu/poznamka-verejna.html>

⁷² <https://stands.nacr.cz/ead/current/prvky-popisu/poznamka-verejna.html>

⁷³ <https://stands.nacr.cz/ead/current/rozsireny-popis/jina-datace.html>

⁷⁴ <https://frnk.lightcomp.cz/download/tacrd/ead/prist-body/role-entit.html#slabe-entity>

V druhém případě MUSÍ být založen jeden samostatný záznam.

Uvedení organizace a fyzické osoby:

Element	Způsob zpracování
<code><IdentifikatorOrganizace></code>	<i>Zápis organizace</i>
<code><NazevOrganizace></code>	<i>Zápis organizace</i>
<code><IdentifikatorFyzickeOsoby></code>	<i>Zápis osoby</i>
<code><NazevFyzickeOsoby></code>	<i>Zápis osoby</i>
<code><OrganizacniUtvar></code>	<i>Zápis organizace</i>
<code><PracovniPozice></code>	není určeno
<code><SidloOrganizace></code>	není určeno
<code><ElektronickyKontakt></code>	<i>Zápis organizace</i>

Uvedení jen fyzické osoby:

Element	Způsob zpracování
<code><IdentifikatorFyzickeOsoby></code>	<i>Zápis osoby</i>
<code><NazevFyzickeOsoby></code>	<i>Zápis osoby</i>
<code><PostovniAdresa></code>	<i>Zápis osoby</i>
<code><ElektronickyKontakt></code>	<i>Zápis osoby</i>

Zápis organizace

Organizace se v příslušné roli zapíše do **PP Role entit/Slabé entity**⁷⁵. Označení (v závislosti na dostupnosti hodnot) je tvořeno z: `<Název organizace>` (`<Identifikátor organizace>`; `<Organizační útvar>`).

Název organizace se uvede vždy na prvním místě. Další části se uvádí v závorce a jsou odděleny středníkem. V závorce se na prvním místě uvede identifikátor organizace, následuje organizační útvar. Identifikátor se uvádí ve formě: zdroj: hodnota.

Výpis 5: Příklad zpracovatele

```
<nse:ss:Zpracovatel>
  <nse:ss:Subjekt>
    <nse:ss:IdentifikatorOrganizace zdroj="IČ">8888888888</
↪nse:ss:IdentifikatorOrganizace>
    <nse:ss:NazevOrganizace>Fakulní nemocnice</
↪nse:ss:NazevOrganizace>
    <nse:ss:IdentifikatorFyzickeOsoby zdroj="ERMS">9999999999</
↪nse:ss:IdentifikatorFyzickeOsoby>
    <nse:ss:NazevFyzickeOsoby>Jan Purkyně</
↪nse:ss:NazevFyzickeOsoby>
    <nse:ss:OrganizacniUtvar>Odbor XY</nse:ss:OrganizacniUtvar>
    <nse:ss:PracovniPozice>referent</nse:ss:PracovniPozice>
    <nse:ss:SidloOrganizace>adresa</nse:ss:SidloOrganizace>
```

(continues on next page)

⁷⁵ <https://frnk.lightcomp.cz/download/tacrd/ead/prist-body/role-entit.html#slabe-entity>

(pokračujte na předchozí stránce)

```
</nse:sss:Subjekt>  
</nse:sss:Zpracovatel>
```

Výsledná podoba zápisu organizace: *Fakultní nemocnice (IČ: 888888888; Odbor XY)*

Zápis osoby

Osoba se v příslušné roli zapíše do **PP Role entit/Slabé entity**⁷⁶. Označení (v závislosti na dostupnosti hodnot) je tvořeno z: <Jméno> (<Identifikátor osoby>; <Elektronický kontakt>; <Poštovní adresa>).

Název fyzické osoby se uvede vždy na prvním místě. Další části se uvádí v závorce a jsou odděleny středníkem. V závorce se na prvním místě uvede identifikátor osoby. Identifikátor se uvádí ve formě: zdroj : hodnota.

Výsledná podoba zápisu fyzické osoby: *Jan Purkyně (ERMS: 999999999)*

3.4.7 Dokument

Dokument je základní entitou nebo je součástí *spisu*. Popsán je v elementu **<Dokument>**.

Tabulka 6: Entita dokument

ID	Název, umístění a popis	Kardinalita a úroveň
CZDAX- -SAD0701	Evidenční údaje dokumentu nse:sss:EvidencniUdaje	1..1 MUSÍ se zpracovat, viz <i>Evidenční údaje dokumentu</i>
CZDAX- -SAD0702	Komponenta nse:sss:Komponenty/ nse:sss:Komponenta	0..n MUSÍ se zpracovat, viz <i>Komponenta</i>

Evidenční údaje dokumentu

Evidenční údaje dokumentu jsou tvořeny společnou částí pro všechny entity (zpracování viz *Entita*). Dále následuje popis způsobu zpracování jednotlivých podřízených elementů specifických pro dokument.

⁷⁶ <https://frnk.lightcomp.cz/download/tacrda/ead/prist-body/role-entit.html#slabe-entity>

Tabulka 7: Evidenční údaje dokumentu

ID	Název, umístění a popis	Kardinalita a úroveň
CZDAX-SAD0703	Evidence nsesss:Evidence	0..1 viz <i>Evidence spisů a dokumentů</i>
CZDAX-SAD0704	Dokument, který neprošel evidencí nsesss:Neevidence	0..1 MŮŽE se zapsat do PP Veřejná poznámka ⁷⁷
CZDAX-SAD0705	Jazyk dokumentu nsesss:Jazyky/nsesss:Jazyk	0..n MŮŽE se zapsat do PP Veřejná poznámka ⁷⁸ nebo PP Jazyk ⁷⁹
CZDAX-SAD0706	Údaje o doručení dokumentu nsesss:Puvod/ nsesss:DorucenyDokument	0..1 viz <i>Doručený dokument</i>
CZDAX-SAD0707	Údaje o vlastním dokumentu nsesss:Puvod/ nsesss:VlastniDokument	0..1 viz <i>Vlastní dokument</i>
CZDAX-SAD0708	Zatřídění dokumentu nsesss:Trideni	1..1 viz <i>Zatřídění dokumentu</i>
CZDAX-SAD0709	Sada elementů o vyřízení a uzavření entity nsesss:Vyrizeni	0..1 viz <i>Vyřízení entity</i>
CZDAX-SAD0710	Údaje o skartačním režimu nsesss:Vyrazovani	1..1 obvykle se nezpracovává
CZDAX-SAD0711	Existence analogové části nsesss:Manipulace/ nsesss:AnalogovyDokument Zapíše se jen v případě existence analogové části.	1..1 MUSÍ se zapsat do PP Existence analogové části ⁸⁰

continues on next page

Tabulka 7 – pokračujte na předchozí stránce

ID	Název, umístění a popis	Kardinalita a úroveň
CZDAX- -SAD0712	Externí správce spisovny nsesss:Manipulace/ nsesss:SpravceSpisovny Zapisuje se jen v případě existence analogové části.	0..1 obvykle se nezpracovává
CZDAX- -SAD0713	Ukládací jednotka u analogových dokumentů nsesss:Manipulace/ nsesss:UkladaciJednotka	0..1 obvykle se nezpracovává
CZDAX- -SAD0714	Zaznamenání procesu redakce nebo konverze dokumentu nsesss:Prevod	0..1 obvykle se nezpracovává

Doručený dokument

Sada elementů pro evidenci údajů o doručení dokumentu.

Tabulka 8: Evidenční údaje doručeného dokumentu

ID	Název, umístění a popis	Kardinalita a úroveň
CZDAX- -SAD0715	Datum vytvoření dokumentu nsesss:DatumVytvoreni Případně lze zpracovat jako jiná datace.	0..1 obvykle se nezpracovává
CZDAX- -SAD0716	Autor nsesss:Autor/nsesss:Subjekt Při zpracování je nutné zvolit vhodnou roli.	0..n MŮŽE se zpracovat jako <i>Externí subjekt</i>
CZDAX- -SAD0717	Datum doručení nsesss:DatumDoruceni Případně lze zpracovat jako role entit.	1..1 MUSÍ se zpracovat v rámci <i>Datace</i>

continues on next page

⁷⁷ <https://stands.nacr.cz/ead/current/prvky-popisu/poznamka-verejna.html>

⁷⁸ <https://stands.nacr.cz/ead/current/prvky-popisu/poznamka-verejna.html>

⁷⁹ <https://stands.nacr.cz/ead/current/rozsireny-popis/jazyk.html>

⁸⁰ <https://frnk.lightcomp.cz/download/tacrd/ead/rozsireny-popis/forma-dochovani.html#existence-analogove-ci-digitalni-casti>

Tabulka 8 – pokračujte na předchozí stránce

ID	Název, umístění a popis	Kardinalita a úroveň
CZDAX- -SAD0718	Evidenční číslo odesílatele nsesss:OdesilateloEvidencniCislo Je nutné zvolit vhodný typ označení.	0..1 MŮŽE se zpracovat jako PP <i>Jiná označení</i> ⁸¹
CZDAX- -SAD0719	Množství u analogových archiválií nsesss:DoruceneMnozstvi	0..1 obvykle se nezpracovává
CZDAX- -SAD0720	Odesílatel nsesss:Odesilatel/nsesss:Subjekt Převede se jako role <i>odesílatel</i> .	1..1 MUSÍ se zpracovat, viz <i>Externí subjekt</i>

Vlastní dokument

Sada elementů pro evidenci údajů o vzniku vlastního dokumentu organizace.

Tabulka 9: Evidenční údaje vlastního dokumentu

ID	Název, umístění a popis	Kardinalita a úroveň
CZDAX- -SAD0721	Datum vytvoření dokumentu nsesss:DatumVytvoreni	1..1 MŮŽE se zpracovat jako jiná datace
CZDAX- -SAD0722	Množství u analogových archiválií nsesss:VytvoreneMnozstvi	0..1 obvykle se nezpracovává
CZDAX- -SAD0723	Autor nsesss:Autor/nsesss:Subjekt Při zpracování je nutné zvolit vhodnou roli.	0..n MŮŽE se zpracovat jako <i>Externí subjekt</i>

Zatřídění dokumentu

Zatřídění dokumentu je uvedeno v rámci elementu **<Trideni>** a tvoří ho sada elementů pro zatřídění dokumentu do hierarchie spisového plánu. Základem zatřídění je uvedení spisových znaků viz *Zatřídění entity*, kde je uveden i způsob zachycení v archivním popisu.

⁸¹ <https://stands.nacr.cz/ead/current/prvky-popisu/jina-ozn.html>

Další elementy tvořící zatřídění dokumentu:

Element	Způsob zpracování
<DruhDokumentu>	obvykle se nezpracovává
<MaterskeEntity>	viz <i>Věcná skupina</i>

3.4.8 Komponenta

Záznam popisující jednoznačně vymezený řetězec bitů tvořící *počítačový soubor*. Komponenta je součástí nadřazené entity *Dokument*. Na úrovni každé komponenty je uchována sada elementů popisující její pořadí, verzi a formu uchování.

Tabulka 10: Komponenta

ID	Název, umístění a popis	Kardinalita a úroveň
CZDAX-SAD0801	Evidenční údaje komponenty nsesss:EvidencniUdaje	1..1 MUSÍ se zpracovat, viz <i>Evidenční údaje komponenty</i>
CZDAX-SAD0802	Pořadové číslo komponenty v dokumentu ./@poradi	1..1 MUSÍ se zpracovat, viz <i>CZDAX-SAD0807</i> a <i>CZDAX-SAD0808</i>
CZDAX-SAD0803	Číselné uvedení verze komponenty ./@verze	1..1 MUSÍ se zpracovat, viz <i>CZDAX-SAD0807</i> a <i>CZDAX-SAD0808</i>
CZDAX-SAD0804	Charakteristika formální části dokumentu ./@druh Zapíše se do obsah/regist (pokud je neprázdný), případně jiného PP.	1..1 MUSÍ se zpracovat, viz PP <i>Obsah</i> ⁸²
CZDAX-SAD0805	Charakteristika verze komponenty ./@forma_uchovani Zapíše se jako textová hodnota.	1..1 MUSÍ se zpracovat, viz PP <i>Forma digitální části</i> ⁸³

continues on next page

Tabulka 10 – pokračujte na předchozí stránce

ID	Název, umístění a popis	Kardinalita a úroveň
CZDAX-SAD0806	Vazba na autentizační prostředek ./@vztah_k	0..1 obvykle se nezpracovává

CZDAX-SAD0807: Při zpracování MUSÍ být všechny komponenty seřazeny dle atributu **nsesss:Komponenty/nsesss:Komponenta/@poradi** a čísla verze v atributu **nsesss:Komponenty/nsesss:Komponenta/@verze**. Pro každou komponentu v daném pořadí se vybere komponenta s nejvyšším číslem verze a ta je umístěna pod rodičovským dokumentem, resp. její popis. Pokud komponenta v daném pořadí nemá více verzí, MUSÍ k ní být připojeny odkazy na odpovídající digitální objekty.

Komponenta s verzemi

Komponenta, k níž existuje více verzí se zapisuje v rámci hierarchie do dvou úrovní. Na vyšší úrovni se uvádí informace z poslední verze komponenty. Na nižší úrovni jsou potom uvedeny jednotlivé verze a odkazy na fyzické soubory, které je tvoří.

CZDAX-SAD0808: Pokud existuje více verzí komponenty s daným pořadovým číslem, MUSÍ být všechny tyto verze umístěny v hierarchii pod komponentou představující nejvyšší verzi. Verze MUSÍ být uspořádány od verze s nejnižším číslem po verzi s nejvyšším číslem. Digitální objekty jsou připojeny vždy až k těmto komponentám. Jednotlivé verze MUSÍ mít jako typ úrovně uvedenou hodnotu *verkomponenty*

Evidenční údaje komponenty

Elementy pro evidenční údaje *komponenty*.

Tabulka 11: Evidenční údaje komponenty

ID	Název, umístění a popis	Kardinalita a úroveň
CZDAX-SAD0809	Evidenční údaje komponenty nsesss:Identifikace/ nsesss:Identifikator	1..n MUSÍ se zpracovat, viz <i>Identifikace entity</i>
CZDAX-SAD0810	Název komponenty nsesss:Popis/Nazev	1..1 MUSÍ se zpracovat, PP Obsah ⁸⁴

continues on next page

⁸² <https://stands.nacr.cz/ead/current/prvky-popisu/obsah.html>

⁸³ <https://frnk.lightcomp.cz/download/tacrda/ead/rozsiřeny-popis/forma-dochovani.html#forma-digitalni-casti>

Tabulka 11 – pokračujte na předchozí stránce

ID	Název, umístění a popis	Kardinalita a úroveň
CZDAX- -SAD0811	Komentář ke komponentě nsesss:Popis/Komentar	0..1 MŮŽE se zpracovat do PP Veřejná poznámka ⁸⁵
CZDAX- -SAD0812	Klíčová slova nsesss:KlicovaSlova/ nsesss:KlicoveSlovo Uvede se jako slabá entita s rolí <i>související entita</i> .	0..n MUSÍ se zapsat do PP Role entit/Slabé entity ⁸⁶
CZDAX- -SAD0813	Evidenční údaje komponenty nsesss:Trideni	1..1 NESMÍ se zpracovat, je shodné s tříděním dokumentu
CZDAX- -SAD0814	Kontejner pro popis výsledku ověření certifikátů nsesss:Manipulace	0..1 obvykle se nezpracovává
CZDAX- -SAD0815	Zaznamenání procesu konverze komponenty nsesss:Prevod	0..1 obvykle se nezpracovává

3.4.9 Spis

Spis je základní entitou nebo je součástí *typového spisu*, resp. jeho součástí. Popsán je v elementu **<Spis>**. Spis je tvořen jedním nebo několika *dokumenty*, které utvářejí podřízené jednotky popisu.

Tabulka 12: Entita spis

ID	Název, umístění a popis	Kardinalita a úroveň
CZDAX- -SAD0901	Evidenční údaje spisu nsesss:EvidencniUdaje	1..1 MUSÍ se zpracovat, viz <i>Evidenční údaje</i> <i>dokumentu</i>

continues on next page

⁸⁴ <https://stands.nacr.cz/ead/current/prvky-popisu/obsah.html>

⁸⁵ <https://stands.nacr.cz/ead/current/prvky-popisu/poznamka-verejna.html>

⁸⁶ <https://frnk.lightcomp.cz/download/tacrda/ead/prist-body/role-entit.html#slabe-entity>

Tabulka 12 – pokračujte na předchozí stránce

ID	Název, umístění a popis	Kardinalita a úroveň
CZDAX-SAD0902	Dokument nsesss:Dokumenty/nsesss:Dokument	1..n MUSÍ se zpracovat, viz <i>Dokument</i>

Evidenční údaje spisu

Evidenční údaje spisu jsou tvořeny společnou částí pro všechny entity (zpracování viz *Entita*). Dále následuje popis způsobu zpracování jednotlivých podřízených elementů specifických pro spis.

Tabulka 13: Evidenční údaje spisu

ID	Název, umístění a popis	Kardinalita a úroveň
CZDAX-SAD0903	Evidence nsesss:Evidence	0..1 viz <i>Evidence spisů a dokumentů</i>
CZDAX-SAD0904	Vznik entity nsesss:Puvod/nsesss:DatumVytvoreni	1..1 MUSÍ, viz <i>Datace</i>
CZDAX-SAD0905	Zatřídění spisu nsesss:Trideni	1..1 viz <i>Zatřídění spisu</i>
CZDAX-SAD0906	Sada elementů o vyřízení a uzavření entity nsesss:VyrizeniUzavreni	1..1 MUSÍ, <i>Vyřízení entity</i>
CZDAX-SAD0907	Údaje o skartačním režimu nsesss:Vyrazovani	1..1 obvykle se nezpracovává
CZDAX-SAD0908	Existence analogové části nsesss:Manipulace/nsesss:AnalogovyDokument Zapisuje se jen v případě existence analogové části.	1..1 MUSÍ se zapsat do PP Existence analogové části ⁸⁷

⁸⁷ <https://frnk.lightcomp.cz/download/tacrda/ead/rozsiřeny-popis/forma-dochovani.html#existence-analogove-ci-digitalni-casti>

Zatřídění spisu

Zatřídění spisu je uvedeno v rámci elementu **<Trideni>** a tvoří ho sada elementů pro zatřídění do hierarchie spisového plánu. Základem zatřídění je uvedení spisových znaků viz *Zatřídění entity*, kde je uveden i způsob zachycení v archivním popisu.

Další elementy tvořící zatřídění spisu:

Element	Způsob zpracování
<MaterskaEntita>	viz <i>Věcná skupina</i>

3.4.10 Díl typového spisu

Díl typového spisu je kontejnerem obsahujícím část typového spisu formou uvedení jeho konkrétní součásti tvořené spisy a dokumenty, případně jen dokumenty. Z hlediska vytváření hierarchie se pro díl typového spisu nevytváří samostatná úroveň. Jeho evidenční údaje jsou shodné se součástí.

Tabulka 14: Entita díl

ID	Název, umístění a popis	Kardinalita a úroveň
CZDAX-SAD1001	Evidenční údaje dílu nsesss:EvidencniUdaje	1..1 MUSÍ se zpracovat, viz <i>Evidenční údaje dílu</i>
CZDAX-SAD1002	Dokument nsesss:Dokumenty / nsesss:Dokument	1..n MUSÍ se zpracovat, viz <i>Dokument</i>

Evidenční údaje dílu

Evidenční údaje dílu jsou tvořeny společnou částí pro všechny entity a specializovanými částmi pro díl. Evidenční údaje dílu jsou totožné s evidenčními údaji jeho *součástí*. Z dílu se tedy převezme informace o mateřské entitě (součásti) a ta se zpracuje.

Tabulka 15: Evidenční údaje dílu

ID	Název, umístění a popis	Kardinalita a úroveň
CZDAX-SAD1003	Vznik entity nsesss:Puvod / nsesss:DatumVytvoreni	1..1 zpracovává se až na úrovni součástí

continues on next page

Tabulka 15 – pokračujte na předchozí stránce

ID	Název, umístění a popis	Kardinalita a úroveň
CZDAX-SAD1004	Zatřídění spisu nsesss:Trideni	1..1 viz <i>Zatřídění dílu</i>
CZDAX-SAD1005	Sada elementů o uzavření entity nsesss:Uzavreni	1..1 zpracovává se až na úrovni součástí
CZDAX-SAD1006	Údaje o skartačním režimu nsesss:Vyzarovani	1..1 obvykle se nezpracovává
CZDAX-SAD1007	Existence analogové části nsesss:Manipulace/ nsesss:AnalogovyDokument Zapíše se jen v případě existence analogové části.	1..1 zpracovává se až na úrovni součástí

Zatřídění dílu

Zatřídění dílu je uvedeno v rámci elementu **<Trideni>** a tvoří ho sada elementů pro zatřídění do hierarchie spisového plánu. Základem zatřídění je uvedení spisových znaků viz *Zatřídění entity*, kde je uveden i způsob zachycení v archivním popisu.

Další elementy tvořící zatřídění spisu:

Element	Způsob zpracování
<MaterskaEntita>	viz <i>Součást</i>

3.4.11 Součást

Součást je logická část typového spisu. Je tvořena spisy a dokumenty, případně jen dokumenty. Z hlediska vytváření hierarchie se pro součást vytváří samostatná úroveň typu *soucast*. Součást je tvořena elementem **<Soucast>** s jedním vnořeným elementem **<EvidencniUdaje>**.

CZDAX-SAD1101: Pro každou součást (**nsesss:Soucast**) MUSÍ být založena nová úroveň s uvedením typu *soucast*.

Evidenční údaje součástí

Popis se skládá ze společných částí pro všechny entity, pro převod viz *Popis entity*.

Tabulka 16: Evidenční údaje součástí

ID	Název, umístění a popis	Kardinalita a úroveň
CZDAX- -SAD1102	Vznik entity nsesss:Puvod/nsesss:DatumVytvoreni	1..1 MUSÍ, viz <i>Datace</i>
CZDAX- -SAD1103	Zatřídění součástí nsesss:Trideni	1..1 viz <i>Zatřídění součástí</i>
CZDAX- -SAD1104	Sada elementů o uzavření entity nsesss:Uzavreni/nsesss:Datum Jiné části z nsesss:Uzavreni se nezpracovávají.	0..1 MUSÍ, <i>Datace</i>
CZDAX- -SAD1105	Údaje o skartačním režimu nsesss:Vyrazovani	1..1 obvykle se nezpracovává
CZDAX- -SAD1106	Existence analogové části nsesss:Manipulace/ nsesss:AnalogovyDokument Zapíše se jen v případě existence analogové části.	1..1 MUSÍ se zapsat do PP Existence analogové části ⁸⁸

Zatřídění součástí

Zatřídění součástí je uvedeno v rámci elementu **<Trideni>** a tvoří ho sada elementů pro zatřídění do hierarchie spisového plánu. Základem zatřídění je uvedení spisových znaků viz *Zatřídění entity*, kde je uveden i způsob zachycení v archivním popisu.

Další elementy tvořící zatřídění spisu:

Element	Způsob zpracování
<MaterskaEntita>	viz <i>Typový spis</i>

3.4.12 Typový spis

Popis entity „typový spis“ (kmenový spis v rámci agendy) je zařazen do příslušné věcné skupiny. Z hlediska vytváření hierarchie se pro typový spis vytváří samostatná úroveň typu *typspis*. Typový spis je tvořen elementem **<TypovySpis>** s jedním vnořeným elementem **<EvidencniUdaje>**.

CZDAX-SAD1201: Pro každý typový spis (**nsesss:TypovySpis**) MUSÍ být založena nová úroveň s uvedením typu *typspis*.

⁸⁸ <https://frnk.lightcomp.cz/download/tacrd/ead/rozsireny-popis/forma-dochovani.html#existence-analogove-ci-digitalni-casti>

Evidenční údaje typového spisu

Popis se skládá ze společných částí pro všechny entity, pro převod viz *Popis entity*.

Tabulka 17: Evidenční údaje typového spisu

ID	Název, umístění a popis	Kardinalita a úroveň
CZDAX-SAD1202	Vznik entity nsesss:Puvod/nsesss:DatumVytvoreni	1..1 MUSÍ, viz <i>Datace</i>
CZDAX-SAD1203	Zatřídění součástí nsesss:Trideni	1..1 viz <i>Zatřídění typového spisu</i>
CZDAX-SAD1204	Sada elementů o uzavření entity nsesss:Uzavreni/nsesss:Datum Jiné části z nsesss:Uzavreni se nezpracovávají.	0..1 MUSÍ, <i>Datace</i>
CZDAX-SAD1205	Existence analogové části nsesss:Manipulace/nsesss:AnalogovyDokument Zapíše se jen v případě existence analogové části.	1..1 MUSÍ se zapsat do PP Existence analogové části ⁸⁹

Zatřídění typového spisu

Zatřídění typového spisu je uvedeno v rámci elementu **<Trideni>** a tvoří ho sada elementů pro zatřídění do hierarchie spisového plánu. Základem zatřídění je uvedení spisových znaků viz *Zatřídění entity*, kde je uveden i způsob zachycení v archivním popisu.

Další elementy tvořící zatřídění spisu:

Element	Způsob zpracování
<MaterskaEntita>	viz <i>Věcná skupina</i>

3.4.13 Věcná skupina

Věcná skupina (element **<VecnaSkupina>**) je tvořena jedním vnořeným elementem **<EvidencniUdaje>**.

Popis se skládá ze společných částí pro všechny entity (typ *tEntita*), pro převod viz *Popis entity*.

CZDAX-SAD1301: Pro každou věcnou skupinu (**nsesss:VecnaSkupina**) MUSÍ být založena nová úroveň s uvedením typu *vecnaskp*.

⁸⁹ <https://frnk.lightcomp.cz/download/tacrda/ead/rozsireny-popis/forma-dochovani.html#existence-analogove-ci-digitalni-casti>

Evidenční údaje věcné skupiny

Popis se skládá ze společných částí pro všechny entity, pro převod viz *Popis entity*.

Tabulka 18: Evidenční údaje věcné skupiny

ID	Název, umístění a popis	Kardinalita a úroveň
CZDAX- -SAD1302	Vznik entity nsesss:Puvod/nsesss:DatumVytvoreni	1..1 MUSÍ, viz <i>Datace</i>
CZDAX- -SAD1303	Zatřídění součástí nsesss:Trideni	1..1 viz <i>Zatřídění věcné skupiny</i>
CZDAX- -SAD1304	Údaje o skartačním režimu nsesss:Vyravovani	1..1 obvykle se nezpracovává
CZDAX- -SAD1305	Existence analogové části nsesss:Manipulace/ nsesss:AnalogovyDokument Zapíše se jen v případě existence analogové části.	1..1 MUSÍ se zapsat do PP Existence analogové části ⁹⁰

Zatřídění věcné skupiny

Zatřídění věcné skupiny je uvedeno v rámci elementu **<Trideni>** a tvoří ho sada elementů pro zatřídění do hierarchie spisového plánu. Základem zatřídění je uvedení spisových znaků viz *Zatřídění entity*, kde je uveden i způsob zachycení v archivním popisu.

Další elementy tvořící zatřídění věcné skupiny:

Element	Způsob zpracování
<SpisovyPlan>	viz <i>Spisový plán</i>
<MaterskaEntita>	viz <i>Věcná skupina</i>

3.4.14 Spisový plán

Popis spisového plánu (hierarchického uspořádání věcných skupin) organizace. Spisový plán se zapisuje jako kořenová úroveň inherentního popisu. Zapisuje se v rámci EADu do k tomu určeného elementu :xml:<fileplan> (viz *PP Spisový plán*⁹¹) a s uvedením typu úrovně spisplan.

CZDAX-SAD1401: Kořenovou úrovní pro data ze systémů spisové služby MUSÍ být příslušný spisový plán. Jako typ úrovně se uvede hodnota spisplan. Způsob zápisu spisového plánu MUSÍ být s definicí

⁹⁰ <https://frnk.lightcomp.cz/download/tacrda/ead/rozsireny-popis/forma-dochovani.html#existence-analogove-ci-digitalni-casti>

⁹¹ <https://frnk.lightcomp.cz/download/tacrda/ead/archdesc/hierarchy.html#spisovy-plan>

PP Spisový plán⁹².

Tabulka 19: Evidenční údaje spisového plánu

ID	Název, umístění a popis	Kardinalita a úroveň
CZDAX-SAD1402	Identifikátor spisového plánu nse:sss:Identifikator	1..1 MUSÍ, obdobně jako <i>Identifikace entity</i>
CZDAX-SAD1403	Název spisového plánu nse:sss:Nazev	1..1 MUSÍ, viz <i>Popis entity</i> , element <Nazev>
CZDAX-SAD1404	Komentář nse:sss:Komentar	0..1 MUSÍ, viz <i>Popis entity</i> , element <Komentar>
CZDAX-SAD1405	Časové údaje počátku a konce platnosti spisového plánu. nse:sss:Manipulace Může se zpracovat formou jiné datace.	1..1 MŮŽE, viz <i>Datace</i>
CZDAX-SAD1406	Vydavatel nse:sss:Vydavatel Může se zpracovat vhodnou rolí entity, případně komentáře.	1..1 MUSÍ, viz <i>PP Role entit/Slabé entity</i> ⁹³

3.4.15 Datace

U jednotlivých entit je možné stanovit jejich dataci vzniku. Ta se stanovuje na základě hodnot jednotlivých elementů zapsaných u dané entity. Dataci vzniku je nutné primárně správně zapsat u základních entit a případně jejich dětských entit.

CZDAX-SAD1501: Každá základní entita nebo všechny její části na nižší úrovni MUSÍ mít určenu dataci vzniku. Datace vzniku se určí na základě hodnot uvedených v dílčích elementech.

CZDAX-SAD1502: Hodnota datace vzniku *od* MUSÍ být určena z jednotlivých elementů vztahujících se k dané entitě, a to v tomto pořadí:

- **Puvod/DorucenyDokument/DatumDoruceni**
- **Puvod/VlastniDokument/DatumVytvoreni**

⁹² <https://frnk.lightcomp.cz/download/tacrda/ead/archdesc/hierarchy.html#spisovy-plan>

⁹³ <https://frnk.lightcomp.cz/download/tacrda/ead/prist-body/role-entit.html#slabe-entity>

- **Evidence/UrceneCasoveObdobi/Rok**
- **Evidence/UrceneCasoveObdobi/DatumDo**

U entit typu *Součást* nebo *Spis* je hodnota *od* vypočtena z nejnižší hodnoty *od* zaříděných dokumentů.

CZDAX-SAD1503: Hodnota datace vzniku *do* MUSÍ být určena z jednotlivých elementů vztahujících se k dané entitě, a to v tomto pořadí:

- **Vyrizeni/Datum**

Pokud není dokument základní entitou, nemusí být hodnota **Vyrizeni/Datum** vyplněna. Pak se použije hodnota **VyrizeniUzavreni/Datum** nadřazené entity. U entit *Součást* nebo *Spis* je hodnota *do* stanovena dle hodnoty elementu **VyrizeniUzavreni/Datum**.

Jiná datace jednotky popisu

Kromě využití některých datací pro vytváření Datace vzniku je vhodné interpretovat vybrané specifikace také v inherentním popisu, a to v původním významu. Takové datace se zapíše formou jako **PP Jiná datace**⁹⁴. Výběr vhodné specifikace je dán kontextem užití datace.

⁹⁴ <https://stands.nacr.cz/ead/current/rozsireny-popis/jina-datace.html>

Volné soubory

Kapitola popisuje způsob uložení dat tvořených soubory bez jinak pevně definovaného uspořádání. Obvykle se jedná o data získaná procesem výběru archiválií mimo skartační řízení (tzv. mimoskartačních řízení). Zdrojem dat může být struktura souborů uložených v příslušných složkách v rámci souborového systému.

Volnými soubory se rozumí sada souborů zařazených do složek a obohacených o sadu základních metadat.

4.1 Začlenění do balíčku

Pokud balíček obsahuje data z volných souborů, musí být přenášena dále uvedeným způsobem.

4.1.1 Specifická pole v E-ARK:CSIP

CZDAX-VSB0101: Pro začlenění dat z volných souborů do balíčku MUSÍ mít následující obecně definovaná pole konkrétní uvedené hodnoty dle tabulky.

Tabulka 1: Hodnoty vybraných polí v METS.xml

Název elementu	Cesta v METS	Hodnota
<i>Content Category</i>	<code>mets/@TYPE</code>	Other
<i>Content Information Type Specification</i>	<code>mets/@csip:CONTENTINFORMATIONTYPE</code>	OTHER
<i>Other Content Information Type Specification</i>	<code>mets[@csip:CONTENTINFORMATIONTYPE='OTHER'] @csip:OTHERCONTENTINFORMATIONTYPE</code>	Volné soubory

4.1.2 Struktura souborů a složek

Součástí uchovávání volných souborů je zachování informací o jejich původní struktuře, tj. rozložení souborů do jednotlivých složek, samotná hierarchie složek a původní pojmenování složek a souborů.

CZDAX-VSB0201: U dat z volných souborů MUSÍ být v balíčku zachováno jejich původní hierarchické uspořádání, MUSÍ být uchováno jejich rozdělení do složek, hierarchie těchto složek a původní pojmenování souborů i složek.

CZDAX-VSB0202: Informace o původní cestě souborů MŮŽE být uchována, pokud to je účelné a v přiměřeném rozsahu.

4.1.3 Metadata souborů a složek

Primárně se uchovávají jednotlivé komponenty/soubory tvořící archiválii a k nim příslušející informace o původní cestě. Samostatně se neuchovávají metadata složek ani informace o prázdných složkách. Struktura původních složek je uchována formou původní cesty uložené u jednotlivých souborů.

CZDAX-VSB0301: U každé komponenty tvořené fyzickým souborem MUSÍ být povinně uchován její původní název včetně relevantní části původní cesty a čas poslední změny.

Původní cestou se rozumí relevantní část absolutní cesty k souboru, známé při tvorbě SIPu do digitálního archivu.

4.1.4 Doplnující původní metadata

Pokud je výběr z volných souborů realizován na základě metadat, která byla samostatně předána při přejímce SIPu, jsou tato metadata považována za speciální data. Je na ně odkazováno z kořenového souboru `METS.xml` dle definice *Odkazy na soubory* (element `<fileSec>`) a z *logické strukturální mapy* z vhodné úrovně (obvykle nejvyšší).

Příkladem takovýchto metadat je například původní XML soubor vzniklý při exportu dat pro uložení ze zdrojového systému.

CZDAX-VSB0401: Případná původní metadata předaná v rámci SIP balíčku MUSÍ být uchována formou samostatného souboru/-ů v datové části balíčku. Původní metadata BY MĚLA mít zachováno i pojmenování souborů, v nichž byla předána.

CZDAX-VSB0402: Případná původní metadata předaná v rámci balíčku MUSÍ mít svůj obraz v logické strukturální mapě a samostatném inherentním popisu.

4.2 Logická strukturální mapa

Logická strukturální mapa umožňuje zachytit původní hierarchickou strukturu archiválie. V případě souborů a složek se jedná o jejich hierarchii.

CZDAX-VSL0001: Struktura volných souborů MUSÍ být zachycena v *logické strukturální mapě* `<structura_mets_structMap2>`. Pokud existuje samostatný inherentní popis, MUSÍ být shodně uchována i v odpovídající hierarchii v rámci tohoto popisu.

4.2.1 Hierarchie jednotek popisu

V logické strukturální mapě a *inherentním popisu* je nutné mít možnost zachytit úroveň popisu v souladu se zdrojovými daty, tj. složky a soubory.

CZDAX-VSL0101: V inherentním popisu a odpovídajících záznamech ve strukturální logické mapě MOHOU být použity typy úrovní balíček, složka/adresář a komponenta (počítačový soubor), a to nad rámec typů definovaných v ZP. Pro typy úrovní MUSÍ být hodnoty atributu `structMap//div/@TYPE` dle následující tabulky.

Tabulka možných typů úrovní:

Úroveň popisu	<code>structMap//div/@TYPE</code>
úroveň celého balíčku	<code>balicek</code>
složka/adresář	<code>slozka</code>
<i>počítačový soubor/komponenta</i>	<code>komponenta</code>

4.3 Inherentní archivní popis

Inherentní archivní popis vzniká na základě původní struktury dat předaných původcem, případně je doplněn archivním popisem vzniklým při přejímce.

CZDAX-VSD0001: Inherentní popis volných souborů MUSÍ obsahovat povinné části definované v tomto dokumentu.

CZDAX-VSD0002: Inherentní popis MŮŽE být bohatší o doplňující informace vzniklé při přejímce či na základě rozšíření rozsahu přebíraných dat. Formát inherentního popisu MUSÍ odpovídat *Profil EAD pro ČR*.

4.3.1 Hierarchie

Složky a komponenty uložené v informačním balíčku volných souborů jsou v EADu zařazeny do hierarchie. Kořenem hierarchie je samotný balíček. Do něj jsou zařazeny podřízené složky a komponenty. Každý původní *počítačový soubor* má podobu *komponenty* a tvoří samostatnou jednotku popisu.

Tabulka možných typů úrovní:

Úroveň popisu	<code>Ead V3, atribut @otherlevel⁹⁵</code>
<i>balíček</i>	<code>balicek</code>
<i>složka</i>	<code>slozka</code>
<i>komponenta</i>	<code>komponenta</code>

CZDAX-VSD0101: Hierarchie dat z volných souborů MUSÍ začínat úrovní balíček. Níže MUSÍ být umístěné záznamy o jednotlivých složkách a komponentách, tvořící datový obsah balíčku.

4.3.2 Balíček

Kořenová úroveň balíčku obsahující data z volných souborů obsahuje obvykle označení balíčku, tj. jeho název.

CZDAX-VSD0201: Pokud je k dispozici souhrnné pojmenování balíčku a jeho obsahu, MUSÍ být uvedeno v kořenové úrovni inherentního popisu v prvku popisu *PP Obsah*⁹⁶.

4.3.3 Složka

Jednotlivé komponenty uložené v archivním balíčku je možné členit do složek. Složky mohou vznikat pod úrovní balíčku nebo jiné složky.

CZDAX-VSD0301: Každá úroveň typu složka v balíčku s daty z volných souborů MUSÍ být pojmenována. Pojmenování MUSÍ být uloženo v prvku *PP Obsah*⁹⁷.

⁹⁵ <https://www.loc.gov/ead/EAD3taglib/EAD3.html#attr-otherlevel>

⁹⁶ <https://stands.nacr.cz/ead/current/prvky-popisu/obsah.html>

⁹⁷ <https://stands.nacr.cz/ead/current/prvky-popisu/obsah.html>

CZDAX-VSD0302: Úroveň typu složka MUSÍ být umístěna pod úrovní typu balíček nebo pod jinou složkou.

4.3.4 Komponenta

Jednotlivá komponenta je obrazem původního zdrojového počítačového souboru uloženého v balíčku. Součástí každé uložené komponenty je také informace o jejím původním pojmenování.

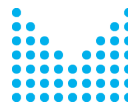
CZDAX-VSD0401: Každá úroveň typu komponenta v balíčku s daty z volných souborů MUSÍ mít v prvku **PP Jiná označení**⁹⁸ s uvedením specifikace PUVODNI_NAZEV uchován její původní název, a to včetně relevantní části původní cesty.

⁹⁸ <https://stands.nacr.cz/ead/current/prvky-popisu/jina-ozn.html>

T A
Č R

Tento projekt je financován se státní podporou
Technologické agentury ČR
v rámci programu BETA2

www.tacr.cz
Výzkum užitečný pro společnost

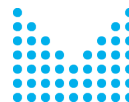

MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

T A
Č R

Tento projekt je financován se státní podporou
Technologické agentury ČR
v rámci programu BETA2

www.tacr.cz
Výzkum užitečný pro společnost

MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

LightComp
 MARBES